उपविधान समिती

पहिला अहवाल

(२०१०)

(बारावी महाराष्ट्र विधानसभा)

सत्यमेव जयते

(दिनांक डिसेंबर, २०१० रोजी विधानसभा/विधानपरिषदेस सादर करण्यात आला.)

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय
विधान भवन, मुंबई
२०१०

उपविधान समिती

पहिला अहवाल

(२०१०)

(बारावी महाराष्ट्र विधानसभा)

उपविधान समिती

(सन २०१०-२०११)

(१) श्री.चंद्रकांत दानवे, वि.स.स. तथा समिती प्रमुख.
* (२) श्री.सतेज उर्फ बंटी डी.पाटील, वि.स.स.
(३) श्री.जगन्नाथ शेट्टी, वि.स.स.
(४) श्री.काशीराम पावरा, वि.स.स.
(५) श्री.वामनराव कासावार, वि.स.स.
(६) श्री.गणपतराव देशमुख, वि.स.स.
(७) श्री.संजय वाघचौरे, वि.स.स.
(८) श्री.मानसिंग नाईक, वि.स.स.
(९) श्री.सुधाकर देशमुख, वि.स.स.
(१०) श्री.अशोक शिंदे, वि.स.स.
(११) प्रा.शरद पाटील, वि.स.स.
(१२) ॲड.उत्तमराव ढिकले, वि.स.स.
(१३) श्री.सुरेश हाळवणकर, वि.स.स.
(१४) श्री.शरद गावित, वि.स.स.
(१५) श्री.उल्हास पवार, वि.प.स.
(१६) श्री.बी.टी.देशमुख, वि.प.स.
(१७) श्री.संजय पाटील, वि.प.स.
(१८) श्री.अरुणकाका जगताप, वि.प.स.
**(१९) श्री.दिवाकर रावते, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय :

(१) श्री.अनंत कळसे, प्रधान सचिव.
(२) श्री.म.मु.काज, उप सचिव.
(३) श्री.गो.र.दळवी, अवर सचिव (समिती).

***श्री सतेज उर्फ बंटी डी.पाटील, वि.स.स. यांची राज्य मंत्रीमंडळात "राज्यमंत्री" म्हणून दिनांक १८ नोव्हेंबर,२०१० रोजी नियुक्ती करण्यात आली आहे.**

****श्री.दिवाकर रावते, वि.प.स.यांची दिनांक ६ ऑगस्ट,२०१० पासून पुनर्नियुक्ती करण्यात आली आहे.**

प्रस्तावना

मी, उपविधान समितीचा समिती प्रमुख, समितीने तिच्या वतीने मला अहवाल सादर करण्यास अधिकार दिल्यानुसार समितीचा सन २०१०-२०११ या वर्षातील कामकाजासंबंधीत पहिला अहवाल सभागृहास सादर करीत आहे.

समितीने एकूण २३ प्रारुप अधिसूचना व ६८ अंतिम अधिसूचना विचारात घेतल्या.

समितीने दिनांक १५, २४ ,२९ जून, २००९, ६, १०, २२, २८ जुलै, २००९, ४, १०, ११, १८, २५, ३१ ऑगस्ट, २००९, १० मार्च, २०१०, १९ ,२६ मे, २०१०, २, ११, १६, २३, ३० जून, २०१०, ६ जुलै, २०१०, ४, ११, १७, २५ ऑगस्ट, २०१०, १, ८, १५, २९ सप्टेंबर, २०१०, ६, १३, २०, २७ ऑक्टोबर, २०१०, १, २, १० नोव्हेंबर, २०१० रोजी अशा एकूण ३७ बैठका घेतल्या.

या बैठकांमध्ये समितीने २३ प्रारुप अधिसूचना व ६८ अंतिम अधिसूचना विचारात घेतल्या. ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, गृह विभाग (परिवहन), या विभागांची प्रत्येकी एक प्रारुप अधिसूचना व गृह विभाग (राज्य उत्पादन शुल्क), या विभागांची एक व नगरविकास विभागाच्या दोन अंतिम अधिसूचनांच्या संदर्भात समितीने विभागीय सचिवांची साक्ष घेतली व काही शिफारशी केल्या. समितीने दिनांक २ डिसेंबर, २०१० रोजी झालेल्या बैठकीत प्रारुप अहवालावर विचारविनिमय केला आणि तो संमत केला.

विधान भवन :
नागपूर,
दिनांक डिसेंबर, २०१०.

चंद्रकांत दानवे,
समिती प्रमुख,
उपविधान समिती.

अनुक्रमणिका

अनुक्रमांक (१)	विषय (२)	पृष्ठ क्रमांक (३)
(एक)	**ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग** डी-८ : महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा जिल्हा सेवा (सेवाप्रवेश), (सुधारणा), नियम, २००८ प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक सेप्रनि.२००८/प्र.क्र.८२/आस्था-९, दिनांकित १ ऑगस्ट, २००८.	१
(दोन)	**गृह विभाग (राज्य उत्पादन शुल्क)** अंतिम ३५ : मुंबई दारुबंदी अधिनियम, १९४९ अन्वये प्रसिद्ध करण्यात आलेली अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस.१०९/ प्र.क्र.१२/राऊशु-३ दिनांकित १२ फेब्रुवारी, २००९.	७
(तीन)	**गृह विभाग (परिवहन)** डी-१२ : महाराष्ट्र मोटार वाहन (सहावी सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्र.एमव्हीआर ०४०८/८७२/ सीआर-२१२ परि-२, दिनांकित २० मार्च, २००९.	१४
(चार)	**नगरविकास विभाग** अंतिम ४४ : महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीवसंरक्षक उपाययोजना नियम, २००९ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक.अशस-२००८/प्र.क्र.१८१/०८/नवि-२०, दिनांकित २३ जून, २००९.	४८
(पाच)	**नगरविकास विभाग** अंतिम ४८ : महाराष्ट्र नगरपरिषदा आणि नगरपंचायती (अध्यक्ष पदाची निवडणूक) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमएमसी-५००७/प्र.क्र.२५/नवि-३२, दिनांकित १० जून, २००९.	६७
(सहा)	नियम तयार करण्यास, तसेच विधान मंडळासमोर अधिसूचना ठेवण्यास आणि समितीच्या उपयोगासाठी कागदपत्रे पाठविण्यास झालेला विलंब याचे विवरण.	७४

अनुक्रमणिका--चालू

(१)	(२)	(३)
(सात)	उपविधान समितीने विचारात घेतलेले प्रारुप नियम.	१०९
(आठ)	उपविधान समितीने विचारात घेतलेले अंतिम नियम.	१०३
(नऊ)	कार्यावलीचे परिशिष्ट.	१२४
(दहा)	बैठकीचे कार्यवृत्त.	१३४

ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग

डी-८: महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा, जिल्हा सेवा (सेवाप्रवेश), (सुधारणा) नियम, २००८ प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक सेप्रनि.२००८/प्र.क्र.८२/आस्था-९, दिनांकित १ ऑगस्ट, २००८.

सदरहू अधिसूचनेवर समितीने सन २००९ मध्ये, दिनांक १६ जून, २००९ रोजी विधानमंडळास सादर केलेल्या उपविधान समितीच्या पाचव्या अहवालात पुढील शिफारशी केल्या होत्या.

अभिप्राय व शिफारशी

(१) सेवाप्रवेशासंबंधी ग्रामविकास व पशुसंवर्धन या दोन्ही विभागाचे वेगवेगळे शासन निर्णय असून या शासन निर्णयात विसंगती असल्याचे समितीस साक्षीच्या वेळी निदर्शनास आले आहे. सबब, दोन्ही विभागांच्या शासन निर्णयामध्ये समानता येण्याच्या दृष्टीने दोन्ही विभागाच्या सचिवांची या संदर्भात एक संयुक्त बैठक आयोजित करुन निर्णय घ्यावा व त्याप्रमाणे शासन निर्णय काढण्यात यावा अशी समितीची आग्रहाची शिफारस आहे. या प्रकरणी करण्यात आलेल्या कार्यवाहीची माहिती समितीस तीन महिन्यात देण्यात यावी.

(२) पशुधन पर्यवेक्षकांना जनावरांचे शवविच्छेदन करण्याचा अधिकार नाही. पशुधन पदवीधारकांना ते अधिकार आहेत. राज्यात एन.जी.ओ., लाईव्ह स्टॉक सुपरवायझर इ. श्रेणीची ३७६ पदे रिक्त आहे. ही पदे भरण्याबाबत महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाकडे मागणी केली आहे. जोपर्यंत त्यांचेकडून मान्यता मिळत नाही तोपर्यंत सदरहू पदे भरता येणे शक्य नाही. अशी मान्यता मिळेपर्यंतच्या कालावधीत ही पदे ४-४ महिन्यांच्या कंत्राट पध्दतीने भरण्याबाबत पशुसंवर्धन, दुग्ध व मत्स्यव्यवसाय विभागास सामान्य प्रशासन विभागाने मान्यता द्यावी, अशी समितीची आग्रहाची शिफारस आहे. या प्रकरणी केलेल्या कार्यवाहीची माहिती समितीस तीन महिन्यात देण्यात यावी.

उपरोक्त शिफारशींच्या अनुषंगाने उपविधान समितीने दिनांक ४ ऑगस्ट, २०१० रोजी विधानभवन, मुंबई येथे घेतलेल्या बैठकीत सचिव, ग्रामविकास विभाग आणि प्रधान सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग (सेवा) यांची खालीलप्रमाणे साक्ष घेण्यात आली.

सदरहू अधिसूचनेस केलेल्या शिफारशीच्या अनुषंगाने सद्य:स्थिती काय आहे असे समितीने विचारले असता त्याबाबत सचिव, ग्रामविकास विभाग यांनी पुढीलप्रमाणे माहिती दिली.

सेवाप्रवेश नियमाप्रमाणे ग्रामविकास विभागातील पशुसंवर्धन विभागात पशुधन पर्यवेक्षक तसेच पशुधन विकास अधिकारी या पदांचे भरतीचे प्रमाण १:३ असे आहे. २५ टक्के पदे बढतीद्वारे व ७५ टक्के पदे सरळसेवेने भरावयाची असतात. परंतु पशुसंवर्धन, दुग्धविकास व मत्स्यव्यवसाय विभागाकडे

मात्र हे प्रमाण १० टक्केबढतीने आणि ९० टक्के प्रमाण सरळसेवेने भरण्यात येतात. ग्रामविकास विभाग आणि पशुसंवर्धन विभागाच्या सेवाप्रवेश नियमांमध्ये विसंगती आहे. ही विसंगती दूर व्हावी म्हणून दोन्ही विभागाच्या सचिवांनी एक संयुक्त बैठक घेऊन सेवाप्रवेश व पदोन्नतीचे प्रमाण सारखे रहावे यादृष्टीने निर्णय घ्यावा अशी समितीने सूचना केली होती.

समितीच्या सूचनेप्रमाणे त्यांनी पशुसंवर्धन विभागाचे सचिव तसेच आयुक्त यांच्या समवेत बैठक करुन सदरहू पदांच्या बाबतीत सेवा प्रवेश व पदोन्नतीचे प्रमाण १०:९० असे होते आता ते ९०:१० असे केलेले आहे. पशुसंवर्धन विभागामध्ये कार्यरत असलेल्या कर्मचाऱ्यांमध्ये पशुधन पर्यवेक्षक व पशुधन विकास अधिकारी या पदावर पदोन्नती देण्यासाठी शैक्षणिक अर्हतेचे कर्मचारी उपलब्ध नाहीत. त्यामुळे ती पदे रिक्त असून पूर्वीच्या प्रमाणामुळे देखील सदरहू श्रेणीतील पदे रिक्त आहेत त्यामुळे पदवीधारक कमी असून पदविकाधारक कर्मचारी जास्त आहेत. **पशुसंवर्धन विभागाने सेवा प्रवेश व पदोन्नतीचे प्रमाण सारखे असणे हे मान्य केले असून त्यांनी आता त्यांचे कडील पदोन्नतीचे प्रमाण ९०:१० असे केले असल्याची माहिती आयुक्त, पशुसंवर्धन विभाग यांनी दिली.**

जिल्हापरिषदे अंतर्गत पशु वैद्यकीय रुग्णालये चालविली जात आहेत. त्या रुग्णालयांवर जिल्हा परिषद आणि पशुसंवर्धन विभाग कशा प्रकारे नियंत्रण करते याबाबतची माहिती समितीला देण्यात यावी, असे समितीने सांगितले असता सचिव, ग्रामविकास विभाग यांनी असे सांगितले की, यात तांत्रिक आणि अतांत्रिक असे दोन भाग आहेत. जरी जिल्हा परिषदेच्या अंतर्गत पशु वैद्यकीय रुग्णालये चालविली जात असली तरी तेथील तांत्रिक पदे ही पशुसंवर्धन विभागांतर्गत येतात. पशुसंवर्धन विभागातील तांत्रिक अधिकाऱ्यांच्या हाताखाली सदरहू रुग्णालयातील तांत्रिक कर्मचारी आणि अधिकाऱ्यांना काम करावे लागते. पशु वैद्यकीय रुग्णालयांवर नियंत्रण ठेवण्याच्या संदर्भात कोणतीही विसंगती नाही.

जिल्हा परिषदे अंतर्गत कार्यरत असलेल्या पशु वैद्यकीय रुग्णालयांमध्ये एल.डी.ओ.ची अनेक पदे वर्षानुवर्षे रिक्त आहेत. ही पदे का भरली जात नाहीत, अशी ग्रामविकास विभागाला विचारणा केली असता सदरहू पदे शासन स्तरावर भरली जातात अशी त्यांनी समितीला माहिती दिली.

पशुसंवर्धन विभागाकडून शिफारस केल्यानंतर ती पदे भरण्यासंबंधीची कार्यवाही होत असते. जिल्हापरिषदे अंतर्गत कार्यरत असलेली पशुवैद्यकीय रुग्णालयात एल. डी. ओ. ची पदे अनेक वर्षांपासून रिक्त आहेत. ती पदे भरण्यासंदर्भात ग्रामविकास विभागाकडून कोणत्याही प्रकारची कार्यवाही होत नाही. सदरहू पदे भरण्याचे अधिकार जिल्हा परिषदेला नसतील तर त्यांच्या अखत्यारित असलेल्या पशुवैद्यकीय रुग्णालयांचा काय फायदा आहे, असे समितीने विचारले असता

सचिव, ग्रामविकास यांनी अशी माहिती दिली की, या ठिकाणी वर्ग-१ व वर्ग-२ ची पदे एम.पी.एस.सी. मार्फत भरली जातात. परंतु या रुग्णालयांमध्ये इतर श्रेणीतीलही पदे आहेत. ती पदे जिल्हा परिषदेमार्फत भरली जातात. वर्ग-१ आणि वर्ग-२ दर्जाच्या पदांवर पशुसंवर्धन विभागाचे नियंत्रण असते. म्हणून सदरहू अधिकाऱ्यांची पदे विभागीय स्तरावरुन भरली गेली पाहिजेत, असे मत त्यांनी समितीसमोर व्यक्त केले.

जिल्हा परिषद ही स्थानिक स्वराज्य संस्था आहे. जनतेच्या माध्यमातून या स्वायत्त संस्थेवर लोकप्रतिनिधी निवडून आलेले असतात. या संस्थेत लोकप्रतिनिधींचा सहभाग असला तरी वर्ग-३ आणि वर्ग-४ ची पदे भरताना जिल्हास्तरीय निवड समिती तयार केली जाते. त्या समितीच्या माध्यमातून रिक्त पदांसंबंधीचा आढावा घेण्यात येतो. वर्ग-३ व वर्ग-४ ची पदे जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखालील जिल्हा निवड समितीच्या माध्यमातून भरली जातात. ही पध्दती शासनाने काही वर्षांपासून ठरवून दिलेली आहे. परंतु जिल्हा परिषदेच्या अंतर्गत असलेल्या पशुवैद्यकीय रुग्णालयांमध्ये एल.डी.ओ.ची पदे मोठ्या प्रमाणात रिक्त आहेत. ती पदे भरण्यासंदर्भात कोणती कार्यवाही करण्यात येणार आहे, असेही समितीने विचारले असता सचिव, ग्रामविकास यांनी असे सांगितले की, एल.डी.ओ.ची पदे पशुसंवर्धन विभागाकडून भरली गेली पाहिजेत याबद्दल दुमत असण्याचे कारण नाही. वर्ग-३ व वर्ग-४ संवर्गाची पदे ही जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखालील जिल्हा निवड समितीच्या माध्यमातून भरली जातात. वर्ग-१ आणि वर्ग-२ ची पदे ही एम.पी.एस.सी. मार्फत भरली जातात. सदरहू संवर्गातील पदे भरण्यासंदर्भात त्यांच्याकडून जाहिरात प्रसिध्द केली जाते व लेखी, मौखिक परिक्षा घेतल्या जातात त्यात जे उमेदवार पात्र होतात, त्यांची यादी मागणी केलेल्या विभागाकडे सादर करीत असतात. परंतु वर्ग-१ व वर्ग-२ ची पदे भरण्यासाठी पात्र उमेदवारांची यादी एम.पी.एस.सी. कडून लवकर प्राप्त होत नाही. ही यासंवर्गातील पदे भरण्यासंबंधी मोठी अडचण निर्माण झाली आहे.

राज्य शासनाच्या आरोग्य विभागात देखील वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची पदे मोठ्या प्रमाणात रिक्त होती. मोठ्या प्रमाणात अडचण होती. परंतु आरोग्य विभागाने कंत्राट पध्दतीने बरेच वैद्यकीय अधिकारी नेमले आहेत व त्यामुळे त्यांची काही प्रमाणात अडचण दूर झालेली आहे. आरोग्य विभागाने वैद्यकीय अधिकाऱ्यांच्या कंत्राट पध्दतीने नेमणुका केल्या होत्या, त्यांना आता रेग्युलराईज करण्यात येत आहे. त्याप्रमाणे पशुवैद्यकीय रुग्णालयातील रिक्त पदे ही कंत्राटी तत्वावर भरण्यास काही हरकत नाही. एम.पी.एस.सी कडे मागणी करुन देखील वर्ग-१ आणि वर्ग-२ पदांसाठीचे उमेदवार उपलब्ध करुन दिले जात नाही. राज्यात पशुसंवर्धन विभागांतर्गत पशुवैद्यकीय रुग्णालये कार्यरत असून त्याच प्रमाणे जिल्हा परिषदे अंतर्गत असलेल्या पशुवैद्यकीय रुग्णालयात देखील एल.डी.ओ.ची पदे मोठ्या प्रमाणात रिक्त आहेत. ही सर्व पशुवैद्यकीय

रुग्णालये ग्रामीण भागात आहेत. त्या ठिकाणी एल.डी.ओ. नसल्यामुळे शेतकऱ्यांना बऱ्याच अडचणींना तोंड द्यावे लागते. पशुवैद्यकीय रुग्णालयांमध्ये वैद्यकीय अधिकारी उपलब्ध करुन द्यावेत म्हणून ग्रामीण भागात मोर्चे, आंदोलने केली जात आहेत. म्हणून सर्व पशुवैद्यकीय रुग्णालयांमध्ये तातडीने एल.डी.ओ.ची पदे भरणे गरजेचे आहे. असे समितीने सूचविले असता, ही पदे भरण्याबाबतची बाब पशुसंवर्धन विभागाच्या तसेच जिल्हा परिषदेच्या अधिकाऱ्यांच्या कार्यकक्षेतील नाही. ती एम.पी.एस.सी. च्या माध्यमातून भरली जातात.

प्रधान सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग यांनी असे सांगितले की, पशुसंवर्धन विभागात वर्ग-१ व वर्ग-२ ची पदे कंत्राटी पध्दतीने भरणे योग्य होणार नाही. वर्ग-१ व वर्ग-२ ची पदे एम.पी.एस.सी. च्या कार्यकक्षेतून भरली जातात. आपण जर या संवर्गातील पदे कंत्राट पध्दतीने भरली व एम.पी.एस.सी. कडून पात्र उमेदवार यादी प्राप्त झाली तर त्या कंत्राटी अधिकाऱ्यांना कमी करावे लागेल.

पशुसंवर्धन विभागाने सदरहू संवर्गाच्या पदांसाठी लागणारे पात्र उमेदवार उपलब्ध करुन द्यावेत यासंबंधी मागणीपत्र सादर केलेले आहे. परंतु त्या पदांच्या बाबतीत एम.पी.एस.सी. ने लेखी परिक्षा देखील अद्याप घेतलेल्या दिसून येत नाहीत. त्यामुळे ती पदे अजूनही रिक्त आहेत. पशुसंवर्धन विभागात एल.डी.ओ. ची जवळपास ५०० पदे गेल्या तीन वर्षांपासून रिक्त आहेत. अशीच प्रक्रिया सुरु राहिली तर त्या पशुवैद्यकीय रुग्णालयांचा उपयोग काय ? अशी समितीने विचारणा केली असता प्रधान सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग (सेवा) यांनी असे सांगितले की, सदरहू प्रवर्गातील नेमणुका कंत्राटी पध्दतीने करण्यासंदर्भात विभागाने अगोदरच अभिप्राय दिलेले आहेत. कंत्राटी पध्दतीने नेमणुका देण्यासंबंधी शासनास वाईट अनुभव आलेला आहे. राज्यात संप झाला होता, त्यावेळी संपात काम केलेल्या कर्मचाऱ्यांना कंत्राट पध्दतीवर नेमण्यात आले होते, जनगणना करण्यासाठी कंत्राट पद्धतीने कर्मचारी नेमले होते, या कर्मचाऱ्यांनी नंतर संघटना तयार केल्या. संपकालीन कर्मचाऱ्यांना, जनगणना कर्मचाऱ्यांना शासनाच्या सेवेत कायमस्वरुपी सामावून घेण्यात यावे अशी त्यांच्या संघटनांकडून वारंवार शासनाकडे मागणी होऊ लागली. शेवटी नाईलाजास्तव त्या कर्मचाऱ्यांना कायम स्वरुपी शासकीय सेवेत सामावून घेण्यात येत आहे. पशुसंवर्धन विभागात देखील पशुवैद्यकीय अधिकारी वा तत्सम पदे कंत्राटी पध्दतीने भरली तर ते अधिकारी देखील भविष्यात संघटना तयार करून त्यांना शासनाच्या सेवेत कायम करावे अशी मागणी करतील.

यावर समितीने असे सुचवले की, "एम.पी.एस.सी.कडून उमेदवार उपलब्ध करुन देण्यास विलंब होतो ही वस्तुस्थिती असली तरी एम.पी.एस.सी. वर विसंबून राहिल्यास अजून अनेक वर्षे ही पदे रिक्तच राहतील व हा प्रश्न सुटु शकणार नाही. आरोग्य विभागाने ज्याप्रमाणे कंत्राट पध्दतीने वैद्यकीय अधिकारी नेमण्यासंबंधीचा निर्णय घेतला तसा निर्णय घेऊन पशु वैद्यकीय अधिकारी नेमले तरच हा प्रश्न सुटु शकतो."

वर्ग-१ व वर्ग-२ ची पदे भरण्यासाठी पशुसंवर्धन विभागाने एम.पी.एस.सी. कडे गेल्या तीन वर्षापूर्वी रिक्विझीशन पाठविले होते. परंतु एम.पी.एस.सी. कडून अडीच ते तीन वर्षात यासंदर्भात काहीही कार्यवाही केली गेली नाही. सहाय्यक पशुसंवर्धक आयुक्त ही पदे एल.डी.ओ. पेक्षा वरची आहेत. ती जवळपास १५४ पदे आहेत. एम.पी.एस.सी. ने १५४ पदांपैकी १५३ पदांची जाहिरात काढली आहे. ही सर्व पदे सरळ सेवेने भरावयाची आहेत. त्याप्रमाणे पशुधन विकास अधिकाऱ्यांची १७२ पदे रिक्त आहेत. एम.पी.एस.सी. ने फक्त ५१ पदांची जाहिरात काढली आहे. पशुधन विकास अधिकारी ग्रेड-२ ची १७२ व इत्यादी श्रेणींची २६३ पदे अशी जवळपास ४३५ पदे रिक्त आहेत. वर्ग-१ ची पशुधन विकास अधिकाऱ्यांची १८२ पदे रिक्त आहेत. १८२ पदांची मागणी एम.पी.एस.सी. कडे नोंदविली आहे. परंतु त्यांनी १५१ पदांसाठीची जाहिरात काढलेली आहे. जाहिरात नंतरची कार्यवाही एम.पी.एस.सी. कडून सुरु आहे.

पशुवैद्यकीय रुग्णालयांमध्ये पदविकाधारक पशुधन पर्यवेक्षक काम करीत आहेत. पशुसंवर्धन पर्यवेक्षक हे एल.डी.ओ. म्हणून काम करीत आहेत असे एकूण किती कर्मचारी कार्यरत आहेत ? असे समितीने विचारले असता, आयुक्त, पशुसंवर्धन विभाग यांनी सांगितले की, राज्यात एकूण तीन हजार पशुवैद्यकीय रुग्णालये कार्यरत आहेत. यात जिल्हा परिषदेच्या अंतर्गत असलेली पशुवैद्यकीय रुग्णालये मोठ्या प्रमाणात आहेत. राज्य शासनाच्या अखत्यारितील पशुवैद्यकीय रुग्णालये कमी आहेत. या रुग्णालयांमध्ये पशुधन पर्यवेक्षक म्हणून काम करीत आहेत, तेच त्या ठिकाणी संस्था प्रमुख म्हणून देखील काम करीत आहेत. परंतु आता त्यांचे अधिकार कमी करण्यात आल्यामुळे ते संस्था प्रमुख म्हणून काम करु शकत नाही. त्यांना पूर्ववत अधिकार मिळावेत म्हणून त्यांनी आंदोलन सुरु केलेले आहे.

भारतीय पशुवैद्यकीय परिषद अधिनियम, १९८४ नुसार पर्यवेक्षकांना संस्था प्रमुख म्हणून राहता येत नाही.

उपरोक्त बाबींचा विचार करुन समितीने अशी शिफारस केली की, “आरोग्य विभागाच्या धर्तीवर पशुसंवर्धन विभागात पदे निर्माण करण्यासंदर्भात आरोग्य विभागाकडून पूर्णपणे माहिती घ्यावी, तसेच वित्त व नियोजन विभाग यांचे देखील अभिप्राय घ्यावेत आणि अभ्यासपूर्ण प्रस्ताव सामान्य प्रशासन विभागाकडे मान्यतेसाठी सादर करावा. सामान्य प्रशासन विभागाने या प्रस्तावाच्या अनुषंगाने अभ्यासपूर्ण टिप्पणी मंत्रीमंडळासमोर सादर करुन त्यास मंजूरी घ्यावी.”

पशुवैद्यकीय दवाखान्यांमध्ये पुरेशी औषधे नसतात. त्यामुळे त्या दवाखान्यांमध्ये जास्तीत जास्त औषधे मिळावीत यासाठी प्रयत्न केले गेले पाहिजेत असे समितीने सूचविले असता सचिव, ग्रामविकास विभाग यांनी असे सांगितले की, औषधाचे जे निकष ठरविण्यात आलेले आहेत ते

सुधारित करण्याची गरज असेल तर ते निकष सुधारित केले पाहिजेत. संपूर्ण राज्यासाठी औषधासाठी किती खर्च येतो याची माहिती काढली पाहिजे आणि ही रक्कम कमी असल्यामुळे ती वाढवून मिळावी यासाठी जर वित्त विभागाकडे प्रस्ताव पाठविण्यात आल्यास वित्त विभागाकडून मान्यता मिळण्यामध्ये अडचण येणार नाही.

डिप्लोमा होल्डर्स पशुधन पर्यवेक्षकांच्या मागण्यांसंबंधी खुलासा करावा असे समितीने सांगितले असता, आयुक्त, पशुसंवर्धन विभाग यांनी अशी माहिती दिली की, भारतीय पशुवैद्यक परिषद, अधिनियम १९८४ (केंन्द्रीय कायदा) हा दिनांक १ ऑगस्ट, १९९७ पासून महाराष्ट्रात लागू करण्यात आला आहे. केन्द्र सरकारचा अधिनियम आपण जसाच्या तसा स्विकारलेला आहे. त्या कायद्याप्रमाणे संस्था प्रमुख म्हणून पशुधन पर्यवेक्षकांना राहता येत नाही. याबाबतीत त्यांचे आंदोलन सुरु असून त्यांचे असे म्हणणे आहे की, त्यांना स्वतंत्र अधिकार देण्यात यावेत. त्यांना रजिस्ट्रेशन दिले पाहिजे आणि डॉक्टर म्हणून संबोधण्याची आम्हाला परवानगी देण्यात आली पाहिजे. औषधे खरेदी करणे, स्टोअर करणे आणि प्रिस्क्राईब करण्यासाठी त्यांना परवानगी देण्यात यावी त्याचबरोबर परवाना द्यावा परंतु केंद्र सरकारच्या अधिनियमान्वये आपल्याला तसे करता येत नाही. कलम ३० बी च्या संदर्भात विधी व न्याय विभागाकडे प्रस्ताव पाठविण्यात आला असून त्यांच्या ड्युटीज कोणत्या असाव्यात, त्यांनी कोणती कामे करणे अपेक्षित आहे हे त्यात नमूद केले आहे. त्यांनी रजिस्टर्ड व्हेटर्नरी प्रॅक्टीशनरच्या पर्यवेक्षणाखाली व मार्गदर्शनाप्रमाणे काम केले पाहिजे.

उपरोक्त अधिसूचनेबाबत समितीने पुढील शिफारशी करुन दिनांक १९ मे, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

अभिप्राय व शिफारशी :

(१) अधिसूचनेंतर्गत तरतुदींबाबत संबंधीत विभागांच्या सचिवांकडून अधिक खुलासा घेतल्यानंतर समितीने शासनास अशी शिफारस केली की, १९९७ सालापासून, आतापर्यंत पदविकाधारक पशुधन पर्यवेक्षक म्हणून जे काम करतात त्यांना अधिनियमान्वये संरक्षण देण्यासंबंधी विभागाने उचित कार्यवाही करावी. या संदर्भात विभागाने प्रस्ताव तयार करुन तो मंत्रिमंडळाच्या मान्यतेसाठी सादर करावा आणि विधानमंडळाकडे पाठवावा अशी शिफारस समिती शासनास करीत आहे.

(२) इंडियन व्हेटर्नरी कौन्सिल ॲक्टनुसार पशु सुविधा अधिनियमामध्ये सुधारणा करण्याची शिफारस समिती शासनास करीत आहे.

गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग

अंतिम-३५ : मुंबई दारुबंदी अधिनियम, १९४९ अन्वये प्रसिध्द करण्यात आलेली अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस.१०९/प्र.क्र.१२/राऊशु-३, दिनांक १२ फेब्रुवारी, २००९.

उद्देश :

सौम्य मद्यावरील उत्पादन शुल्काचा दर, सौम्य बिअर वरील उत्पादन शुल्काप्रमाणे १००% किंवा १५/- प्र.ब.लि. यापैकी जे अधिक असेल त्यानुसार आकारण्यात यावा असा आयुक्त, राज्य उत्पादन शुल्क, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांनी दिनांक ३ जानेवारी, २००९ च्या पत्रान्वये शासनास प्रस्ताव पाठविला होता. त्याअनुषंगाने शासन स्तरावर निर्णय घेण्यात येऊन त्याप्रमाणे शासन अधिसूचना क्रमांक अेआरअेम ०१९६/२१/२/ ईएक्ससी -३, दिनांक १३ सप्टेंबर, १९९६ मध्ये सुधारणा करण्यात येऊन शासन अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ०१०९/प्र.क्र.१२/राऊशु-३ दिनांक १२ फेब्रुवारी, २००९ निर्गमित करण्यात आली. त्यानुसार शासन अधिसूचना क्रमांक एमआयएस १०९६/२१/२/इएक्ससी-३ दिनांक १३ सप्टेंबर, १९९६ च्या नोंद क्रमांक १ अ नंतर शासन अधिसूचना क्रमांक बीपीए १००३/सीआर २०/२/इएक्ससी-३ दिनांकित ३१ मे, २००४ अन्वये खालील नोंद अंतर्भूत करण्यात आली.

" १-ब सौम्य मद्य मद्यार्काची तीव्रता ८.७५ प्रुफ स्पिरिटपेक्षा जास्त नसल्यास.	उत्पादन मुल्याच्या ७५ टक्के किंवा रुपये १२ प्रति लिटर यापैकी जे जास्त असेल ते "

या नोंद १ ब ऐवजी

" १-ब सौम्य मद्य मद्यार्काची तीव्रता ८.७५ प्रुफ स्पिरिटपेक्षा जास्त नसल्यास (५% V/V*)	उत्पादन मुल्याच्या १०० टक्के किंवा रुपये १५/- प्र.ब.लि.यापैकी जे जास्त असेल ते "

शासन अधिसूचना क्रमांक एआरएम १०९६/२१/२ इएक्ससी-३ दिनांक १३ सप्टेंबर, १९९६ च्या अनुसूचीमध्ये नोंद क्र.१ अ नंतर शासन अधिसूचना क्रमांक बीपीए १००३/सीआर २०/२/इएक्ससी-३ दिनांकित ३१ मे, २००४ अन्वये खालील नोंद अंतर्भूत करण्यात आली.

" १-ब सौम्य मद्य मद्यार्काची तीव्रता ८.७५ प्रुफ स्पिरिटपेक्षा जास्त नसल्यास	उत्पादन मुल्याच्या ७५ टक्के किंवा रुपये १२/- प्र.लि.यापैकी जे जास्त असेल ते "

उपरोक्त १ ब ऐवजी शासन अधिसूचना क्रमांक एमआयएस-०१०९/प्र.क्र.१२ इएक्ससी-३, दिनांकित १२ सप्टेंबर, २००९ अन्वये खालील नोंद अंतर्भूत करण्यात आली.

" १-ब सौम्य मद्य मद्यार्काची तीव्रता ८.७५ प्रुफ स्पिरिटपेक्षा जास्त नसल्यास (५% V/V*)	उत्पादन मुल्याच्या १०० टक्के किंवा रुपये १५/- प्र.ब.लि.यापैकी जे जास्त असेल ते"

सदरहू अधिसूचनेसंदर्भात उपविधान समितीने दिनांक १० ऑगस्ट, २०१० रोजी नागपूर येथे विभागीय प्रतिनिधींची साक्ष घेऊन पुढील बाबतीत अधिक माहिती घेतली.

सौम्य मद्य मद्यार्कावर उत्पादन शुल्क कशा प्रकारे आकारले जाते? असे समितीने विचारले असता, सौम्य मद्य उत्पादक निर्मिती मुल्य घोषित करतात. उत्पादन शुल्काचा दर हा निर्मिती मुल्याच्या ठराविक पटीत असतो. उत्पादन मुल्याच्या ७५ टक्के किंवा रुपये १२ प्रति लिटर यापैकी जे जास्त असेल ते असे शुल्क आकारले जात होते, अशी विभागीय प्रतिनिधींनी माहिती दिली.

विदेशी मद्यावर कशा पध्दतीने उत्पादन शुल्क आकारले जाते? असे समितीने विचारले असता त्यावर विभागीय प्रतिनिधींनी अशी माहिती दिली की, विदेशी मद्य निर्मिती मुल्याच्या २२५ टक्के किंवा १८० रुपये प्रुफ लिटर या पेक्षा जे जास्त असेल ते उत्पादन शुल्क आकारले जाते आणि किरकोळ विक्रीसाठी कमाल किंमत निर्मिती मुल्याच्या साडेचारपट आकारली जाते. विदेशी मद्याच्या बाटलीचे निर्मिती मुल्य १०० रुपये असेल तर त्याच्या २२५ टक्के उत्पादन शुल्क म्हटले तर ते २२५ रुपये एवढे होते. तसेच होलसेल विक्रीचे आणि किरकोळ विक्रीचे कोष्टक वेगळे आहे.

सध्या मार्केटमध्ये वेगवेगळ्या मद्यार्कांची विक्री होत आहे. मद्याच्या बाटलींवर मद्य निर्मिती, एक्सपायरी डेट व तसेच एम.आर.पी. प्राईज यागोष्टी बाटलीवर नमूद केलेल्या असतात. परंतु सदरहू मद्याच्या बाटल्यांवर वेगवेगळ्या किंमतीचे स्टीकर्स चिकटवून मद्याच्या बाटल्यांची विक्री केली जात आहे. त्यावर आळा घालणे गरजेचे आहे. या राज्यात ड्युप्लीकेट वाईन मोठया प्रमाणात विकली जात आहे. विदर्भाला लागून छत्तीसगड व मध्यप्रदेश आहे. तेथून ड्युप्लीकेट वाईन मोठ्या प्रमाणात येते व त्या वाईन्सची विक्री कमी किंमतीत मोठया प्रमाणात केली जाते आणि त्यामुळे या राज्याचा महसूल बुडत आहे. ड्युप्लीकेट मद्याच्या बाटलीची किंमत ५० रुपये असते. ती बाटली मद्यविक्रेत्याकडून १०० रुपये किंमतीस ग्राहकांना विकली जाते. मद्य निर्मात्यांकडून व मद्य विक्रेत्यांकडून राज्य उत्पादन शुल्क विभागाचे १२५ रुपये शुल्क बुडविण्यात येते. या गोष्टीला कुठे तरी आळा घातला पाहिजे, असे मत समितीने व्यक्त केले. त्याचप्रमाणे ज्यांना मद्य विक्रीचे परवाने दिलेले आहेत, त्यांनीच मद्याच्या बाटलीवरील एम.आर.पी. प्राईज, निर्मितीची तारीख बरोबर आहे किंवा नाही याची पाहणी केली पाहिजे असे समितीने सुचविले असता विभागीय प्रतिनिधींनी सांगितले की, असे प्रकार आढळून आले तर त्या अनुषंगाने राज्य उत्पादन शुल्क विभागाकडून कारवाई केली जाते.

लिकर इंडस्ट्रीजवर आपले नियंत्रण कशा पध्दतीने असते? असे समितीने विचारले असता विभागीय प्रतिनिधींनी माहिती दिली की, ज्या ज्या ठिकाणी लिकर इंडस्ट्रीज आहेत, त्या ठिकाणी राज्य उत्पादन शुल्क विभागाचे अधिकारी कार्यरत असून त्यांचे सदरहु इंडस्ट्रीजवर नियंत्रण

पर्यवेक्षण असते. या इंडस्ट्रीजमधून प्रत्येक बॅचवाईज मद्य निर्मिती होत असते, त्यासंबंधी तसेच त्यांच्या मद्याच्या गोडाऊन्समधुन किती मद्य वाहतूक निर्यात केले गेले त्यासंबंधी स्वतंत्र रजिस्टर ठेवण्यात आलेले असते. ते रजिस्टर राज्य उत्पादन शुल्क विभागाच्या अधिकाऱ्यांकडे असते.

एखाद्या गावात देशी मद्य विक्रीचा परवाना दिलेला असतो. ज्या व्यक्तीकडे हा परवाना असतो, ती परवानाधारक व्यक्ती देशी मद्य त्या गावात विक्री करीत असतोच, शिवाय तो आजुबाजूच्या खेडे गावांमध्ये आपल्या दुकानातील मद्य विक्रीसाठी पाठवितो. ती व्यक्ती एका मद्य विक्रेत्याच्या परवान्यावर सात ते आठ गावांमध्ये मद्य विक्री करीत असते. ही वस्तुस्थिती आपल्याला मान्य आहे काय? एकच व्यक्ती एकाच मद्य विक्रीच्या परवान्यावर आठ ते दहा गावांमध्ये मद्यविक्रीचे काम करते, पर्यायाने शासनाचा मोठ्या प्रमाणात महसूल बुडविते आहे. याबाबतीत राज्य उत्पादन शुल्क विभागाकडून काय कार्यवाही केली जाते? असे समितीने विचारले असता विभागीय प्रतिनिधींनी सांगितले की, राज्य उत्पादन शुल्क विभागाचा महसूल बुडत नाही. ज्यावेळी लिकर इंडस्ट्रिजमधून लिकरची ठोकविक्रेत्यांना विक्री होते, त्यावेळी शासनाने ठरवून दिल्याप्रमाणे उत्पादन शुल्क वसूल केले जाते. ज्यांना मद्य विक्रीचे परवाने दिलेले आहेत ते मद्य खरेदीसंबंधीची ऑर्डर सदरहु इंडस्ट्रीजकडे नोंदवित असतात. सदरहु मद्यावरील उत्पादन शुल्क हे निर्माणीत घेण्यात आलेले असते.

एका मद्यविक्रीच्या परवान्यावर दुकानदाराने किती मद्याचा स्टॉक ठेवला पाहिजे असे काही बंधन घालून देण्यात आलेले आहे काय? असे समितीने विचारले असता विभागीय प्रतिनिधींनी माहिती दिली की, मद्यविक्री दुकानदारांवर तसे बंधन घालून देण्यात येत नाही. लिकर इंडस्ट्रीजमधून मद्य निर्मिती होते मद्याची ठोकविक्रेत्यांना विक्री होते त्यावेळीच उत्पादन शुल्क वसूल करण्यात येते. त्यामुळे किरकोळ मद्य विक्री परवाना धारकाने कितीही मद्य विक्री केले तरी शासनाचा महसूल बुडत नाही.

मद्यविक्रीच्या एका परवान्यास मद्य विक्रीसंदर्भात काही मर्यादा असल्या पाहिजेत असे एका व्यक्तीकडे मद्य विक्रीचा परवाना असेल व ती व्यक्ती संपूर्ण तालुक्यात मद्य विक्री करीत असेल तर ते योग्य नाही. याबाबतीत काही तरी मर्यादा घालून दिल्या पाहिजेत अन्यथा मद्य विक्रीचे परवाने वाढवून दिले पाहिजेत, असे समितीने मत व्यक्त केले असता विभागीय प्रतिनिधींनी सांगितले की,१९७३ पासून शासनाने मद्यविक्रीचे परवाने देणे बंद केलेले आहे.

मद्य विक्रेत्यास साडेचार पट नफा मिळतो. हा नफा खूप जास्त आहे, असे समितीने विचारले असता विभागीय प्रतिनिधींनी सांगितले की, नॉर्मली आठ टक्के नफा मद्यविक्री करणारे होलसेलर्स घेतात आणि रिटेलर २४ टक्के नफा घेतो.

ग्रामसभेच्या ठरावाच्या अनुषंगाने किती मद्य विक्री दुकाने बंद करण्यात आली आहेत ? मद्यविक्रीची दुकाने ग्रामसभेच्या ठरावाने वा मतदानाने बंद करण्यात आली, त्या दुकानदारांना नुकसान भरपाई देण्यात येते काय? असे समितीने विचारले असता विभागीय प्रतिनिधींनी अशी माहिती दिली की, १४ प्रकरणी ग्रामसभेचा ठराव झाला आहे. ग्रामसभेच्या ठरावाने १२ देशी दारु विक्रीची दुकाने बंद झाली आहेत आणि मतदानाने २ दुकाने बंद करण्यात आली आहेत. नुकसान भरपाई देण्यासंबंधीची कायद्यात तरतूद नाही. मद्य विक्री परवाना धारकाने सदरहू दुकान स्थलांतरीत करण्याची परवानगी मागितली तर त्यास परवानगी देतो मद्यविक्रीचे दुकान जिल्ह्याच्या बाहेर स्थलांतरीत करावयाचे असेल तर त्यास शासन परवानगी देत असते आणि तालुका अंतर्गत स्थलांतरीत करावयाचे असेल तर त्यास जिल्हाधिकारी व जिल्हांतर्गत स्थलांतरास राज्य उत्पादन शुल्क आयुक्त परवानगी देत असतात नागपूरमध्ये तीन मद्य विक्रीची दुकाने बंद झाली आहेत आणि तीन दुकाने स्थलांतरीत झाली आहेत. मद्य विक्रीचे दुकान स्थलांतरीत करण्यासाठी शासनाने शुल्क ठरवून दिलेले आहे, ते शुल्क परवानाधारकास भरावे लागते.

गेल्या ५ वर्षात किती महसूल मिळाला? असे समितीने विचारले असता सन २००४-२००५ मध्ये २,३२४.४२ करोड, २००५-२००६ मध्ये २,८१५.२८ करोड, २००६-२००७ मध्ये ३,२९६.४४ करोड, २००७-२००८ मध्ये ३,९३०.७३ करोड आणि २००८-२००९ मध्ये ४३५७.०१ करोड रुपयांचा महसूल मिळालेला होता, अशी माहिती विभागीय प्रतिनिधींनी दिली.

२००८-२००९ मध्ये ग्रामसभेचा ठराव करुन किती दारुची दुकाने बंद करण्यात आली होती ? अशी समितीने विचारणा केली असता एकूण १४ प्रकरणांमध्ये दारुचे दुकान बंद करण्याबाबत ग्रामसभेचा ठराव घेण्यात आला होता. १४ प्रकरणांपैकी १२ दारुची दुकाने बंद करण्यात आली होती आणि २ दारुची दुकाने मतदान घेऊन बंद करण्यात आली होती, अशी विभागीय प्रतिनिधींनी माहिती दिली.

१४ प्रकरणांपैकी १२ मद्य विक्रीची दुकाने बंद करण्यात आली होती आणि २ दारुची दुकाने मतदान घेऊन बंद करण्यात आली होती. अशावेळी संबंधित मालकांना भरपाई देण्यात येते काय ? असे समितीने विचारले असता विभागीय प्रतिनिधींनी सांगितले की, संबंधित मालकाचे मद्य विक्रीचे दुकान इतर ठिकाणी शिफ्ट केले जाते. परंतु त्यांना कोणत्याही प्रकारची भरपाई दिली जात नाही.

एखाद्या वॉर्डात मद्य विक्रीचे दुकान बंद करण्यासाठी मतदान झाले असेल आणि मतदानाअंती ते दुकान बंद झाले असेल व ते दुकान पूर्ववत सुरु करावयाचे असेल तर त्यासंबंधीचे निवेदन अथवा ठराव एका वर्षानंतर आणावा अशा प्रकारची तरतूद करण्यात आली आहे.

उपरोक्त साक्षीच्या अनुषंगाने समितीने विभागाकडून अधिक माहिती मागवली होती (परिशिष्ट-अ).

विभागाकडून प्राप्त झालेली माहिती दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजी नाशिक येथे झालेल्या बैठकीत विचारार्थ ठेवण्यात आली असता समितीने त्यावर चर्चा करून सदरहू अधिसूचनेस **मान्यता दिली.**

परिशिष्ट-अ

मुंबई दारुबंदी अधिनियम, १९४९ अन्वये प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्र. एमव्हीआर ०१०९/ प्र.क्र.-१२/राउशु-३,, दिनांकित १२ फेब्रुवारी, २००९ संदर्भात विभागाकडून प्राप्त झालेली माहिती.

अ.क्र. (१)	मुद्दे (२)	माहिती/अभिप्राय (३)
(१)	मद्यांच्या बाटल्यांवर वेगवेगळ्या किंमतीची स्टिकर्स चिकटवून मद्यांच्या बाटलीची विक्री केली जात आहे. असे प्रकार दिवसेंदिवस वाढत आहेत यावर शासन काय कारवाई करीत आहे.	याबाबत सादर करण्यात येते की, आयुक्त, राज्य उत्पादन शुक्ल कार्यालयाच्या परिपत्रक क्र.एफएलआर ११२००९ अर्थसंकल्प/५ब, दिनांक २९ जून, २००९ अन्वये रबरी शिक्के मारुन लेबल्स संपेपर्यंत किंवा ३० सप्टेंबर, २००९ पैकी जे आधी येईल तोपर्यंत परवानगी देण्यात आली. सदर मुदतीनंतर रबरी शिक्के मारुन जुनी लेबल वापरण्यास कोणत्याही परिस्थितीत मुदतवाढ मिळणार नाही, असे निर्देश देण्यात आले आहेत. मद्यांच्या बाटल्यांवर वेगवेगळ्या किंमतीचे स्टीकर्स चिकटवून मद्यांच्या बाटल्यांची विक्री करण्यास अद्याप कोणत्याही घटकास आयुक्त, राज्य उत्पादन शुल्क कार्यालयाकडून परवानगी देण्यात आलेली नाही. तसेच अशा प्रकारची प्रकरणे निदर्शनास आली नसल्याने कारवाई करण्याचा प्रश्न उद्‌भवत नाही.
(२)	मौजा गोंदिया, भंडारा या ठिकाणी हात भट्टीपासून निर्मित केलेले मद्य मोठ्या-प्रमाणावर विकले जात आहे. गोंदियामध्ये हात भट्टीचे मद्य निर्मित करणारे मोठे रॅकेट तयार झालेले आहे. याबाबत राज्य उत्पादन शुल्क विभागाने समितीस माहिती पाठवावी.	भंडारा जिल्ह्यातील हातभट्टी निर्मिती/विक्री केंद्रावार राज्य उत्पादन शुल्क विभागातील अधिकारी व कर्मचारी यांनी वेळोवेळी धाडी टाकून तसेच अवैधरित्या होणाऱ्या हातभट्टीची वाहतूक पकडून परिणामकारक कारवाई केली आहे. भंडारा जिल्ह्यातील राज्य उत्पादन शुल्क विभागातील अधिकारी व कर्मचारी यांनी जानेवारी

परिशिष्ट-अ--चालू

(१)	(२)	(३)
		२००९ ते जून २०१० या कालावधीत मुंबई मद्य निषेध कायदा १९४९ अंतर्गत एकूण ९५८ गुन्हे उघडकीस आणले असून अंदाजे रु. ४३,७८,८१५ इतक्या किंमतीचा मुद्देमाल जप्त केलेला आहे. (याबाबत तपशिल सोबतच्या तक्त्यामध्ये दिला आहे)
(३)	मद्य विक्रीची दुकाने ग्रामसभेचा ठराव वा मतदानाने बंद करण्यात आली असतील तर त्या दुकानदारांना नुकसान भरपाई देण्यात येते काय ?	मद्य विक्रीची दुकाने ग्रामसभेचा ठराव वा मतदानाने बंद करण्यात आल्यास ती अनुज्ञप्ती इतर ठिकाणी स्थलांतर करण्यात येते. त्यावेळी त्यांच्याकडून शासनाच्या अधिसूचना क्र.बीपीए-०३०८/६/ सीआर-६६/इएक्ससी-२, दिनांक ४ जून, २००९ नुसार केलेल्या नियमातील तरतुदीनुसार विशेषाधिकार शुल्क घेण्यात येत नाही. तसेच अनुज्ञप्ती बंद झाल्यास त्यावर्षी वसूल करण्यात आलेली नुतनीकरण शुल्कापैकी उर्वरित कालावधीचे नुतनीकरण शुल्क शासन अधिसूचना क्र.बीपीए-१०९६/१५४३/इएक्ससी-२, दिनांक ३०-१२-१९९६ नुसार प्रमाणात परत करण्यात येते.

भंडारा जिल्ह्यातील अधिकाऱ्यांनी हातभट्टी निर्मिती करणाऱ्यांवर नोंदविलेल्या गुन्हा अन्वेषणाची माहिती

		2010					2009				
अ.क्र.	महिना	एकूण गुन्हे	वारस	बेवारस	अटक केलेल्या आरोपीची संख्या	जप्त केलेल्या मुद्येमालाची किंमत	एकूण गुन्हे	वारस	बेवारस	अटक केलेल्या आरोपींची सख्या	जप्त केलेल्या मुद्येमालाची किंमत
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1	जानेवारी	55	17	38	18	202921	97	20	77	21	529734
2	फेब्रुवारी	61	25	36	26	276398	65	9	56	10	360770
3	मार्च	45	22	23	23	317338	56	24	32	26	185887
4	एप्रिल	41	15	26	15	278430	59	13	46	13	274330
5	मे	36	5	31	5	238050	48	15	33	16	169953
6	जुन	24	6	18	6	151660	40	9	31	10	140082
7	जुलै	. .	. .	. .	. .	. .	52	24	28	24	200857
8	ऑगस्ट	. .	. .	. .	. .	. .	50	11	39	11	242565
9	सप्टेंबर	. .	. .	. .	. .	. .	43	11	32	11	133760
10	आक्टोंबर	. .	. .	. .	. .	. .	81	35	46	36	246670
11	नोव्हेंबर	. .	. .	. .	. .	. .	40	8	32	8	140504
12	डिसेंबर	. .	. .	. .	. .	. .	65	32	33	32	288906
	एकूण	262	90	172	93	1464797	696	211	485	218	2914018

गृह (परिवहन) विभाग

डी-१२ : महाराष्ट्र मोटार वाहन (सहावी सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर ०४०८/८७२/सीआर-२१२/ परि-२, दिनांकित २० मार्च, २००९.

उद्देश :

महाराष्ट्र मोटार वाहन नियम, १९८९ च्या नियम ५४ मध्ये नवीन नोंदणी चिन्ह देणे व नियम ५४ (अ) नुसार वाहनांचे आकर्षक नोंदणी क्रमांक देण्याबाबत तरतूद असून ५४ (अ) मध्ये पोट नियम (३) चा समावेश करुन पुढीलप्रमाणे सुधारणा करण्याचे प्रस्तावले आहे.

" एखाद्या वाहन मालकाने जुने वाहन विकल्यानंतर त्यास नवीन वाहन घेताना पूर्वीच्या वाहनाचे नोंदणी चिन्ह नवीन खरेदी केलेल्या वाहनाकरिता धारण करण्याची इच्छा असल्यास नियमानुसार विहित केलेली फी आकारुन सदर मूळ नोंदणी चिन्ह धारण करता येईल व नवीन मालकाने खरेदी केलेल्या मूळ वाहनाला नवीन नोंदणी चिन्ह देण्यात येईल. "

सदरहू प्रस्ताव विभागस्तरावर तपासून नियमात सुधारणा करण्याबाबत प्रारुप अधिसूचना तयार करुन विधी व न्याय विभागाची मान्यता घेण्यात आली व प्रारुप अधिसूचना जनतेकडून हरकती व सूचना मागविण्याकरिता महाराष्ट्र शासनाच्या असाधारण राजपत्र भाग ४ (अ) मध्ये दिनांक २० मार्च, २००९ रोजी प्रसिध्द करण्यात आली आहे. आता सदरहू प्रारुप अधिसूचना उपविधान समितीने मान्यता दिल्यानंतर व जनतेच्या हरकती / सूचना लक्षात घेऊन अंतिम अधिसूचना शासन राजपत्रात प्रसिध्द करण्याबाबत पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

सदरहू प्रारुप अधिसूचना उपविधान समितीने दिनांक २६ मे, २०१० रोजी विचारार्थ घेतली असता अधिसूचनेसंदर्भात काही मुद्यांवर विभागाकडून माहिती मागविण्यात येऊन गृह विभागाच्या सचिवांची साक्ष घेण्याचा निर्णय घेण्यात आला. समितीने उपस्थित केलेले मुद्दे व त्यावर गृह विभागाने दिलेली माहिती परिशिष्ट "ब" मध्ये सादर केली आहे.

गृह विभागाने पाठविलेली माहिती समितीने दिनांक १९ मे २०१०, रोजीच्या बैठकीत विचारात घेतली असता समितीने सदरहू अधिसूचनेच्या स्पष्टीकरणात्मक टिप्पणीमध्ये " नियमानुसार विहित केलेली फी आकारुन... " या वाक्याच्या अनुषंगाने माहिती मागविली सदरहू माहिती परिशिष्ट " क " मध्ये सादर केली आहे.

उपरोक्त अधिसूचनेच्या अनुषंगाने गृह विभागाच्या सचिवांची साक्ष दिनांक ११ जून, २०१० रोजी घेण्यात आली. त्यावेळी विभागीय सचिवांनी उपरोक्त अधिसूचनेसंदर्भात अशी माहिती दिली की, शासनाने वाहनांना आकर्षक नंबर देण्यासाठी विशेष फी लावलेली आहे. अशा प्रकारचे विशेष नंबर डिस्क्राईब करुन ठेवले आहेत. त्यासाठी शासनाने एक लक्ष रुपये फी ठेवलेली आहे. या माध्यमातून शासनाला दरवर्षी २५ कोटी महसूल मिळतो.

आकर्षक नंबरच्या यादीतील अनेक आकर्षक नंबर व्हीआयपी व शासनाच्या वाहनांना असतात. त्यासाठी काही आकारणी केली जाते काय ? असे समितीने विचारले असता विभागीय सचिवांनी अशी माहिती दिली की, अशा वाहनांच्या नंबरसाठी फी आकारली जात नाही. त्यांना फी मधून सूट दिली जाते. शासनाच्या वाहनांसाठी वेगळी सिरीज आहे. जर त्यावर फी आकारणी केल्यास ती शेवटी शासनालाच भरावी लागणार आहे.

अशा प्रकारच्या आकर्षक नंबरचा शासकीय अधिकाऱ्यांच्या खाजगी वाहनांसाठी उपयोग केला जातो काय ? असे समितीने विचारले असता, विभागीय सचिवांनी अशी माहिती दिली की, एखाद्या शासकीय अधिकाऱ्याने त्याच्या खाजगी वापरातील वाहनासाठी आकर्षक नंबरची मागणी केल्यास त्यासाठी निश्चित केलेली फी भरावी लागते.

अभिप्राय व शिफारशी :

आकर्षक नंबरच्या यादीतील अनेक आकर्षक नंबर व्ही.आय.पी. व शासनाच्या वाहनांना असतात. अशा वाहनांच्या नंबरसाठी फी ची आकारणी केली जात नाही. त्यांना अशा प्रकारच्या फी मधून सूट दिली जाते. शासनाच्या वाहनांसाठी वेगळी सिरीज आहे. अशा प्रकारचे आकर्षक नंबर जनरल पब्लिकमध्ये रिलीज केले पाहिजे जेणेकरुन, शासनाला अजून १० कोटी रुपयांपर्यंत वाढीव महसूल मिळेल व इन्कम हेड सुध्दा वाढेल अशा प्रकारचे आकर्षक नंबर शासनाच्या वाहनांना देताना त्यांचे स्वरुप मर्यादित असावे. सर्वसाधारण जनतेसाठी याचा जास्तीत जास्त वापर केल्यास शासनाला जास्तीत जास्त महसूल मिळू शकेल. याबाबत शासनाने विचार करावा जेणेकरुन, आकर्षक नंबरापासून शासनाला जास्तीत जास्त महसूल वाढविता येईल, अशी समितीने शासनास शिफारस केली.

परिशिष्ट-ब

महाराष्ट्र मोटार वाहन (सहावी सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिद्ध करणारी प्रारुप अधिसूचना क्र. एमव्हीआर ०४०८/८७२/सीआर-२१२/परि-२, दिनांक २० मार्च, २००९ संदर्भात विभागाकडून प्राप्त झालेली माहिती.

अ.क्र. (१)	मुद्दे (२)	माहिती/अभिप्राय (३)
(१)	परिवहन विभागात जे अधिकारी, कर्मचारी आहेत, त्यांच्याकडे असलेल्या वाहनांना आकर्षक क्रमांक दिलेले आहेत काय ?	परिवहन विभागाची वाहने शासकीय वाहने असल्यामुळे नियम ५४-अ प्रमाणे कार्यवाही करण्यात येते.
(२)	असल्यास, आकर्षक क्रमांकासाठी संबंधित अधिकारी व कर्मचारी यांनी परिवहन विभागाकडे किती शुल्क भरले आहे ?	सर्व कार्यालयातील अभिलेखावर शासकीय वाहनांसाठी एक वेगळी मालिका नेमलेली असते व सर्व शासकीय वाहनांना त्यामधून आकर्षक नोंदणी क्रमांक विनाशुल्क देण्यात येते.
(३)	परिवहन विभागातील अधिकारी व कर्मचारी यांच्या वाहनांना देण्यात आलेल्या आकर्षक क्रमांकाची यादी समितीस देण्यात यावी.	सोबत परिवहन कार्यालयात उपलब्ध असलेल्या शासकीय वाहनांच्या यादींच्या छायांकित प्रती जोडल्या आहेत.
(४)	मुंबई शहरात अनेक जुन्या टॅक्सी चालविण्यात येतात अशा टॅक्सीवर (वाहनांवर) परिवहन विभागाने कारवाई केली आहे काय ? असल्यास, जुन्या टॅक्सी चालविण्याची परवानगी कोणत्या आधारावर देण्यात येते ?	मा. सर्वोच्च न्यायालयाने रिट याचिका क्र. १३०२९/१९८५ प्रकरणी दि. २२-९-१९९८ च्या आदेशान्वये दि. ३१-१२-१९९८ नंतर नॅशनल कॅपिटल टेरिटरी (दिल्ली) मध्ये १५ वर्षांवरील व्यापरी/परिवहन वाहन चालविण्यास बंदी घातली आहे. तसेच मा. उच्च न्यायालयाने रिट याचिका क्र. १७६२/१९९९ मध्ये मालवाहतूक वाहने व प्रवासी बसेसकरिता सीएनजी/एलपीजीमध्ये

परिशिष्ट-ब--चालू

(१)	(२)	(३)
		रुपांतरणानंतर ८ वर्षांपर्यंत वाहनांचा वापर मुंबई महानगरपालिका हद्दीत करता येईल असे आदेश दिले आहेत. वरील बाबींचा विचार करून राज्य परिवहन प्राधिकरणाने दि. ४-८-२००८ रोजी झालेल्या २२८ व्या बैठकीत मुंबईतील मीटर्ड टॅक्सी परवान्यावरून उतरविण्याबाबत खालीलप्रमाणे निर्यय घेतला.--- न्यायालयाच्या निर्देशानुसार सीएनजी/एलपीजी मध्ये रूपांतर झालेले आहे अशा टॅक्सी, तसेच न्यायालयाच्या निर्देशाव्यतिरिक्त स्वेच्छेने सीएनजी/एलपीजी मध्ये रूपांतरित झालेल्या आहेत अशा टॅक्सींपैकी प्रथम नोंदणी दिनांकापासून २५ वर्षे पूर्ण झालेल्या ह्या ठरावाच्या दिनांकापासून ४ महिन्यांच्या मुदतीत परवान्यावरून उतरविण्यात यावेत.
(५)	या संदर्भात मुंबई उच्च न्यायालयाने काही आदेश दिले आहेत काय ?	मा. उच्च न्यायालयाने रिट याचिका क्र. १७६२/१९९९ रोजी उपरोक्त विषयाबाबत वरीलप्रमाणे निर्देश दिले आहेत. सोबत निर्देशाची छायांकित प्रत जोडली आहे.

परिवहन आयुक्त कार्यालयातील शासकीय वाहने व वाहन चालकांचा तपशील

दिनांक ९-६-२००९

अ.क्र. (१)	अधिकारी/पदनाम (२)	वाहन क्रमांक (३)	वाहन चालक नावे (४)
(१)	परिवहन आयुक्त	एमएच-०१ एई-९९९९	श्री. दिपक चौगुले
(२)	श्री. एस. व्ही. ठाकूर, अपर परिवहन आयुक्त	एमएच-०१ झेडए-९०९	श्री. विशाल डोंबाले
(३)	श्री. एस. बी. सहस्त्रबुद्धे सह परिवहन आयुक्त	एमएच-०१ झेडए-७००७	श्री. एलव्हीन डेव्हीड
(४)	श्री. एस. के. पाचरणे, परिवहन उप आयुक्त (प्रशासन)	एमएच-०१ झेडए-३३३	श्री. चंद्रशेखर करजीवकर
(५)	परिवहन उप आयुक्त (अंमल-२)	एमएच-०१ पीए-३३३३	वाहन चालक प्रा.प.का., मुंबई (पश्चिम)
(६)	परिवहन उप आयुक्त (अंमल-१)	एमएच-०१ पीए-२२२२	श्री. दिलीप पवार
(७)	परिवहन उप आयुक्त (संगणक)	एमएच-०१ झेडए-१०००	वाहन चालक प्रा.प.का.,मुंबई (मध्य) व (पूर्व) कडून वर्ग
(८)	परिवहन उप आयुक्त (प्रशिक्षण)	. .	. .
(९)	परिवहन उप आयुक्त (निरिक्षण)	एमएच-०४ एएन-१५१५ प्रा.प.का., धुळे येथून वर्ग	वाहन चालक उपलब्ध नाही
(१०)	उप आयुक्त (लेखा)	एमएच-०४ वाय-३३३३	. .
(११)	सहा. पोलीस आयुक्त (दक्षता)	एमएच-०१ एसए-७७७७	श्री. ए. बी. चव्हाण प्रा.प्र.प.का., मुंबई (पूर्व) कडून वर्ग
(१२)	वायुवेग पथक क्रमांक १	एमएच-०१ बीए-७७७	श्री. ज्ञानेश्वर बोरसे
(१३)	वायुवेग पथक क्रमांक २	एमएच-०१ बीए-८००८	वाहन चालक उपलब्ध नाही
(१४)		एमएच-०४ एएन-९००	नादुरुस्त अवस्थेत अंधेरी कार्यालय येथे उभे असलेले वाहन माहे जून, २००९ मध्ये निर्लेखित केले आहे.

परिवहन आयुक्त

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-०१ एई-९९९९
(२)	एमएच-०१ झेडए-१०००
(३)	एमएच-०१ झेड-७००७
(४)	एमएच-०१ झेडए-३३३
(५)	एमएच-०१ पीए-३३३३
(६)	एमएच-०१ पीए-२२२२
(७)	एमएच-०१ झेडए-९०९
(८)	एमएच-०१ बीए-८००८
(९)	एमएच-०१ एसए-७७७७
(१०)	एमएच-०१ बीए-७७७
(११)	एमएच-०४ एएन-१५१५
(१२)	एमएच-०४ वाय-३३३३

प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, मुंबई (मध्य)

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-०१ बीए-११
(२)	एमएच-०१ बीए-१०१
(३)	एमएच-०१ बीए-५००५
(४)	एमएच-०१ बीए-१००१
(५)	एमएच-०१ बीए-८८८
(६)	एमएच-०१ झेडए-१११
(७)	एमएच-०४ वाय-४०४०
(८)	एमएच-०४ वाय-६४६४
(९)	एमएच-०४ वाय-९०००
(१०)	एमएच-०४ वाय-४४४४
(११)	एमएच-०४ एएन-१
(१२)	एमएच-०१ जीए-१००१

प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, मुंबई (पश्चिम) एमएच-०२

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-०१ बीए-४००४
(२)	एमएच-०१ बीए-२००२
(३)	एमएच-०१ बीए-२०००
(४)	एमएच-०१ बीए-२०२०
(५)	एमएच-०१ बीए-२०२१
(६)	एमएच-०१ एएच-०००२
(७)	एमएच-०१ झेडए-०१०१
(८)	एमएच-०१ झेडए-९९

प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, मुंबई (पूर्व) एमएच-०३

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-०१ बीए-३००३
(२)	एमएच-०१ वाय-५५५५
(३)	एमएच-०१ एम-६७८९
(४)	एमएच-०१ वाय-६७६७
(५)	एमएच-०१ बीए-३३३३
(६)	एमएच-०१ बीए-३०३०
(७)	एमएच-०१ झेडए-३०३
(८)	एमएच-०१ एसए-११११

प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, ठाणे एमएच-०४

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-०१ झेडए-०९९९
(२)	एमएच-०४ एएन-४४४
(३)	एमएच-०४ एएन-४४४४
(४)	एमएच-०४ एएन-३३३३
(५)	एमएच-०४ एए-११११
(६)	एमएच-०१ बीए-१५००
(७)	एमएच-०१ बीए-६००६
(८)	एमएच-०१ एम-३३३

प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, नागपूर (शहर) एमएच-३१

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-३१ एए-१
(२)	एमएच-०४ एएन-९९९९
(३)	एमएच-०४ एएन-३१३१
(४)	एमएच-०१ झेडए-५५५५
(५)	एमजेटी-९९
(६)	एमएच-०१ बीए-२५००

प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, धुळे एमएच-१८

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-०४ वाय-३३३३
(२)	एमएच-०१ पीए-५५५५
(३)	एमएच-०१ पीए-४४४४
(४)	एमएच-०१ एएन-१५१५
(५)	एमएच-०१ झेडए-७७७

उप प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, जळगांव एमएच-१९

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-०१ पीए-७७७
(२)	एमएच-०१ झेडए-००९

उप प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, नंदुरबार एमएच-३९

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-०१ बीए-३३००
(२)	एमएच-०१ पीए-९९९

उप प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, श्रीरामपूर एमएच-१७

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-०४ वाय-३८३८
(२)	एमएच-०१ झेडए-१७१७

उप प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, वाशिम एमएच-३७

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-०१ पीए-७००७
(२)	एमएच-०१ एएन-१०००

उप प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, नांदेड एमएच-२६

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-०१ बीए-२५५२
(२)	एमएच-०४ झेडए-७७७७
(३)	एमएच-०१ बीए-१७१७
(४)	एमएच-०४ एन-२६२६

उप प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, हिंगोली एमएच-३८

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-०१ पीए-३३३
(२)	एमएच-२० एन-९९९
(३)	एमएबी-९९९

उप प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, परभणी एमएच-२२

वाहन क्रमांक एमएच-०१ झेडए-९९९९

प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, पुणे एमएच-१२

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-०४ एएन-८८८८
(२)	एमएच-०४ वाय-६५६६
(३)	एमएच-०४ वाय-२२२२
(४)	एमएच-०४ वाय-४३४३
(५)	एमएच-०१ झेडए-१
(६)	एमएच-०१ झेडए-९९

उप प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, पिंपरी-चिंचवड एमएच-१४

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-०४ वाय-४२४२
(२)	एमएच-०१ पीए-५००५

उप प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, बारामती एमएच-४२

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-०१ वाय-२९००
(२)	एमएच-०४ वाय-४७४७
(३)	एमएच-०४ वाय-७७७७

उप प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, सोलापूर एमएच-१३

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-०१ एम-०२२२
(२)	एमएच-०४ वाय-७०००
(३)	एमएच-०१ एए-०९०९
(४)	एमएच-०१ झेडए-९०००

उप प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, अकलूज एमएच-४५

वाहन क्रमांक एमएच-०१ डीए-१९००

प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, कोल्हापूर एमएच-०९

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-०१ बीए-५५००
(२)	एमएच-०१ बीए-१०००
(३)	एमएच-०४ एएन-९९९
(४)	एमएच-०४ एएन-१००१
(५)	एमएच-०१ एमए-५५५
(६)	एमएच-०१ बीए-७००७

प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, लातूर एमएच-२४

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-०४ एएन-६६६६
(२)	एमएचवायझेडअे-११११

उप प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, अहमदनगर एमएच-१६

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-०४ वाय-६६६६
(२)	एमएच-०१ बीए-१४००

उप प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, रत्नागिरी एमएच-०८

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-०१ झेडअे-८८८
(२)	एमएच-०४ एएच-४११४

उप प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, सांगली एमएच-१०

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-०४ एनएन-१०१०
(२)	एमएच-०१ बीए-६६६
(३)	एमएच-०४ वाय-२२२

उप प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, सातारा एमएच-११

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-०४ एएन-११
(२)	एमएच-०१ झेडए-११

उप प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, कल्याण एमएच-०५

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-०४ एएन-५५५
(२)	एमएच-०१ बीए-९००९

उप प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, पेण एमएच-०६

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-०१ जीए-१०००
(२)	एमएच-०१ पीए-०१११
(३)	एमएच-०४ एएच-४११४

उप प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, सिंधुदुर्ग एमएच-०७

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-०४ एएच-४२२४
(२)	एमएच-०१ बीए-६००६

उप प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, वाशी एमएच-४३

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-०१ बीए-१६००
(२)	एमएच-०४ एएन-२२२२

उप प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, सोलापूर एमएच-१३

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-०१ एम-०२२२
(२)	एमएच-०४ वाय-७०००
(३)	एमएच-०१ एए-०९०९
(४)	एमएच-०१ झेडए-९०००

प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, नाशिक एमएच-१५

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-०१ झेडए-५५५
(२)	एमएच-०१ एसए-१०००
(३)	एमएच-०१ बीए-१५५१
(४)	एमएच-०४ वाय-३१३१
(५)	एमएच-०४ वाय-१०००
(६)	एमएच-०१ एम-७७७
(७)	एमएच-०४ एएच-३५५३

प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, नागपूर (ग्रामीण) एमएच-४०

अ.क्र.	वाहन क्रमांक
(१)	(२)
(१)	एमएच-०१ पीए-१०००
(२)	एमएच-०१ पीए-११११
(३)	एमएच-०१ पीए-१९९१
(४)	एमएच-०१ बीए-३४००

(दिनांक ४-८-२००८ रोजी झालेल्या रा.प.प्रा. २२८ च्या बैठकीचे इतिवृत्त)

बाब क्रमांक १२.--सी.एन.जी./एल.पी.जी. वर चालविण्यात रुपांतरीत झालेल्या मुंबईतील मिटर्ड टॅक्सी अशा रुपांतरणापासून आठ वर्षानंतर परवान्यावरून उतरविणेबाबत.

राज्य परिवहन प्राधिकरणाने विषयसूचीच्या टिप्पणीचे अवलोकन केले.

(१) आज मुंबईमध्ये सुमारे ५५,००० (यामध्ये सुमारे ९,८०० परवाने सुप्त आहेत.) टॅक्सीज असून त्यापैकी जवळजवळ ९९ टक्के टॅक्सींचे सी.एन.जी. किंवा एल.पी.जी. वर चालविण्यात रुपांतरण झालेले आहे. अशा रुपांतरणानंतर त्यांच्याबाबतीत आयुष्य निश्चित करण्यात आलेले नसल्यामुळे आज १५ किंवा २० वर्षापेक्षा जुन्या टॅक्सीज देखील त्या केवळ सी.एन.जी./एल.पी.जी. वर असल्यामुळे चालताना दिसतात. परंतु ह्या जुन्या वाहनांची यांत्रिक स्थिती व्यवस्थित नसते व बहुसंख्य वाहने खिळखिळीत झालेली असल्यामुळे ती प्रवाशांना आरामदायी सेवा देऊ शकत नाही. मुंबईतील बहुतांशी टॅक्सी ह्या " प्रिमियर पद्मीनी " असून ही कंपनी जुलै २००० नंतर संपूर्णत: बंद पडलेली आहे. त्यामुळे या कंपनीच्या मॉडेलचे स्पेअर पार्टस् बाजारात उपलब्ध नाहीत त्यामुळे ह्या वाहनाची देखभाल होऊ शकत नाही.

मुंबई शहरातील खाजगी वर्गातील ९० टक्के पेक्षा जास्त " प्रिमियर पद्मीनी " वाहने बाद झालेली आहेत. टॅक्सी वर्गातील ही वाहने मात्र अद्यापही चालू आहेत. मोटार वाहन अधिनियम, १९८८ च्या कलम ७४ (२) (११) अंतर्गत वाहनाने आरामदायी सेवा देणे अपेक्षित आहे. त्यासाठी सी.एन.जी./एल.पी.जी. वर रुपांतरीत झाल्यानंतर सुध्दा मुंबईमध्ये अशा टॅक्सींच्या बाबतीत त्यांची परवान्यावरील आयुमर्यादा निश्चित करण्याची गरज निर्माण झालेली आहे.

(२) मोटार वाहन अधिनियम, १९८८ च्या कलम ५९ अन्वये मोटार वाहनाचे आयुर्मान निश्चित करण्याचे अधिकार केंद्र शासनास आहेत. कलम ५९ (१) च्या तरतुदीनुसार, केंद्र सरकार सार्वजनिक सुरक्षा, सोय वा मोटार वाहन अधिनियमाचे उद्दीष्ट विचारात घेऊन शासकीय राजपत्रातील अधिसूचनेद्वारे, निर्मितीच्या तारखेपासून त्या मोटार वाहनाचे आयुर्मान निश्चित करेल व अशा तारखेच्या समाप्ती नंतर ते वाहन, मोटार वाहन अधिनियम व नियम यांची आवश्यकता पूर्ण करीत असल्याचे मानण्यात येणार नाही.

उपकलम (१) च्या परंतुकानुसार केंद्र सरकारला मोटार वाहनांच्या निरनिराळ्या वर्गासाठी किंवा निरनिराळ्या प्रकारांसाठी वेगवेगळे आयुर्मान निश्चित करता येतील.

या कलमानुसार केंद्र सरकारला वाहनांची आयुमर्यादा निश्चित करण्याचे अधिकार असले तरी अखिल भारतीय पर्यटक परवाने व राष्ट्रीय माल वाहू परवान्यावरील वाहने वगळता इतर वाहनांसाठी त्यांचा अद्याप वापर केला गेला नाही. तसेच हे अधिकार खाजगी वाहनांसाठी वापरले गेल्यास त्या वाहनांची नोंदणी रद्द करावी लागेल.

(३) रिट याचिका क्रमांक (सिव्हील) १३०२९/१९८५ (एम.सी. मेहता विरुध्द केंद्र शासन व इतर) प्रकरणी मा. सर्वोच्च न्यायालयाने आपल्या दिनांक २२-९-१९९८ च्या आदेशान्वये असे निर्देश दिले की, दिनांक ३१-१२-१९९८ नंतर नॅशनल कॅपिटल टेरीटेरी (दिल्ली) मध्ये १५ वर्षावरील व्यापारी/परिवहन वाहने चालविण्यास परवानगी देऊ नये.

(४) मुंबईतील विशिष्ट वयोमर्यादेनंतरची परिवहन वाहने सी.एन.जी./एल.पी.जी. वर चालविण्यात रुपांतरीत झाली नाहीत तर ती वापरातून बाद करण्यात यावीत म्हणून मा. उच्च न्यायालय, मुंबई ह्यांनी मुंबईतील मोटार वाहन वायुप्रदुषण विषयक जनहित याचिका क्रमांक १७६२/१९९९ प्रकरणी आपल्या दिनांक १७-१०-२००१ च्या आदेशाद्वारे निर्देश दिले होते. याबाबत मा. उच्च न्यायालयाने वेळोवेळी मुदतवाढ दिली असून त्याप्रमाणे आखून दिलेला कार्यक्रम पुढीलप्रमाणे आहे :---

क्रमांक	वाहनाची वयोमर्यादा	वापरातून बाद करावयाचा दिनांक
(१)	(२)	(३)
(१)	१५ वर्षावरील सर्व टॅक्सी	दि. ११-४-२००२ पासून
(२)	सर्व वयाच्या प्रिमियर १३७ डी डिझेल टॅक्सी	दि. ३१-१-२००३ पासून
(३)	१० वर्षावरील सर्व ऑटोरिक्षा	दि. १-९-२००२ पासून
(४)	८ वर्षावरील सर्व टॅक्सी	दि. १-१-२००३ पासून
(५)	८ वर्षावरील सर्व ऑटोरिक्षा	दि. १-४-२००३ पासून
(६)	१५ वर्षावरील सर्व परिवहन वाहने (बीईएसटी बसेस वगळता)	दि. १-८-२००३ पासून
(७)	८ वर्षावरील सर्व परिवहन वाहने (बीईएसटी बसेस वगळता)	दि. १-२-२००४ पासून

मा. उच्च न्यायालयाच्या ह्या निर्णयाचा परिणाम म्हणून आज ८ वर्षे वयावरील कोणतेही परिवहन वाहन हे सी.एन.जी./एल.पी.जी.त रुपांतरीत नसल्यास मुंबईत चालविता येणार नाही.

मा. उच्च न्यायालयाच्या उपरोक्त आदेशाचा परिणाम म्हणून दिनांक १-१-२००३ रोजी टॅक्सी संवर्गामध्ये खाली दर्शविल्याप्रमाणे सी.एन.जी./एल.पी.जी. मध्ये रुपांतरण किंवा वाहनाचे मुंबई बाहेर स्थलांतरण किंवा नोंदणी रद्द झाली आहे.

वयोमर्यादा	एकूण वाहने	सीएनजी/एलपीजी वर रुपांतरीत झालेली वाहने	मुंबई बाहेर स्थलांतरीत झालेली वाहने	नोंदणी रद्द करण्यात आलेली वाहने
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
१५ वर्षांवरील टॅक्सी	१४,२९२	२,०१४	१०९	१२,१६९
१३७ डी मॉडेल (सर्व वयाची)	१२,१७२	११,६२४	१४२	४०६
८ ते १५ वर्षे वयोगटातील टॅक्सी	२४,८१३	२३,५५६	२२	१,२३५
एकूण . .	५१,२७७	३७,१९४	२७३	१३,८१०

(५) वयोमानानुसार आज मुंबई मधील टॅक्सींची संख्या पुढीलप्रमाणे आहे :--

२० वर्षावरील टॅक्सी	१४,०००
१५ ते २० वर्षे वयोगटातील टॅक्सी	५,५००
८ ते १५ वर्षे वयोगटातील टॅक्सी	२४,२५०
८ वर्षापर्यंतच्या टॅक्सी	२,०००

(६) टॅक्सी/रिक्षा वगळता इतर ८ वर्षे वयावरील परिवहन वाहनांच्या (म्हणजे ट्रक, बसेस डिलीव्हरी व्हॅन, ॲम्बुलन्स इत्यादी) रुपांतरणासाठी मा. उच्च न्यायालयाने आपल्या दिनांक ३-३-२००४ च्या आदेशाद्वारे दिनांक ३१-१२-२००४ पर्यंत मुदतवाढ देऊन अशी रुपांतरीत झालेली वाहने रुपांतरणाच्या दिनांकापासून ८ वर्षानंतर वापरातून बाद करण्यात यावी असे निर्देश दिले. हे निर्देश टॅक्सी/रिक्षांना लागू नाहीत. अर्थात टॅक्सी/रिक्षांना त्यांच्या रुपांतरणानंतर आयुमर्यादा निश्चित करण्यात आलेली नाही.

(७) मा. सर्वोच्च न्यायालय, ह्यांनी सुभाषचंद्र विरुध्द उत्तर प्रदेश शासन प्रकरणी (AIR 1980 Supreme Court 800) असा निर्णय दिलेला आहे की, मिनी बसेस ही कंत्राटी वाहने परवान्यावर सात वर्षे पेक्षा जास्त काळ चालविता येणार नाही ही प्रादेशिक परिवहन प्राधिकरणाने परवान्यास लावलेली अट योग्य आहे. त्याचप्रमाणे राज्य परिवहन प्राधिकरण, महाराष्ट्र राज्य ह्यांनी आपला ठराव क्रमांक ९७/१९८२ दिनांक १-४-१९८२ अन्वये आंतरराज्यीय मार्गावर चालणाऱ्या टप्पा वाहन बसेससाठी १० वर्षे ही वयोमर्यादा निश्चित केलेली आहे. ह्याबाबतीत एका रिव्हीजन ॲप्लीकेशन प्रकरणी (रिव्हीजन ॲप्लीकेशन क्रमांक २/२००६) मा. राज्यपरिवहन ॲपीलेट न्यायाधिकरण, महाराष्ट्र राज्य ह्यांनी सदर ठराव योग्य असल्याचे म्हणून त्याचे समर्थन केले आहे.

मा. सर्वोच्च न्यायालयाने रिट याचिका क्रमांक (सिव्हिल) १३०२/१९८५ प्रकरणी आपल्या दिनांक २२-९-१९९८ च्या आदेशान्वये दिनांक ३१-१२-१९९८ नंतर नॅशनल कॅपिटल टेरिटेरी (दिल्ली) मध्ये १५ वर्षावरील व्यापारी/परिवहन वाहन चालविण्यास बंदी घातली आहे. तसेच माननीय उच्च न्यायालयाने रिट क्रमांक १७६२/१९९९ मध्ये मालवाहतूक वाहने व प्रवासी बसेसकरिता सी.एन.जी./ एल.पी.जी. मध्ये रुपांतरणानंतर आठ वर्षापर्यंत वाहनांचा वापर मुंबई महानगरपालिका हद्दीत करता येईल असे आदेश दिले आहेत.

वरील सर्व बाबींचा विचार करुन राज्य परिवहन प्राधिकरणाने चर्चेअंती व काळजीपूर्वक विचाराअंती मुंबईतील मीटर्ड टॅक्सी परवान्यावरून उतरविण्याबाबत खालीलप्रमाणे निर्णय घेतला.

मा. मुंबई उच्च न्यायालयाने रिट याचिका क्रमांक १७६२/१९९९ प्रकरणी दिलेल्या निर्देशांतर्गत सीएनजी/एलपीजी मध्ये रुपांतरण झालेले आहे. अशा टॅक्सी तसेच न्यायालयाच्या निर्देशा व्यतिरिक्त स्वेच्छेने सीएनजी/एलपीजी मध्ये रुपांतरित झालेल्या आहेत अशा टॅक्सींपैकी प्रथम नोंदणी दिनांकापासून २५ वर्षे पूर्ण झालेल्या टॅक्सी ह्या ठरावाच्या दिनांकापासून ४ महिन्यांच्या मुदतीत परवान्यावरून उतरविण्यात याव्यात.

तसेच उर्वरित टॅक्सींच्या बाबतीत निर्णय घेता येण्याच्या दृष्टीने राज्य परिवहन प्राधिकरणाने सचिव, राज्य परिवहन प्राधिकरण ह्यांना असे निर्देश दिले की, त्यांनी प्रादेशिक परिवहन प्राधिकरण, मुंबई महानगर क्षेत्र ह्यांचेकडून आज परवान्यावर असलेल्या अशा टॅक्सींची वयनिहाय संख्या मागवावी व ती राज्य परिवहन प्राधिकरण ह्यांना सादर करावी.

(ठराव क्रमांक २९/२००८)

IN THE HIGH COURT OF JUDICATURE AT BOMBAY,
ORDINARY ORIGINAL CIVIL JURISDICTION
WRIT PETITION No. 1762 OF 1999

Smoke Affected Residents Forum . . *Petitioners.*

versus

Municipal Corporation of Greater Bombay & Ors. . . *Respondents.*

Mr. Pillai for Petitioners

Mr. C. U. Singh *with* Mrs. N. V. Sanglikar for Municipal Corporation of Greater Bombay

Mr. R. M. Sawant, Government Pleader, for State

Mr. Shiraz Rustomjee i/by M/s. Hariani & Co. for Bombay Environmental Action Group

Mr. V. K. Ramabhadran *with* Ms. S. Priya i/by

Mr. P. C. Kaushik for Respondents 4 and 17

Mr. J. K.Mistry i/by M/s.Crawford Bayley & Co.for Respondents No. 12

Mr. D. D. Madon *with* Mr. Gurav Joshi for Respondents No. 14

Mr. S. A. Bhalwal for Mahanagar Gas Ltd.

Mr. J. P. Gama *with* Mr. Kher i/by Mr. Anil Kumar for Taximens' Association

Mr. P. D. Ghandy with Mr. L. A. Ruben i/by M/s Gagrat & Co. for Respondent No. 23

CORAM : B. P. SINGH, C. J. AND
SMT. RANJANA DESAI, J.

ORDER

(Dated : 17TH October, 2001.)

1. The instant Writ Petition has been filed in public interest by the Smoke Affected Residents Forum seeking appropriate directions from this Court with a view to control and reduce auto emission from motor vehicles plying in the City of Mumbai. The inaction of the authorities has exposed 14 million inhabitants of this Metropolis to the menace of auto emission, which has caused incalculable damage

to the health of the inhabitants of Mumbai on account of oxides of Nitrogen, respirable suspended particulates and carbon monoxide (CO), causing serious environmental pollution. In the petition, the Petitioners have averred facts substantiating their allegations and justifying directions prayed for in the Writ Petition. Several prayers have been made in the Writ Petition, some of them dealing with directions regarding consumption of unleaded petrol, reduction of Sulphur content in diesel oil, issuance of P.U.C. Certificate, vehicle, conforming to EURO-I norm and EURO-II norm, *etc.* It is also prayed that all commercial road transport vehicles, which are more than 15 years old, be phased out, and some restrictions be placed on commercial transport vehicles, whether registered in Mumbai City or outside, but which ply in Mumbai. Similar directions are sought in regard to three-wheeler and (v) wheeler motor vehicles. It is also prayed that no motor vehicle such as cars, including taxis, trucks, buses, two-and three-wheelers, be registered, unless they conform to EURO-II norm after the 1st August, 2000.

2. In the Writ Petition, orders and directions have been issued from time to time. The first significant order was passed on the 17th September, 1999, which noticed that auto emission had reached dangerous levels, and was causing incalculable damage to the health of resident of the city. Reference was made to the views of some of the leading doctors and eminent cardiologists who have averred that upto 40% of the inhabitants of Mumbai suffer from numerous respiratory diseases and illnesses such as asthma bronchitis, etc. These are on account of the air pollution in Mumbai. Some data was also provided to, highlight the adverse effect on the constables and taxi drivers. Children are most valnerable to air pollution, and the studies conducted by Dr. Kamat showed that the children in Mumbai have marked stunted development of lungs when compared to children in Madras. This court also noticed the directions issued by the Apex Court dealing with the same problem in the National Capital Region in the light of the mandate of Articles, 21, 47 and 48A of the Constitution of India. The order also notices that the Governor of Maharashtra had convened a High Level Meeting to address the issue of Environment Protection in Mumbai, and pursuant to the decision taken in that meeting, the Central Pollution Control Board prepared a Draft Action Plan for Control of Pollution in Mumbai and its neighbouring areas. The preamble of

the Draft Action Plan recognised the unprecedented growth during the last 50 years, which was not without ecological degradation, lowering of living standards and shortfalls in basic infrastructure as well as civic amenities and the problem being further compounded due to unabated migration into the city. It recognised that to sustain the development and population in the region, urgent steps are required to be taken by raising the level of enforcement through systematic implementation of action plan over a period of time. This Court asked for certain particulars from the authorities with regard to the number of old vehicles being plied in Mumbai, the quality and nature of fuel being available, the outlets presently available for supply of such fuel and the requirement of the number of outlets. However, the court was pleased to issue two directions forthwith, which are as follows :—

(i) No Private (non-commercial) vehicle, which does not conform to India 2000 norms as per Government of India Notification dated 28th August, 1997, shall be registered in Mumbai with effect from 1st January, 2000.

And

(ii) No Private (non-commercial) vehicle, not conforming to EURO II norms, shall be registered in Mumbai with effect from 1st January, 2001.

3. By Order dated 15th December, 1999, the Court issued certain directions to the State and its authorities, and also appointed a Committee consisting of Mr. V. M. Lal. Transport Commissioner as its Chairperson and Convener of the committee. Dr. P. S. Pasricha former Joint Commissioner of Police, Mumbai, and a representative each from the Maharashtra Pollution Control Board, Bombay Environmental Action Group, Ministry of Environment and Forests, Government of India, not below the rank of Joint Secretary, and Clean Air (Mrs. Khajotia). The Terms of Reference of the Committee were to examine, consider and recommend measures to reduce vchicular pollution in Greater Mumbai, including but not limited to the issues enumerated in the order, Clauses (*b*), (*c*) and (*f*) are relevant for our purposes, which are as follows :—

(*b*) Usage of alternative fuel such as CNG/ reformulated gasoline, etc. Administrative and Regulatory measures that would be reqired for setting up additional pumps for dispensing CNG.

(*c*) Desirability and feasibility of converting the existing buses/taxis to CNG.

(*f*) Desirability and feasibility of phasing out of vehicles (private cars, trucks, buses, taxis, autorickshwas and two wheelers) over a certain age limit :

4. At this stage, we may observe that this Court is very much concerned about the availability of CNG and the sufficiency of the number of outlets for supply of CNG in Greater Mumbai and particularly in South Mumbai. This Court devoted a lot of time on this issue with a view to see to it that sufficient number of CNG outlets were provided. Notice was issued to Mahanagar Gas Ltd. and also the oil companies with a view to give them necessary directions. In fact, with the assistance of the counsel appearing for the several Respondents, even suitable sites were identified, and directions issued to the authorities to take immediate steps to provide CNG outlets in sufficient numbers. We cannot say that we have achieved significant progress in this regard, but the process has been set in motion, and we do hope that the State and its authorities as well as the oil companies and gas companies concerned will take appropriate steps to set up more CNG outlets all over Greater Mumbai, so that when large number of vehicles convert to CNG or LPG, they should have no difficulty in getting supply of CNG/LPG anywhere in Greater Mumbai. Unfortunately, the official red-tape and the need for obtaining sanctions and permissions from several authorities do cause inordinate delay. It is high time that the procedure is simplified by the authorities.

By order dated 22nd December, 2000, the Court revived the Committee, which was earlier constituited consisting of the representatives of Government of Maharashtra, Public Works Department, Bombay Municipal Corporation, MMRDA, Transport Commissioner, Mahanagar Gas Ltd., Collector and other concerned authorities to identify the plots at suitable locations, finalise the terms and conditions and approve the allotment of the plots to Mahanagar Gas Ltd. The Committee chaired by the Transport Commissioner which was dis-banded after the submission of its report was revived, and it was directed to identify the plots and suitable locations and finalise the terms and conditions and approve the allotment of the plots to Mahanagar Gas Ltd. The Committee was also directed to

generally look into all matters relating to or incidental to the opening of CNG outlets, as that would reduce the burden of this Court and this Court will have the benefit of expert opinion of a representative body, making it simpler for this Court to take a decision in such matters, wherever necessary.

5. The Committee appointed by this Court by order dated 15th December, 1999 with Mr. V. M. Lal, Transport Commissioner, as the Chairperson, made its report to this Court, and has made its recommendations on various issues. Copies of the report were made available to the Respondents, and the Respondents have been heard. An affidavit has also been filed on behalf of the State of Maharashtra in April, 2001 substantially accepting the recommendations of the Committee, but with a few suggestions here and there. We are presently concerned with the phasing out of vehicles in the light of the recommendations of the Committee. We are primarily concerned with taxis plying in Greater Mumbai, the three-wheelers commonly known as auto-rickshaws and other transport vehicles. So far as private cars and two-wheelers are concerned, after some discussions, we do not consider it necessary, at this stage, to issue any direction. Of course, certain directions have been issued by this Court such as requirement of P.U.C. Certificate, *etc.*, which apply to these vehicles, but we are of the considered view that it is not appropriate, at this stage, to pass any direction for phasing out these vehicles. With regard to the BEST buses, we consider it in public interest, for the present, not to direct phasing out of the fleet of buses of BEST, though, as a matter of policy, BEST should also start thinking in terms of converting its fleet of buses to CNG/LPG. It is noticed that the buses of BEST are well maintained, and on account of better maintenance, do not contribute to the atmospheric pollution to the extent some other heavy commercial vehicles which are not properly maintained contribute. We, however, make it clear that at a later stage, if necessary, this Court may issue directions even with regard to private cars, two-wheelers and BEST buses.

6. So far as the taxis are concerned, the Committee has recommended that all taxis above the age of 15 years must be converted to CNG or any other clean fuel (which means CNG or LPG as and when occurring throughout its report). It is also recommended that all diesel taxis above the age of 8 years should be converted to run on clean fuel.

It has further recommended that with effect from 1st January, 2001, all transport vehicles (except BEST buses and three-wheelers) over the age of 15 years shall be scrapped, unless converted to clean fuel.

So far as three-wheelers are concerned, the committee has recommended that with effect from 1st January, 2001, all three-wheelers above the age of 10 years should be converted to CNG or any other clean fuel, and further, with effect from 1st January, 2002, all three-wheelers above the age of a years should run on clean fuel.

It has also recommended that with effect from 1st January, 2001, all three-wheelers registered in Mumbai Metropolitan Region and above the age of 10 years shall be scrapped, unless converted to clean fuel.

It has also recommended that with effect from 1st January, 2002, all transport vehicles over 8 years of age, and plying in Mumbai City (except BEST buses) should be scrapped, unless converted to clean fuel. The above stipulated age of 8 years would be subject to modification, if any, and as per the age prescribed under Section 59 of the Motor Vehicles Act, 1988.

7. We may, at this stage, notice that after the report was received, copies of the report were made available to the parties, including the Government of Maharashtra, and the Government of Maharashtra filed its affidavit dated 20th April, 2001 on the recommendation of the Committee, and thereafter, the matter was heard. We were informed at one stage that some matter were being agitated before the Supreme Court of India, and that appropriate directions were expected from the Apex Court even with regard to clean fuel. We are, however, informed that the Supreme Court has not passed any order with regard to clean fuel, and the matter is still pending before the Apex Court. We shall, therefore, proceed on the basis on which the Committee has proceeded namely, that clean fuel means CNG or LPG.

8. We shall first take up the recommendation with regard to taxis. The Committee recommended that all taxis above the age of 15 years must be converted to clean fuel, and all disel taxis above the age 8 years should be converted to clean fuel with effect from 1st January, 2002. These taxis also come within the category of transport vehicles (except three-wheelers and BEST buses). The Committee

has recommended that the transport vehicles over the age of 15 years shall be scrapped, unless converted to clean fuel with effect from 1st January, 2001.

9. We may, at this stage, notice that large number of taxis plying in Greater Mumbai have already been converted to CNG, so we have been informed by Mr. Cama, Learned Counsel appearing on behalf of their union, but many more are yet to be converted, and the process is an on-going process. So far as the State Government is concerned, it has accepted the recommendations of the Committee. It has submitted that since the technology is new, and CNG is not adequately available at all places, time may be given for replacement of existing engines by CNG engines or EURO II compliant engines in a phased manner up to 31st May, 2004. Similarly, with regard to phasing out of old vehicles, unless converted to run on clean fuel, the State Government, while accepting the recommendation, has submitted that taking into consideration the inadequate supply of CNG at present, the said recommendation may be brought into force with effect from 1st January, 2002 and 1st January, 2003.

10. Mr. Rustomjee submitted that the vehicles will have to be classifed into two categories, *viz.,*those which are 15 years old and those which are 8 years old. He has also submitted that such categorisation is applicable to three-wheelers and other transport vehicles. The Committee has also classified vehicles into two categories, vehicles which are more than 15 years old and those which are more than 8 years old but less than 15 years old. The Committee has recommended that taxis more than 15 years old be phased out with effect from 1st January, 2001 unless converted to clean fuel. However, since the matter could not be heard earlier, and the parties were given an opportunity to file their response to the report of the Committee, we have also heard the parties as to the date from which the recommended should be with effective. The Government in its affidavit has suggested that the date of phase out of taxis more than 15 years old should be 1st June, 2002. Mr. Rustomjee suggested that the effective date should be January or March, 2002. Having considered all aspects of the matter, we are of the view that with effect from March 1, 2002, all taxis over the age of 15 years shall be phased out, unless converted to run on CNG/LPG. All taxis of Premier 137D model shall also be phased out by this date, unless converted to run on CNG/LPG.

11. With regard to taxis more than 8 years old but less than 15 years old, the Committee recommended that the date of phase out should be 1st Junuary, 2002. On the other hand, the stand of the Government is that the date of phase out should be 1st Junuary, 2003. Counsel for the Petitioners suggested an earlier date for the phase out, but having regard to all relevant circumstances, including the availability of CNG/LPG, we direct that with effect from 1st January, 2003, all taxis over the age of 8 years shall be phased out, unless converted to run on CNG/LPG.

12. Next comes the category of vehicles described as "three-wheelers". The Committee has recommended that those three-wheelers which are more than 10 years old should be converted to run on CNG or any other clean fuel. It has recommended that with effect from 1st January, 2002, all three-wheelers above the age of 8 years should run on clean fuel. The Government of Maharashtra, on the other hand, has suggested the date 1st June, 2002, for three-wheelers which are more than 10 years old, and 1st Junuary, 2003 for three-wheelers which are more than 8 years old. Having considered all aspects of the matter, we direct that with effect from March 1, 2002, all three-wheelers over the age of 10 years shall be phased out, unless converted to run on CNG/LPG.

With effect from January 1, 2003, all three-wheelers over the age of 8 years shall be phased out, unless converted to run on CNG/LPG.

13. The last category is the category of transport vehicles. The Committee has recommended that with effect from 1st January, 2001, all transport vehicles (except three-wheelers and BEST buses) over the age of 15 years shall be scrapped, unless converted to clean fuel. As regards the transport vehicles over 8 years of age, it has recommended that they shall be scrapped, unless converted to run on clean fuel. And the effective date recommended is 1st January, 2002. On the other hand the State of Maharashtra has suggested 1st January, 2003 as the date for scrapping of transport vehicles more than 15 years old, and 1st Junuary, 2005 as the effective date for scrapping of transport vehicles more than 8 years old. Mr. Cama, appearing on behalf of the Association, submitted that truck-owners were not in a position to make such a huge investment on the conversion of diesel engines to CNG/LPG. Moreover, purchase of a new vehicle would be wholly beyond the means of most of the truck owners, particularly when no substantial financial assistance has been promised by the

State Government. Added to this, he submitted, the non-availability of CNG/LPG may further aggravate the situation. Having regard to all these aspects, even if such transport vehicles have to be phase out, a recommendation which he opposed, he submitted that sufficient time should be given to the truck-owners to convert their vehicles to run on clean fuel. We have seriously considered the request of Mr. Cama, and also taken into account the view of the State Government. Having regard to the facts and circumstances, we accept the submission of the State Government that 1st January, 2003 should be the date for phasing out of transport vehicles more than 15 years old, unless converted to run on clean fuel. We are of the view that such transport vehicles may be operated till the 31st December, 2002, but with effect from 1st January, 2003, all transport vehicles over the age of 15 years, with the exception of BEST buses, shall be phased out, unless converted to run on CNG/LPG; So far as the transport vehicles more than 8 years old are concerned, the Sate Government has suggested that the effective date of phase out should be 1st January, 2005. Mr. Rustomjee, appearing for the Petitioner, strongly objected, and submitted that the phase out date should be much earlier than what is suggested by the State Government. We are of the view that such transport vehicles which are over the age of 8 years may be operated till 31st December, 2003, but with effect from1st January, 2004, all transport vehicles over the age of 8 years, with the exception of BEST buses, shall be phased out, unless converted to run on CNG/LPG. These directions have to be complied by the State and its authorities, We further clarify that no vehicle registered outside Mumbai shall be registered in Mumbai which does not meet the age limits set out above or does not run on CNG/LPG. The Office of Transport Commissioner shall also ensure that vehicles are not converted from transport to non-transport category in order to defeat the age limits set out above. The Office of the Transport Commissioner shall ensure that the phasing out of the above-mentioned vehicles is commenced in a phased manner from 1st March, 2002 onwards. The phasing out shall be done in such a manner that certain number of vehicles are phased out or converted every month so as to ensure that all the vehicles in question are completely phased out by the deadline fixed above. For this purpose, the Transport Commissioner shall frame a programme of phasing out with monthly/by-monthly targets to be achieved.

14. The Municipal Corporation of Greater Mumbai shall also consider setting up of a scrap yard where the old vehicles may be dumped, and shall also frame a policy for disposal of such scrap material. We direct the Transport Commissioner and the Municipal Corporation of Greater Mumbai to state before us on affidavit the steps which they propose to take pursuant to our above directions within six weeks.

15. The Office of the Transport Commissioner, the Police authorities and all other concerned authorities shall ensure that the time frame in this order is strictly adhered to. The State of Maharashtra shall ensure that the directions in this order and those that may be passed hereafter from time to time are brought to the notice of the public through the print and electronic media.

F. T. of the first Schedule within seven days from the date of entry of the motor vehicle in the State.

(4) If the owner of the motor vehicle or the person in possession of the motor vehicle fails to apply for the assignment of new registration mark under sub-section (*1*) of Section 47 of the Act, he shall be liable to pay the amount of fifty rupees for the default for first month and twenty-five rupees for the default of subsequent months, if continued :

Provided that, the amount payable under this rule in lieu of [1]**[action under Section 177 of the Act,]** shall not exceed one hundred rupees.

(5) The registering authority assigning a new registration mark to a motor vehicle, shall be in Form R. M. I. of the First Schedule appended to these rules, and shall intimate the registering authority which originally issued the certificate of registration, that a new registration mark has been assigned to the motor vehicle and call for the records of registartion of vehicle or certified copies these of. The registering authority shall simultaneously inform the owner and the other party, if any, to an agreement of hire-purchase, specified in the note appended to the certificate of registration of such new registration mark.

---

1. For the words and figures "action under Section 117 of the Act," these words were subs. by G. N. dt. 6th July, 1991 M.G.G. Pt. IV-A 1994 Ex. P. 405.

[1]**[54-A : Allotment of Registration Mark** - (1) The Registration Mark to Vehicles be assigned, shall be as per the notification issued by the Central Government underr sub-section (*6*) of Section 41 of the Act.

(2) On receipt of an application in the prescribed Form 20, of the Central Motor Vehicles Rules, 1989, the registering authority shall assign the registration number which falls in serial order after the last registration mark assigned subject to the provisions of the following sub-rule :

(i) The Transport Commissioner may reserve any registration numbers as are considered necessary to be assigned to the vehicles of Government.

(ii) The Transport Commissioner may notify in local newspaper from time to time any registration numbers as are considered attractive to be reserved for any person, who makes an application therefor and make the payment as prescribed in sub-rule (*iv*) of this rule.

(iii) The registering authority may on an application in writing made to it, by any person, for special choice of his own reserve the registration numbers except notified and reserved by the Transport Commissioner under sub-rule (*i*) and (*ii*) of this rule, within thousand from the last number assigned in serial order from the date of application on payment of a fee of Rs. 2,000 (Rupees Two Thousand) for motor-cycle and Rs. 4,000 (Rupees Four Thousand) other than motor-cycle, in addition to fees prescribed under sub-section (*2*) of Section 41 of the Act. The reservation fee shall be paid in advance along with the application.

(iv) The registering authority may an application in writing made to it by any person, reserve any registration number notified by the Transport Commissioner under sub-rule (*ii*) on payment of a fee of Rs. 10,000 (Rupees Ten Thousand) in respect of Motor Vehicles other than motor-cycle and in respect of motor-cycle on payment of a fee Rs. 5,000 (Rupees five Thousand) in advance along with application in addition to fees prescribed under sub-section (*2*) of Section 41 of the Act, on the principle of first come first basis. And these attractive numbers once reserved shall not be transferable.

---

1. Rule '54A' was added by G.N. No. M.V.A. 0199/28/CR 2 T.R.A. 2, dt. 20-4-1999, M.G.G. Pt. IV-A P. 1.

(v) The reservation fee once paid shall on no account be refunded.

(vi) The number reserved shall be allotted on production of a vehicle along with the application in Form 20 of the Central Motor Vehicle Rules, 1989. The reservation of the registration number shall be cancelled if the vehicle is not produced within 30 days from the date of registration number and the number so cancelled can be allotted to any other person by registering authority who makes an application along with the fees prescribed under sub-rule (iii) of this rule].

55. Exemption of Road Plant.—Nothing contained in Chapter IV of the Act, shall apply to road rollers, graders and other vehicles designed and used solely for the construction, repair and cleaning of roads.

56. Supply of copies of particulars of registration.—A registering authority may, in his discretion supply copies of the particulars of any motor vehicle registered in the records maintained by him to any person who may apply for the same. For every such copy in respect of ten or less number of vehicles of rupuees [1][twenty] shall be charged :

Provided that, the State Governement may, if it is of opinion that it is in the public interest so to do, by general or special order :—

(a) exempt any Government Department, Local Authorities, Associations, or bodies of individuals from payment of the fee chargeable under this rule; or

(b) reduce the fee payable by any such Departments, local authorities, associations or bodies of individuals to such extent as may be specified in the order.

57. Notice of alteration of motor vehicle under sub-section (1) of Section 52.—(1) The notice by the owner of motor vehicle to the registering authority in accordance with sub-section (1) of Section 52 shall be in Form B. T. I. of the First Schedule to these Rules.

(2) The registering authority may, on receipt of such notice require the owner of a motor vehicle to produce the certificate of registation in respect of the vehicle before him or his nominee, within seven days from the date on which such requisition was made, for the purpose of the revision of the entries therein.

[1.] Sub. by G. N. H. D. No. MVR 0298/1531-CR-91/TRA-2, dt. 30-7-1999.

58. Intimation regarding stolen or recovered motor vehicles.—

(1) An Officer-in-charge of the Police Station where the theft of a motor vehicle is reported by the owner or any other person in possession of the vehicle, shall immediately after the registration of an offence send intimation to the State Transport Authority, Maharashtra State or the Officer authorised by the State Transport Authority in Form M. V. T. of the First Schedule and send a copy thereof to the registering authority where the vehicle is registered.

(2) If the Police Station mentioned in sub-rule (1) is located in the jurisdiction of the Commissioner of Police, Bombay, the Police Office shall also simultaneously.

परिशिष्ट - क

विषय :— वाहन नोंदणी क्रमांकाबाबत महाराष्ट्र मोटार वाहन नियम, १९८९ च्या नियम ५४ (अ) मध्ये सुधारणा करणेबाबतची टिप्पणी.

महाराष्ट्र मोटार वाहन नियम, १९८९ च्या नियम ५४ (अ) अन्वये मोटार वाहनांना नेमून द्यावयाचे नवीन नोंदणी चिन्हाबाबत तरतूद करण्यात आलेली आहे. शासन अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-०१९९-२८-प्र.क्र. २, दिनांक २०-०४-१९९९ रोजी नोंदणी क्रमांकाचे वाटप करण्याकरिता नव्याने नियम ५४ (अ) समाविष्ट करण्यात आला होता. त्यानुसार आकर्षक नोंदणी क्रमांक चारचाकी वाहनासाठी रु. १०,००० व दुचाकी रु. ५,००० आकारण्यात येत होते. त्यानंतर आकर्षक क्रमांकाबाबतची जनतेची मागणी लक्षात घेता व शासनाच्या महसूलात वाढ होण्याच्या दृष्टीकोनातून शासन अधिसूचना क्रमांक एमव्हीए-०१९९-२८-सीआर-२, दिनांक १२-१२-२००७ रोजी नवीन अधिसूचना शासन राजपत्रात प्रसिद्ध करण्यात आली आहे.

सध्या लागू असलेल्या आकर्षक/पसंती नोंदणी क्रमांकाबाबतची योजनेनुसार नोंदणी क्रमांक देण्यात येत असून या नोंदणी क्रमांकाच्या वाटपामुळे राज्यास मोठ्या प्रमाणात महसूल प्राप्त होत असून दि. ०१-०४-२००८ ते दि. ३१-०३-२००९ रोजी रु. २५,८५,७९,५०० व दि. ०१-०४-२००९ ते दि. ३१-०३-२०१० रोजी रु. २३,३५,८८,००० (दोन्ही मिळून महसूल रु. ४९,२१,६७,५००) इतका महसूल आकर्षक नोंदणी क्रमांकापासून प्राप्त झालेला आहे.

शासन अधिसूचना क्रमांक-एमव्हीए-०१९९-२८-सीआर-२ दिनांक १२-१२-२०० मध्ये नियमानुसार विहीत केलेली फी आकारली जाते. त्या फीचा तक्ता खालील प्रमाणे आहे.—

Sr. No.	Registration Number	Additional Fee	
		Other than Two & Three wheelers & Transport Vehicles	Two & Three wheelers & Transport Vehicles
(1)	(2)	(3)	(4)
(1)	1	1,00,000	25,000
(2)	9, 99, 111, 222, 333, 444, 555, 666, 777, 786, 888, 999, 1111, 2222, 3333, 4444, 5555, 6666, 7777, 8888, 9999.	50,000	10,000
(3)	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 22, 33, 44, 55, 66, 77, 100, 123, 234, 345, 456, 500, 505, 678, 900, 1000, 1234, 1515, 1818, 2345, 2525, 2727, 3456, 3636, 4545, 4567, 5000, 5454, 5678, 6363, 6789, 7272, 8181, 9000, 9090.	25,000	5,000

SCHEDULE—*Contd.*

(1)	(2)	(3)	(4)
(4)	88, 101, 200, 202, 300, 303, 400, 404, 567, 600, 606, 707, 800, 808, 909, 1001, 1010, 1011, 1112, 1212, 1213, 1221, 1313, 1314, 1331, 1414, 1415, 1516, 1616, 1617, 1717, 1718, 1819, 1919, 1920, 2000, 2020, 2021, 2121, 2323, 2324, 2424, 2425, 2526, 2626, 2627, 2728, 2828, 2829, 2929, 3233, 3434, 3435, 3535, 3536, 3737, 3738, 3838, 3839, 3939, 3940, 4000, 4040, 4041, 4141, 4142, 4242, 4243, 4343, 4344, 4546, 4646, 4647, 4747, 4748, 4848, 4849, 4949, 5005, 5050, 5051, 5151, 5152, 5252, 5253, 5353, 5455, 5656, 5657, 5757, 5758, 5858, 5859, 5959, 5960, 5995, 6000, 6060, 6061, 6161, 6162, 6263, 6364, 6465, 6565, 6566, 6767, 6768, 6868, 6869, 6970, 7000, 7007, 7070, 7071, 7171, 7172, 7273, 7373, 7374, 7474, 7475, 7575, 7576, 7676, 7677, 7878, 7879, 7979, 7080, 8000, 8008, 8080, 8081, 8182, 8282, 8283, 8383, 8384, 8484, 8485, 8585, 8586, 8686, 8687, 8787, 8788, 8989, 8990, 9091, 9191, 9192, 9292, 9293, 9393, 9394, 9494, 9495, 9595, 9596, 9696, 9697, 9797, 9798, 9898.	7,500	4,000
(5)	Additional charge for any number more than 1000 from the last serial number.	5,000	3,000
(6)	Additional charge for any number than is a non-serial number *i.e.* Jumping number upto 1000.	3,000	2,000

एखाद्या मालकाची अधिनियमाच्या कलम ४१ च्या पोट-कलम (६) अन्वये नेमून दिलेले नोंदणी चिन्ह, वाहन विकल्यानंतर किंवा ते निरुपयोगी झाल्यानंतर, धारण करण्याची इच्छा असेल तर त्यास, पोट-नियम (२) च्या खंड (४) अन्वये विहित केलेली फी भरल्यानंतर, त्याने खरेदी केलेल्या नवीन वाहनाकरिता ते मूळ नोंदणी चिन्ह धारण करता येईल. नवीन मालकाने खरेदी केलेल्या मूळ वाहनाला नवीन नोंदणी चिन्ह नेमून देता येणार आहे.

उदाहरण :– एखाद्या जुन्या वाहनाचा आकर्षक नोंदणी क्रमांक MH-01-A-0001 हा आहे. त्यांनी सदर वाहन दुस-या व्यक्तीस विकले आणि त्या व्यक्तिस विक्री केलेल्या वाहनाचा नोंदणी क्रमांक (MH-01-A-0001) धारण करायची इच्छा झाल्यास वर नमूद शासन अधिसूचनेप्रमाणे या नोंदणी क्रमांक करिता रु. १,००,००० आकारण्यात येईल. सदर शुल्काचा भरणा केल्यानंतर त्या व्यक्तीस तो नोंदणी क्रमांक धारण करता येईल.

नगर विकास विभाग

अंतिम ४४ : महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीवसंरक्षक उपाययोजना नियम, २००९ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक अशस-२००८/प्र.क्र.१८१/०८/नवि-२०, दिनांकित २३ जून, २००९.

उद्देश :

महाराष्ट्र राज्यातील निरनिराळ्या क्षेत्रामधील वेगवेगळ्या प्रकारच्या इमारतीमध्ये आग प्रतिबंधक व जीवसंरक्षक उपाययोजना करणे व त्यासाठी फी लादणे आणि तद्नुषंगिक बाबींची अधिक परिणामकारक अंमलबजावणी होण्यासाठी शासनाने दिनांक २३ जून, २००९ रोजी प्रारुप नियम अधिसूचना राजपत्रात प्रसिध्द केली आहे. या अधिसूचनेव्दारे, महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीव-संरक्षक उपाययोजना अधिनियम, २००६ (२००७ चा ३) मधील नियम ४९(१) मधील राज्य शासनास असलेल्या अधिकारात कलम ४९ (२) खालील नियम १ ते ३० मधील बाबींकरीता महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीवसंरक्षक उपाययोजना नियम, २००९ तयार करण्यात आला आहे. वरील नियम विहीत केल्यामुळे महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीवसंरक्षक उपाययोजना, २००६ मधील तरतुदींची अंमलबजावणी स्थानिक प्राधिकरण व नियामक प्राधिकरण क्षेत्रात होणार आहे.

उपरोक्त अधिसूचना समितीने दिनांक १७ ऑगस्ट,२०१० विचारार्थ घेतली असता समितीने असा मुद्दा उपस्थित केला की, नियम व कलम यात फरक असताना स्पष्टीकरणात्मक टिप्पणीमध्ये कलमाऐवजी नियम ४९(१) असा उल्लेख केला आहे. ही बाब अतिशय गंभीर असल्याचे नमूद करून स्पष्टीकरणात्मक टिप्पणीमध्ये कलमाऐवजी नियम असा उल्लेख करण्यात आल्यामुळे याबाबत विभागाकडून खुलासा मागवून घ्यावा असा समितीने निर्णय घेतला. त्याअनुषंगाने नगरविकास विभागाने समितीस माहिती सादर केली.(परिशिष्ट-**ड**)

सदरहू अधिसूचनेच्या अनुषंगाने उपविधान समितीने दिनांक २५ ऑगस्ट,२०१० रोजी नगरविकास विभागाच्या सचिवांची साक्ष घेतली त्यावेळी नगरविकास विभागाचे सचिव (२) व सहायक संचालक, भाषा संचालनालय हे उपस्थित होते. त्यावेळी समितीने अधिसूचनेतील लायसन्स, नोटीस, फी, मेसर्स, फॉर्म या शब्दांना मराठी शब्द उपलब्ध असतांनाही अधिसूचनेत इंग्रजी शब्दच वापरले असल्याचे निदर्शनास आणले. त्यावर भाषा संचालनालयाच्या प्रतिनिधींनी सांगितले की, ज्याप्रमाणे मराठीतून मसुदा आमच्याकडे येतो त्याप्रमाणे आम्ही करुन देतो.

ओरिजनल ड्राफ्ट हा मराठीतून येतो. त्या शब्दांचे अधिकृत मराठी प्रारुप आपल्याकडे तयार असते अशी आमची माहिती आहे, हे खरे आहे काय ? मग "फॉर्म" या शब्दाला मराठीतून प्रति शब्द कोणता आहे हे त्या पुस्तिकेत असताना देखील आपण पुन्हा "फॉर्म" असे इंग्रजीतूनच का

टाकले आहे ? हे शब्द पूर्वी वापरले जात होते, आताच का वापरत नाहीत ? यासाठी आपल्या संचालनालयाची याबाबत एखादी स्कीम असेल तर ती समितीला सादर करावी, या अनुषंगाने जे जे मुद्दे उपस्थित झाले त्यासंबंधीची माहिती आपण समितीला १५ दिवसात सादर करणार आहात काय ? असे समितीने विचारले असता यावर भाषा संचालनालयाच्या प्रतिनिधींनी होय असे सांगितले व त्याबाबतची माहिती त्यांनी समितीस सादर केली. (परिशिष्ट-**"ई"**)

महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीवसंरक्षक उपाययोजना अधिनियम हा सन २००६ मध्ये सभागृहाने मंजूर केला असताना त्याच्या अंमलबजावणीसाठी तीन वर्षे का लागली ? असे समितीने विचारले असता विभागीय सचिवांनी सांगितले की, हा अधिनियम राज्यात दिनांक ६ डिसेंबर, २००८ मध्ये लागू केला. त्यानंतरच्या ६ महिन्यात यासंबंधीचे नियम पूर्ण केले. उशीर लागण्याचे कारण म्हणजे अधिनियमातच अशी तरतूद होती की, राजपत्राद्वारे अधिकृत करील त्या भागात हा अधिनियम लागू करावा. त्या अनुषंगाने शासनाने सुरुवातीला स्थानिक प्राधिकरण आणि नियोजन प्राधिकरणाच्या क्षेत्रात हा अधिनियम दिनांक ६ डिसेंबर, २००८ पासून लागू केला आहे. शासनाने अधिनियम करताना त्यात तरतूद केली होती की, वेगवेगळ्या भागात वेगवेगळ्या टप्प्याला या अधिनियमाची अंमलबजावणी करु शकतो. यावर समितीने अशी विचारणा केली की, ज्या भागात पहिल्यांदाच अंमलबजावणी सुरु झाली त्यालाच दीड वर्षांचा कालावधी लागलेला आहे, आता तरी राज्याच्या संपूर्ण भागात हा अधिनियम लागू केला आहे काय ? त्यावर विभागीय सचिवांनी आता राज्याच्या काही भागात ही अंमलबजावणी सुरु आहे अशी माहिती दिली.

विधानमंडळामध्ये ज्यावेळी एखादे विधेयक एकमताने मंजूर होते, त्यानंतर त्याचे अधिनियमात रुपांतर होऊन त्याची अंमलबजावणी साधारणत: दोन-तीन महिन्यांमध्ये सुरु व्हावी, असे अभिप्रेत असते. आज सुद्धा सर्व भागांमध्ये ही यंत्रणा राबविली जात नाही, याची कारणे काय आहेत ? असे समितीने विचारले असता विभागीय सचिवांनी अशी माहिती दिली की, आपल्याकडे अधिनियम अंमलात आणण्याकरिता जी यंत्रणा पाहिजे ती फक्त शहरी भागामध्ये कार्यरत आहे. महानगरपालिका व नगरपालिका क्षेत्रामध्ये ही यंत्रणा कार्यरत असते. परंतु ग्रामीण पातळीवर ही यंत्रणा कार्यरत नाही. उदा. आपल्याला अग्निशमनासंबंधीच्या कायद्याची अंमलबजावणी करावयाची असेल तर यंत्रणा ग्रामीण स्तरावर करु शकत नाही. विभागीय सचिवांनी अशी माहिती दिली.

समितीने अशी विचारणा केली की, ग्रामीण भाग म्हणजे अ, ब, क, ड, वर्ग नगरपालिकांचे क्षेत्र असे आपणास म्हणावयाचे आहे का ? याकरिता शासनाने काही नियोजन केलेले आहे का ? तसेच ग्रामीण भागांमध्ये या जी.आर.मधील निकष कधी आणि कसे लागू करण्यात येणार आहेत ?

यावर विभागीय सचिवांनी अशी माहिती दिली की, या जी.आर.च्या निकषांच्या अंमलबजावणीच्या पहिल्या टप्प्यांमध्ये महानगरपालिका आणि नगरपालिका क्षेत्रामध्ये या कायद्याची अंमलबजावणी सुरु झालेली आहे. प्लॅनिंग ॲथॉरिटी म्हणजे सिडको, तसेच शहरी भागातील अ, ब, क, ड, वर्गीय सर्व नगरपालिका क्षेत्रांमध्ये तसेच इतर स्थानिक प्राधिकरणे इ. क्षेत्रांमध्ये नियोजन प्राधिकरणाच्या माध्यमातून जेथे जेथे अग्निशमन यंत्रणा कार्यरत आहे, तेथे हा जी.आर.आपण पहिल्या टप्प्यामध्ये लागू केलेला आहे. यासंदर्भातील मूळ अधिनियम सन २००६ चा आहे. त्यानुसार प्रत्येक भागामध्ये वेगवेगळ्या निकषांच्या आधारावर या अधिनियमामध्ये अधिसूचनेद्वारे विभागनिहाय बदल करुन तो पहिल्या ते पाचव्या टप्प्यांमध्ये लागू करावा. परंतु मुंबईमध्येही काही ठिकाणी अशी परिस्थिती आहे की, जेथे १५ माळ्याच्या इमारती आहेत, तेथे स्वत:च्या फायर फायटर्सयंत्रणा नाहीत. वास्तविक जी.आर.मध्ये व कायद्यानुसार असे अभिप्रेत आहे की, १५ माळे किंवा त्याच्या वर असलेल्या इमारतीमध्ये त्यांची स्वत:ची फायर फायटर सिस्टीम असावी. अशा इमारतींमध्ये त्यांच्या सोसायटीची स्वत:ची फायर फायटर्सची मुलभूत सोय असेल तर अग्निशमन यंत्रणा तेथे काम करु शकते. अशा इमारतींमध्ये जी यंत्रणा कार्यरत आहे, ती परिपूर्ण करुन तेथे अग्निशमन दलाचा एक जवान कार्यरत असणे, या अधिनियमानुसार अभिप्रेत आहे. पण उंच इमारतींमध्ये अग्निशमन दलाच्या बाबतीत आग विझविण्याचा वायू पोहोचू शकत नाही.

समितीने अशी विचारणा केली की, अग्निशमन दलाच्या जवानांकडे असलेल्या कार्यभाराचे स्वरुप काय आहे ?

यावर विभागीय सचिवांनी अशी माहिती दिली की, अग्निशमन दलाच्या जवानांकडे आग विझविण्याच्या व्यतिरिक्त अनेक कामेही असतात. एखाद्या ठिकाणी पाण्याची टाकी अथवा तलावामध्ये कोणी बुडाले तर त्याला वाचविण्याकरिता, इलेक्ट्रीकच्या वायर्समध्ये कावळा किंवा कबूतर अडकला तर त्यांना वाचविण्याचे कामही अग्निशमन दलालाच करावे लागते.

समितीने अशी विचारणा केली की, अग्निशमन दलाच्या जवानांना नेमून दिलेल्या कामांव्यतिरिक्त जी कामे त्यांनी करणे अपेक्षित आहेत, त्यामध्ये मर्यादा ठेवणे अत्यंत आवश्यक आहे, आग विझविण्याव्यतिरिक्त इतर कामे करावी लागत असतील तर त्यासाठी त्यांची यंत्रणा वापरता उपयोगी नाही. एका ठिकाणी एकच अधिकारी त्याच त्याच जागेवर राहणे हे योग्य आहे काय ?

यावर विभागीय सचिवांनी सांगितले असे की, काही ठिकाणी एकच विस्तार अधिकारी बदली होऊ शकत नाही. त्यामध्ये त्याचा काही कामामध्ये स्वैरपणा होण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. शासन स्तरावर याचा विचार चालू आहे. त्यानंतर राज्य अग्निशमन विभागाचे संचालक श्री. एम. व्ही. देशमुख यांनी माननीय समिती प्रमुख यांच्या परवानगीने राज्य अग्निशमन दलाची भूमिका पुढील प्रमाणे समितीसमोर मांडली.

आज साधारणत: अग्निशमन दलाची परिस्थिती अशी आहे की, अग्निशमन दलाला ज्या एरियल टॉवर लॅडर्स आहेत. त्या आताच्या उंच इमारतींच्या मानाने खूप लहान पडतात. सध्या अग्निशमन दलाकडे एकूण १०२ मीटर उंचीच्याच लॅडर्स आहेत. जगातील सर्वात उंच इमारत म्हटले तर ती दुबईमध्ये असून त्या इमारतीची उंची ८०० मीटर इतकी आहे. केंद्रीय बांधकाम संहितेप्रमाणे अशा उंच इमारतींमध्ये त्यांची स्वत:ची फायर फायटर व्यवस्था असणे अत्यंत गरजेचे आहे. मग त्यामध्ये फायर फायटर्स, वॉटर स्टोरेज, अग्निशमन वायू सिलेंडर्स ई. इन्फ्रास्ट्रक्चर ओघाने आलेच. तसेच, ऑपरेट करता येणारे अग्निशमन दलाचे पूर्ण वेळ काम करणारे कर्मचारी असणेही अत्यंत आवश्यक आहे.

सन २००६ मध्ये अग्निशमनासंबंधीचा हा अधिनियम प्रथम राज्यात अस्तित्वात आला व त्यानुसार त्याची अंमलबजावणी सुरु झाली. काही ठिकाणी या अधिनियमाच्या अंमलबजावणीकरिता केंद्र सरकारची प्रशासकीय मान्यता घेणे आवश्यक होते, तीही घेण्यात आली. केंद्रसरकारच्या एका पथकाने येऊन या अधिनियमाच्या अंमलबजावणी विषयी पाहणी केली. त्यानंतर यासंबंधीचा अहवाल केंद्रशासनाला सादर केला असता केंद्राने या अधिनियमाच्या काही निकषांच्या अंमलबजावणीकरिता प्रशासकीय मान्यता दिली.

अग्निशमनासंबंधीच्या अधिनियमानुसार १५ मजल्यांपेक्षा उंच इमारतीमध्ये अग्निशमन वायुचे सिलेंडर्स असणे अपेक्षित आहे. तसेच, कमर्शियल टॉवर्स, औद्योगिक इमारती यासारख्या इमारतींमध्ये शासनाने हा अधिनियम पहिल्या टप्प्यात लागू करण्याचे निदेश दिलेले आहेत. नागपूर आणि औरंगाबाद येथील अग्निशमन दलाच्या एरियल लॅडर्स आता तेथील नवीन औद्योगिक व निवासी इमारतींच्या मानाने लहान भासू लागल्या आहेत. राज्य पोलीस दल आणि मुंबई पोलीस दलानेही अग्निशमन दलाच्या जवानांना त्यांच्या कार्यात सहकार्य करावे, अशीही तरतूद या अधिनियमामध्ये केलेली आहे.

या समितीने अशी विचारणा केली की, १५ माळ्यांपेक्षा जास्त माळे असलेल्या इमारतींमध्ये अग्निशमन दलाचे मनुष्यबळ वापरण्याचे या अधिनियमानुसार अभिप्रेत आहे का ?

त्यावर विभागीय प्रतिनिधी यांनी असे सांगितले की, ३० मीटरपेक्षा जास्त उंचीच्या इमारतींमध्ये फायर फायटर व्यवस्थेअंतर्गत स्वत:चे अग्निशमन दलाचे अधिकारी असणे अपेक्षित आहे. अग्निशमनाची व्यवस्था ही वॉटर स्टोरेज आणि पार्किंग स्पेसच्या जागी असणे अधिक योग्य आणि सुकर आहे. याची अंमलबजावणी प्रत्येक इमारतींमध्ये योग्यरितीने होते का ? अग्निशमन यंत्रणा ठिकठिकाणी सक्षम तसेच,कार्यक्षमतेने कार्यरत राहण्याकरिता आपण काय करता असे समितीने विचारले असता विभागीय प्रतिनिधीनी असे सांगितले की, या फायर ब्रिगेडमधील जवानांना जी.एल.सी. आणि

एन.एल.सी. या संस्था प्रशिक्षण देत असतात. अग्निशमन यंत्रणा ठिकठिकाणी सक्षम तसेच, कार्यक्षमतेने कार्यरत राहण्याकरिता त्यांचे प्रशिक्षण वर्ग, सराव वर्ग भरविले जातात. नवीन तंत्रज्ञान त्यांना अवगत करण्याकरिता अग्निशमन यंत्रणेमध्ये जवानांकरिता निरनिराळे प्रशिक्षण वर्ग घेतले जातात.सन २००६ चा अग्निशमनसंदर्भातील कायदा फक्त १५ मीटर उंचीपर्यंतच्या इमारतींना लागू आहे. त्यानंतर या कायद्यामध्ये ज्या अमेंडमेंट झालेल्या आहेत, त्यानुसार १५ मीटरपेक्षा उंच असलेल्या इमारतींनाही हा अधिनियम लागू करण्यात येणार आहे.

एखाद्या खाजगी औद्योगिक समुहाच्या इमारतींमध्ये कार्यरत असलेल्या किंवा एखाद्या शहरामधील अग्निशमन दलाच्या कर्मचाऱ्यांच्या बदल्यांचे निकष काय आहेत ? याबाबत समितीने विचारणा केली असता विभागीय प्रतिनिधीनी असे सांगितले की, अग्निशमन दलाच्या अधिकाऱ्यांच्या बदल्यांचे निकष प्रवर्गावर अवलंबून असतात. तसेच, या अधिनियमाच्या कलम २२ मध्ये यासंदर्भातील तरतूद दिलेली आहे. ज्यावेळी हा अधिनियम अस्तित्वात आला त्यावेळी ज्या तरतुदींचा यामध्ये समावेश करण्यात आला होता त्यामध्ये आता परिस्थितीनुरुप व आवश्यकतेनुसार बदल करण्यात आलेले आहेत.

अग्निशमन दलाच्या कर्मचा-यांना तसेच, प्रत्येक शहरातील अग्निशमन दलाला किंवा व्यवस्थेला शासनाच्या प्राधिकरण संस्थांकडून तेथील परिसरातील कोणत्याही प्रकारची आग विझविण्याची जी सनद मिळते, ती प्रतीवर्षी रिन्यू करावी लागते. तसेच, यांचे नियंत्रण कोणाच्या अखत्यारित असते ? असे समितीने विभागीय सचिवांना विचारले असता विभागीय सचिवांनी सांगितले की, यासंदर्भात अधिनियमाच्या पृष्ठ क्रमांक ३६ मध्ये तपशीलवार माहिती दिलेली आहे.

समितीने विभागीय सचिव व अन्य संबंधीत प्रतिनिर्धीकडून वरीलप्रमाणे अधिक माहिती घेतल्यानंतर उपरोक्त अधिसूचनेस मान्यता दिली.

परिशिष्ट " ड "

महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीव संरक्षक उपाययोजना नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक अशस-२००८-प्र. क्र. १८१-०८-नवि-२०, दिनांक २३ जून, २००९, संदर्भात विभागाकडून प्राप्त झालेली माहिती.

या विभागाचे समक्रमांकाचे दिनांक ३ ऑगस्ट, २००९ च्या पत्रान्वये पाठविण्यात आलेल्या मराठी स्पष्टीकरणात्मक टिप्पणीमध्ये महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीव संरक्षक उपाययोजना अधिनियम, २००६ मधील कलम ४९(१) चा उल्लेख काही ठिकाणी अनावधानाने नियम ४९(१) असा झालेला आहे. त्याचप्रमाणे इंग्रजी स्पष्टीकरणात्मक टिप्पणीपध्ये Section 49 (1), 49 (2). 49 (3) चा उल्लेख काही ठिकाणी अनावधाने " Rule Section 49 (1), 49 (2). 49 (3) " असा झालेला आहे. या संदर्भात सदर ३-८-२००९ च्या पत्रासोबत सादर केलेल्या सहपत्रातील.—

(अ) पान क्र. १ वरील मराठी स्पष्टीकरणात्मक टिप्पणीतील :—

(१) ओळ क्र. ४ मधील " नियम ४९ (१) "——ऐवजी " कलम ४९ (१) ".

(२) ओळ क्र. ६ मधील " नियम ४९ (१) "——ऐवजी " कलम ४९ (१) ".

कृपया असे वाचावे तसेच

(ब) पान क्र. २ वरील इंग्रजी स्पष्टीकरणात्मक टिप्पणीतील :--

(१) ओळ क्र. २ मधील " Sub-section 49 (1) and (2) " ऐवजी " Sub-section (1) and (2) of Section 49 ".

(२) ओळ क्र. ४ मधील " Rule 49 (1) " ऐवजी " Section 49 (1) ".

(३) ओळ क्र. ७ मधील " Rule 49 (2) " ऐवजी " Section 49 (2) ".

(४) ओळ क्र. ११ मधील " Rule 49 (3) " ऐवजी " Section 49 (3) ".

कृपया असे वाचावे.

(क) पान क्र. ३ वरील मराठी स्पष्टीकरणात्मक टिप्पणीतील :--

(१) ओळ क्र. ६ मधील " नियम ४९ (१) "——ऐवजी " कलम ४९ (१) " असे वाचावे, ही विनंती.

स्पष्टीकरणात्मक टिप्पणी

अधिसूचना क्रमाक : अशस-२००८-प्र. क्र. १८१/०८/नवि-२०, दिनांक २३ जून, २००९

महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीव संरक्षक उपाययोजना अधिनियम, २००६ (२००७ चा ३) मधील कलम ४९ (१) व कलम ४९ (२) नुसार या अधिनियमाच्या प्रकरण नऊ-नियम, मध्ये नियम करण्याच्या अधिकाराबाबत कलम ४९ पुढीलप्रमाणे आहे :—

कलम ४९ (१) अन्वये राज्य शासनास असलेल्या अधिकारात, राज्य शासनास, राजपत्रातील अधिसूचनेद्वारे आणि पूर्व प्रसिध्दीच्या शर्तीच्या अधीन राहून या अधिनियमाची प्रयोजने पार पाडण्यासाठी नियम करण्याची तरतूद आहे.

कलम ४९ (१) अन्वये राज्य शासनास असलेल्या अधिकारात, राज्य शासनास, राजपत्रातील अधिसूचनेद्वारे, आणि पूर्व प्रसिध्दीच्या शर्तीस अधीन राहून या अधिनियमाची प्रयोजने पार पाडण्यासाठी नियम करण्याची तरतूद आहे.

कलम ४९ (२) अन्वये विशेषत: आणि पूर्वगामी अधिकाराच्या सर्वसाधारणतेला बाधा न आणता, अशा नियमांमध्ये पुढील बाबींसाठी तरतूद करता येईल.—

(क) आग प्रतिबंधक आणि आग सुरक्षा उपाययोजनांबाबतची किमान मानके ;

(ख) कलम ९ अन्वये लायसन्सप्राप्त अभिकरण म्हणून काम करण्यासाठी आणि लायसन्स देणे, त्याचे नवीकरण करणे किंवा ते देण्यास नकार देणे याबाबतची कार्यपध्दती ;

(ग) कलम २२ अन्वये ज्या नमुन्यात अपील करण्यात येईल तो नमुना आणि अशा अपिलासोबत भरावयाची फी ;

(घ) कलम २२ अन्वये अपिलावरील सुनावणीच्या आणि ते निकालात काढण्याच्या वेळी अनुसरावयाची कार्यपध्दती ;

(ङ) नियमांद्वारे तरतूद करण्यात येईल किंवा तरतूद करणे आवश्यक असेल अशी इतर कोणतीही बाब कलम.

कलम ४९ (३) या कलमान्वये केलेला प्रत्येक नियम, तो करण्यात आल्यानंतर शक्य तितक्या लवकर, राज्य विधानमंडळाचे अधिवेशन चालू असताना एकाच अधिवेशनात किंवा लागोपाठच्या दोन किंवा अधिक अधिवेशात एकूण तीस दिवसांची होईल इतक्या मुदतीकरिता, राज्य विधानमंडळाच्या प्रत्येक सभागृहापुढे ठेवण्यात येईल आणि ज्या अधिवेशात तो अशा रीतीने ठेवण्यात आला असेल ते अधिवेशन किंवा त्याच्या लगतनंतरचे अधिवेशन किंवा अधिवेशन समाप्त होण्यापूर्वी, त्या नियमात कोणतेही फेरबदल करण्याबाबत दोन्ही सभागृहे सहमत होतील

किंवा तो नियम करण्यात येऊ नये म्हणून दोन्ही सभागृहे सहमत होतील व त्यांनी असा निर्णय राजपत्रात अधिसूचित केला तर, तो नियम असा निर्णय राजपत्रात प्रसिध्द झाल्याच्या दिनांकापासून, केवळ अशा फेरबदल केलेल्या स्वरुपातच अंमलात येईल किंवा यथास्थिती, अंमलात येणार नाही, तथापि, असे कोणतेही फेरबदल किंवा विलोपन यामुळे त्या नियमान्वये पूर्वी केलेल्या किंवा करण्याचे वर्जिलेल्या कोणत्याही गोष्टीच्या विधिग्राह्यतेस बाधा येणार नाही.

The Government of Maharashtra proposes to make in exercise of the powers conferred by CHAPTER IX - RULES, Section 49 (1) and (2) of the Maharashtra Fire Prevention and Life Safety Measures Act, 2006 (Mah. III of 2007).

Section 49 (1) The State Government may, by notification in the Official Gazette and subject to the conditionof previous publication, make rules for carrying out the purposes of this Act.

Section 49 (2) In particular and without prejudice to the generality of the foregoing power, such rules may provide for.—

(a) the minium standards for fire prevention and fire safety measures ;

(b) eligibility and the procedure for granting, renewing or refusing licence to act as Licensed Agency under section 9 ;

(c) the form in which an appeal shall be made and the fees which shall accompany such appeal under section 32 ;

(d) procedure to be followed at the hearing and disposal of appeal under section 32 ;

(e) any other matter which may be or is required to be provided by rules.

Section 49 (3) Every rule made under this section shall be laid, as soon as may be, after it is made, before each House of the State Legislature while it is in session for a total period of thirty days which may be comprised in one session or in two or more succes-

sive sessions and if, before the expiry of the session in which it is so laid or the session immediately following, both Houses agree that the rule should not be made, and notify such decision in the Official Gazette, the rule shall, from the date of publication of such modified form or be of no effect, as the case may be ; so, however, that any such modification or annulment shall be without prejudice to the validity of anything previously done or omitted to be done under that rule.

स्पष्टीकरणात्मक टिप्पणी

महाराष्ट्र राज्यातील निरनिराळ्या क्षेत्रामधील वेगवेगळ्या प्रकारच्या इमारतीमध्ये आग प्रतिबंधक व जीव संरक्षक उपाययोजना करणे व त्यासाठी फी लादणे आणि तद्नुषीक बाबींची अधिक परिणामकारक अंमलबजावणी होण्यासाठी शासनाने दिनांक २३ जून, २००९ रोजी प्रारुप नियम अधिसूचना राजपत्रात प्रसिध्द केली आहे. या अधिसूचनेद्वारे, महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीव संरक्षक उपाययोजना अधिनियम, २००६ (२००७ चा ३) मधील कलम ४९ (१) मधील राज्य शासनास असलेल्या अधिकारात कलम ४९ (२) खालील विहीत बाबींकरीता महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीव संरक्षक उपाययोजना नियम, २००९ तयार करण्यात आला आहे, या नियमाद्वारे :--

नियम क्रमांक	बाब
(१)	(२)
नियम १	नियम लागू होण्याची व्याप्ती नमूद केलेली आहे.
नियम २	अधिनियम, नियमित अग्निशमन सेवा व कलम यांच्या व्याख्या दिल्या आहेत.
नियम ३	नामनिर्देशित अधिकाऱ्यांची नियुक्ती व अर्हता निश्चित केली आहे.
नियम ४	लायसन्सप्राप्त अभिकरणाकडून देण्यात यावयाच्या प्रमाणपत्राची तरतूद आहे.
नियम ५, ६, ७, ८,	आग लागण्यास कारणीभूत ठरण्याचा संभव असलेल्या वस्तू किंवा माल हलविण्याचा निर्देश देणारी नोटीस, जप्ती, जागेत प्रवेश, तपासणी याकरिता नोटीस व नामनिर्देशित अधिकाऱ्यांचा तपासणी अहवाल याबाबतचा समावेश आहे.
नियम ९	विवक्षित उपाययोजना हाती घेण्यासाठी भोगवटदाराला द्यावयाची नोटीस.
नियम १०	जागा किंवा इमारत सीलबंद करण्याची कार्यपध्दती या विषयी तरतूद आहे.
नियम ११	धोकादायक इमारतीबाबत विद्युत किंवा पाणीपुरवठा खंडीत करण्याचे आदेश देणे इत्यादींच्या तरतुदी आहेत.
नियम १२	लायसन्सप्राप्त अभिकरण म्हणून कार्य करण्यासाठी पात्रता विहीत केलेल्या आहेत.
नियम १३	लायसन्सप्राप्त अभिकरणासाठी करावयाचा अर्ज व तो करण्याची रीत आणि त्यासंबंधीत फीबाबत तरतूदी केलेल्या आहेत.
नियम १४, १५, १६, १७	लायसन्सच्या शर्ती लायसन्सच्या नविनीकरण, लायसन्समध्ये भर घालणे, लायसन्स रद्द करणे इत्यादीबाबत तरतूदी केल्या आहेत.

नियम क्रमांक	बाब
(१)	(२)
नियम १८	अग्निशमन सेवा फी च्या निर्धारणासाठी अर्ज करण्याबाबतची तरतूद केली आहे.
नियम १९	सुनावणी संबंधी कार्यपध्दती विहित केली आहे.
नियम २०	अग्निशमन फी च्या निर्धारणाची नोटीस देणे व तीची वसुली करण्याची तरतूद आहे.
नियम २१	अग्निशमन सेवा संचालकाची नियुक्ती करणे त्यासंबंधी अर्हता संबंधी तरतूद आहे.
नियम २२	अग्निशमन अधिकारी यांचे कर्तव्ये व दायित्वे निश्चित करावयाचे आहेत.
नियम २३, २४	अग्निशमन साधनसामुग्रीच्या मागणीचे आदेश काढण्याची तरतूद आहे.
नियम २४	अग्निशमनचे कार्य करतेवेळी झालेल्या जागेच्या नुकसानाबाबतचा अहवाल देणे व नुकसान भरपाईच्या रकमेचे निर्धारण करणे व ती प्रदान करणे, याबाबत तरतूदी केलेल्या आहेत.
नियम २५	आग दुर्घटनेच्या कालावधीत अग्निशमन अधिकाऱ्याला किंवा अग्निशमन कर्मचाऱ्याला झालेल्या अपघाताचा अहवाल देण्याबाबत तरतूद केली आहे.
नियम २६	अग्निशमन अधिकाऱ्याविरुध्द किंवा अग्निशमन कर्मचाऱ्याविरुध्द शिस्तभंगाची कारवाई करणेसंबंधी तरतूद केली आहे.
नियम २७	अग्निशमन अधिकारी/कर्मचारी यांच्या कर्तव्य क्षेत्रात किंवा क्षेत्राबाहेर अग्निशमन कार्य वगळता इतर प्रयोजनासाठी त्यांना कामावर लावता येणार नाही अशी तरतूद केली आहे.
नियम २८	अग्निशमन कामासाठी आवश्यक असलेले पाणीपुरवठ्याचे दर विहित केले आहेत.
नियम २९	आग विझवण्याच्या प्रयोजनासाठी कर्मचारी वर्गास किंवा साधन सामुग्रीला किंवा दोहींना सुरक्षितता करण्याबाबतच्या शर्ती विहीत केल्या आहेत.
नियम ३०	अधिनियमाच्या कलम ३२ मधील अपिले चालविण्याची रीत विहीत केली आहे.

वरील सर्व नियमांच्या संबंधाने आवश्यक तेथे अधिसूचनेसोबत नमुना अे ते नमुना यु पर्यंत जोडले आहेत. वरील नियम विहीत केल्यामुळे महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीव संरक्षक उपायोजना, २००६ मधील तरतूदींची अंमलबजावणी, स्थानिक प्राधिकरणे व नियोजन प्राधिकरण क्षेत्रात होणार आहे.

परिशिष्ट " ई "

विषय :--उपविधान समितीच्या माहितीकरिता विधिविधान विषयक कामकाजात भाषांतर करताना अनुसरण्यात येणाऱ्या कार्यपध्दतीची भाषा संचालक, महाराष्ट्र राज्य यांचेकडून प्राप्त झालेली माहिती.

आपल्या दिनांक २६-८-२०१० च्या संदर्भाधीन पत्रास अनुलक्षून नमूद करण्यात येते की, विधानमंडळाच्या सभागृहात सादर करण्यात येणारी विधेयके, नियम, विनियम, उपविधी, अधिसूचना इत्यादीचा मूळ मसुदा संबंधित विभागाकडून तयार करण्यात येतो, मसुद्यास विधि व न्याय विभागाची मान्यता घेण्यात येते. त्यानंतर मसुदा भाषा संचालनालयाकडे अनुवादासाठी पाठविण्यात येतो. भाषा संचालनालयाकडून त्याचा अनुवाद करण्यात येतो व त्यानंतर मसुदा विधी व न्याय विभागामार्फत विधानमंडळासमोर मांडण्यात येतो.

भाषा संचालनालयाने भाषा सल्लागार मंडळाच्या मार्गदर्शनाखाली पदनाम कोश, प्रशासन वाक्यप्रयोग, कार्यदर्शिका, शासन व्यवहार कोश तसेच परिभाषा कोश प्रसिध्द केले आहेत. भाषा संचालनालयातील अनुवादक अनुवाद करताना या कोशांमधील मराठी संज्ञांचा वापर करतात. या कोशांमध्ये इंग्रजी शब्दासाठी मराठीतील अनेक पर्यायी शब्द नमूद करुन अर्थच्छटा देण्यात आल्या आहेत. त्यातून समर्पक व चपखल शब्द निवडून अनुवाद करण्यात येतो. विधानमंडळाच्या सभागृहात सादर करण्यात येणारी विधेयके, नियम, विनियम, उपविधी, अधिसूचना, इत्यादीच्या मूळ इंग्रजी भाषेतील प्रारुपाच्या अनुवादाबाबत लिखित स्वरूपात असे निकष निश्चीत करण्यात आलेले नाहीत. परंतु, अनुवाद करताना सर्वसाधारणपणे पुढील बाबी विचारात घेतल्या जातात.

(१) मूळ इंग्रजी प्रारुपाचा नेमका आशय काय आहे याचे यथार्थ आकलन करुन घेणे.

(२) तो आशय मराठी भाषेत काटेकोरपणे मांडणे

(३) कोशातील पर्यायी शब्दामधून चपखल व समर्पक शब्द निवडून त्याप्रमाणे शब्दयोजना करणे.

(४) अनुवाद करताना मराठी भाषेचा डौल सांभाळणे व प्रारुपातील मूळ आशयाला बाधा पोहोचणार नाही याची दक्षता घेणे.

(५) विधिविषयक परिभाषा कोशातील परिभाषा वापरणे. इंग्रजी शब्दाला मराठी पर्याय उपलब्ध नसेल तर तो इंग्रजी शब्द आहे तसाच देवनागरीमध्ये लिहिणे (लिप्यंतर).

(६) विधिविषयक अनुवाद करताना अनुवादकास काटेकोरपणा व मराठी वळण या दोन्ही बाबींचा समतोल सांभाळावा लागतो.

भाषा संचालनालयाच्या स्थापनेपासूनच भाषा संचालनालयात राज्य अधिनियम, केंद्रीय अधिनियम, नियम, विनियम, अध्यादेश यांचा मराठी अनुवाद केला जात आहे. अधिनियमांचा अनुवाद करताना आलेल्या अनुभवांतून व सरावाने मराठीतून विधिविषयक अनुवादाची विशिष्ट शैली विकसित झालेली आहे. त्यामुळे वारंवार वापरले जाणारे इंग्रजी शब्द व शब्दप्रयोग यासाठी विशिष्ट शब्दयोजना रूढ व प्रचलित झाली आहे.

जसे -- Act साठी नियम तर Law साठी कायदा ;

Rule साठी नियम तर Regulation साठी विनियम ;

Sanctioned साठी मंजूर तर Passed साठी संमत ;

Term साठी मुदत तर Period साठी कालावधी ;

Central Government साठी केंद्र सरकार तर State Government साठी राज्य शासन Government of India साठी भारत सरकार ;

Fee साठी फी तर Duty साठी शुल्क, इत्यादी.

आणि

as the may be, यथास्थिति ; provided, परंतु ; provided that, परंतु असे की; provided further that, परंतु आणखी असे की, इत्यादी.

विधेयके, विनियम, उपविधी, अधिसूचना इत्यादींच्या इंग्रजी प्रारुपाचे मराठीत अनुवाद करताना कलम, पोट-कलम, उप खंड इत्यादींचे क्रमांक पुढीलप्रमाणे दाखविले जातात.

उदाहरणार्थ :--

(१) Section 1 — कलम १ (येथे इंग्रजीप्रमाणे कलमाचा क्रमांक ठळक दर्शविल्यामुळे मराठीत देखील तो ठळक दर्शविण्यात येतो.)

Section 1 A — कलम १ अ किंवा कलम १ क

(१ अ किंवा १ क ठळक अक्षरात)

(२) इंग्रजी प्रारुपात पोट-कलम गोल कंसात दर्शवलेले असतात. मराठीमध्ये ते तसेच दर्शवले जातात. उदा.

sub-section (1) — पोट- कलम (१)

पोट- कलम (१अ) किंवा

sub-section (1A) — पोट- कलम (१क)

(येथे **अ** किंवा **क** ठळक अक्षरात)

(३)	clause (a)	खंड (अ) किंवा खंड (क)
		(अ व क ठळक नाहीत)
	clause (aa)	खंड (अअ) किंवा खंड (कक)
		(अअ किंवा कक ठळक नाहीत)
(४)	sub-clause (i)	उप-खंड (एक)
		उप-खंड (दोन)
(५)	Explanation-I	स्पष्टीकरण एक

विधेयके, अधिनियम, नियम, विनियम, अधिसूचना इत्यादींमध्ये परिच्छेद, उप परिच्छेद किंवा पोट परिच्छेद यात क्रमांक दर्शविण्यासाठी मूळ इंग्रजी मसुद्यात A B C D .... D या इंग्रजी वर्णमालेचा वापर करण्यात येतो. ही विधयेके, अधिनियम इत्यादींचा मराठीमध्ये अनुवाद करताना A B C D .... D यांसाठी अनुवादात कोणता मराठी शब्द अथवा वर्णमाला वापरावी याबाबत लिखित आदेश नाहीत. परिणामी, वरील मसुद्यांचा अनुवाद करताना A B C D साठी अ ब क ड तर काही इंग्रजी वर्णमालेचे थेट लिप्यंतरण करुन आय, जे, के, ओ, क्यू, व्ही, डब्ल्यू असे लिहिण्यात येत होते.

अधिनियमांच्या अनुवादाची तपासणी करणे, न्यायालयीन कामकाजात मराठीचा वापर करणे, विधिविषयक परिभाषा निर्माण करणे, इत्यादीसाठी उपाययोजना सुचविणे यासाठी विधी अनुवाद व परिभाषा सल्लागार समिती घटित करण्यात आली आहे. सेवानिवृत्त न्यायमूर्ती हे या समितीचे अध्यक्ष असतात. दिनांक १७ जुलै, १९९८ रोजी विधी अनुवाद व परिभाषा सल्लागार समितीची बैठक झाली. या बैठकीत असा ठराव मंजूर करण्यात आला की, यापुढे महाराष्ट्र अधिनियमातील कलमे, पोट-कलमे, खंड, उपखंड इत्यादींचे क्रमांक इंग्रजी मूळाक्षराप्रमाणे न घेता ते मराठी मूळाक्षराप्रमाणे म्हणजेच केंद्रीय अधिनियमांच्या धर्तीवर घेण्यात यावेत. अनुषंगाने, पुढील कालावधीत विधेयके नियम, विनियम, उपविधी, अधिसूचना यांच्या मराठी अनुवादात मराठी मूळाक्षरांचा वापर करण्यात येत आहे. असे असले तरी याबाबत भाषा संचालनालय अथवा सामान्य प्रशासन विभाग यांच्याकडून कोणतेही अधिकृत आदेश निर्गमित करण्यात आलेले नाहीत.

विधि अनुवाद व परिभाषा सल्लागार समितीने पारित केलेल्या वरील ठरावानुसार मराठी अनुवाद करताना काही अडचणी निर्माण झाल्या आहेत. सन २००० पूर्वी ज्या अधिनियमांचा मराठीमध्ये अनुवाद करण्यात आला आहे त्या इंग्रजी A B C D चा अनुवाद अ ब क ड असा करण्यात आला आहे. सन २००० नंतर ज्या अधिनियमांचा मराठीमध्ये अनुवाद करण्यात आला त्यात इंग्रजी A B C D या वर्णमालेचा क ख ग घ असा अनुवाद करण्यात आला आहे.

तथापि, सन २००० पूर्वी मराठी अनुवाद करण्यात आलेल्या अधिनियमांच्या काही अनुवादात सन २००० नंतर सुधारणा केल्या. या सुधारित अनुवादात विधि अनुवाद व परिभाषा सल्लागार समितीच्या सूचनेप्रमाणे A B C D चा मराठी अनुवाद क ख ग घ असा करण्यात आला आहे. परिणामी, ज्यांच्याकडे जुन्या अनुवादाची व सुधारित अनुवादाची प्रत उपलब्ध आहे त्यांचा अनुवादात वापरलेल्या मूळाक्षरांबाबत गोंधळ निर्माण होत आहे. त्यामुळे " अबकड " आणि " कखगघ " या वर्णाची सरमिसळ होऊन मोठ्या प्रमाणात विसंगती निर्माण झाली आहे. वाचकाच्या दृष्टीने ही बाब फार अडचणीची ठरते. विधिविधानविषयक कामकाजाचा अनुवाद हा विधि व न्याय विभागाशी संबंधित आहे. सदरहू अनुवादाचे काम विधि व न्याय विभागाच्या प्रधान सचिवांच्या मार्गदर्शनाखाली भाषा संचालनालय पार पाडते. अनुषंगाने, जुन्या अनुवादात वापरण्यात आलेली वर्णमाला तसेच नव्या अनुवादात वापरण्यात आलेली वर्णमाला याचा तुलनात्मक तक्ता अधिनियमाला जोडण्यास परवानगी मिळण्याबाबत विधि व न्याय विभागाकडे दिनांक २५-२-२०१० रोजी संदर्भ करण्यात आलेला आहे. तथापि, सदरहू प्रकरणी विधि व न्याय विभागाकडून अद्याप कोणतेही आदेश प्राप्त झालेले नाहीत. त्या विभागाकडे पाठपुरावा चालू आहे.

गो. ग. आल्हाट,
भाषा संचालक,
महाराष्ट्र राज्य.

सहपत्र :

१. दिनांक १७ जुलै, १९९८ च्या बैठकीचे कार्यवृत्त.
२. दिनांक २५-२-२०१० रोजीचे पत्र.

कार्यवृत्त

पुनर्रचना करण्यात आलेल्या विधि अनुवाद व परिभाषा सल्लागार समितीची संयुक्त बैठक क्रमांक ६ व ७.

राज्य अधिनियमांच्या उपसमितीची बैठक क्रमांक ४.

दिनांक १७ जुलै, १९९८

स्थळ : शासकीय विधि महाविद्यालय, चर्चगेट, मुंबई-४०० ०२०. **वेळ :** १२-०० ते ५-००.

विधि अनुवाद व परिभाषा सल्लागार समितीचे संयुक्त बैठक क्रमांक ६ व ७ व राज्य अधिनियमांच्या उपसमितीची बैठक क्रमांक ४ ही शासकीय विधि महाविद्यालय, चर्चगेट, मुंबई-४०० ०२० येथे दिनांक १७ जुलै, १९९८ रोजी समितीचे अध्यक्ष निवृत्त न्या. श्री. चंद्रशेखर धर्माधिकारी, यांच्या अध्यक्षतेखाली घेण्यात आली.

या बैठकीला खालील प्रतिनिधी-सदस्य उपस्थित होते.

(१)	न्या. श्री. चंद्रशेखर धर्माधिकारी	अध्यक्ष
(२)	न्या. श्री. राजाभाऊ गवांदे	सदस्य
(३)	डॉ. न. ब. पाटील	सदस्य
(४)	श्री. म. गो. मुझुमदार	सदस्य
(५)	ॲड. शांताराम दातार	सदस्य
(६)	प्रा. द. भा. कुरणे	सदस्य
(७)	डॉ. सरोजिनी वैद्य, संचालक, राज्य मराठी विकास संस्था.	सदस्य
(८)	श्री. मा. बा. भोसले, अवर सचिव विधि व न्याय विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.	सदस्य
(९)	डॉ. विजय श्रीमती वाघुले, प्राध्यापाक, शासकीय विधि महाविद्यालय, मुंबई.	सदस्य
(१०)	श्री. प. ग. पाटील, भाषा संचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.	सदस्य-सचिव
(११)	श्री. अ. स. कदम, सहाय्यक भाषा संचालक	निमंत्रक

श्रीमती उषा वि. नाईक, सहाय्यक भाषा संचालक, श्रीमती स. प्र. धीर, सहाय्यक भाषा संचालक, श्री. रा. बा. जाधव, पर्यवेक्षक हेही या बैठकीला उपस्थित क्र. ३ चे कार्यवृत्त सुधारणासह मान्य करुन घेतले.

या बैठकीत एक अत्यंत महत्वाचा ठराव सर्व संमतीने मंजूर करण्यात आला की, या पुढे महाराष्ट्र अधिनियमातील कलमे, पोटकलमे, खंड, उपखंड इत्यादींचे क्रमांक इंग्रजी मूळाक्षरांप्रमाणे न घेता मराठी मूळाक्षरांप्रमाणे (म्हणजेच केंद्रीय अधिनियमांच्या धर्तीवर) घेण्यात यावे.

तसेच दुसराही एक ठराव चर्चेस आला की, न्याय निर्णयाचा अनुवाद कार्यालयातील किंवा बाहेरील व्यक्तींकडून मानधानाच्या तत्वावर करुन घेता येणे शक्य आहे का ? त्यासाठी कार्यवाही सुरु करावी. अध्यक्षांनी या सुचनेस पाठींबा दिला.

त्यानंतर महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगर रचना अधिनियमाच्या पुढील भागावर बैठकीत चर्चा होऊन तो निश्चित करण्यात आला (कलम १३ ते कलम २०) प्रकरण तीनमधील कार्य मजकूर यापूर्वीच्या बैठकीत घेण्यात आला होता त्यात आणि या मजकूरात काही ठिकाणी सारखा मजकूर आहे तो प्रकरणांच्याप्रमाणेच तिकडेही सुधारण्यात आला.

भाषा संचालक, श्री. प. ग. पाटील, यांनी अध्यक्ष व उपस्थित सदस्य यांचे आभार मानल्यानंतर बैठक सांयकाळी ५-०० वाजता संपली.

सदस्य सचिव

व

भाषा संचालक, महाराष्ट्र राज्य.

दू. क्र. २६५५२१८४
फॅक्स क्र. २६४१७२६५

क्र. महासं/पुनर्मु/२०१०/३५२/अठरा,
भाषा संचालक, महाराष्ट्र राज्य, यांचे
कार्यालय, नवीन प्रशासकीय इमारत,
५ वा मजला, डॉ. आंबेडकर उद्यानाजवळ,
शासकीय वसाहत, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-४०० ०५१.
दिनांक : २५-२-२०१०.

प्रति,
प्रधान सचिव,
विधि व न्याय विभाग,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

विषय :--मराठी राज्य अधिनियमांच्या पुनर्मुद्रणाच्या वेळी प्रत्येक अधिनियमाच्या प्रतीत मराठी वर्णमालेच्या बदलाच्या संबंधात एक तक्ता लावण्याबाबत.

संदर्भ :--(१) उपरोक्त विषयाच्या संबंधात दिनांक १४-१०-२००८ रोजी आपणासोबत समक्ष केलेली चर्चा.

(२) या कार्यालयाचे पत्र क्र. महासं/पुनर्मु/२००८/१९११/अठरा, दि. २-१२-२००८.

(३) प्र. क्र. महासं/पुनर्मु/२००९/७०४/अठरा, दिनांक ८-५-२००९.

(४) विधि अनुवाद व परिभाषा सल्लागार समितीची दि. ८ सप्टेंबर, २००९ रोजी " कखग " यासंबंधात झालेल्या बैठकीचे कार्यवृत्त.

महोदय,

संदर्भित पत्र क्र. २ आणि ३ अनुसार, या कार्यालयाने आपणाकडे मराठी राज्य अधिनियमांच्या पुनर्मुद्रणाच्यावेळी प्रत्येक मराठी प्रतीत मराठी वर्णमाला " कखग " च्या बदलाच्या संबंधात एक तपशीलवार तक्ता लावण्यासाठी परवानगी मागितली होती. त्यानंतर दिनांक ८ सप्टेंबर, २००९ रोजी विधि अनुवाद व परिभाषा सल्लागार समितीचे अध्यक्ष श्री. चंद्रशेखर धर्माधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या बैठकीत " कखग " ही मराठी वर्णमाला वापरण्याबाबतचा निर्णय सर्वानुमत घेतला होता व अशा आशयाचे परिपत्रक जारी करण्याबाबत ठरले होते. (सोबत कार्यवृत्ताची प्रत जोडत आहे).

या कार्यालयाने सध्या महत्त्वाच्या अशा चार ते पाच मराठी अधिनियमांच्या पुनर्मुद्रणाचे काम हाती घेतले असून ते अंतिम टप्प्यावर आलेले आहे. सदर " कखग " या वर्णमालेबाबत आपण त्वरीत परिपत्रक काढल्यास त्यानुसार अंमलबजावणी करणे या कार्यालयास सोयीस्कर होईल.

तरी, उपरोक्त बाबीवर योग्य ती कार्यवाही करावी, ही विनंती.

आपली,

न. दि. पुरव,

सहायक भाषा संचालक,

भाषा संचालनालय.

नगर विकास विभाग

अंतिम ४८ : महाराष्ट्र नगरपरिषदा आणि नगरपंचायती (अध्यक्ष पदाची निवडणूक) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्र.एमएमसी-५००७/प्र.क्र.२५/ नवि-३२, दिनांक १० जून, २००९.

उद्देश :

महाराष्ट्र नगरपरिषदा आणि नगरपंचायती (अध्यक्ष पदासाठी निवडणूक) (दूसरी सुधारणा) नियम, २००६, दिनांक ८ डिसेंबर, २००६ रोजी नगरपरिषद अध्यक्ष पदाच्या निवडणूक नियमात केलेल्या सुधारणा, महाराष्ट्र नगरपरिषदा व नगरपंचायती आणि औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ च्या कलम ५१(४) मध्ये केलेल्या सुधारणेतील तरतुदींशी विसंगत आढळल्याने ही विसंगती दूर करणे आवश्यक झाले. या पार्श्वभूमीवर महाराष्ट्र नगरपरिषदा व नगरपंचायती आणि औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ च्या कलम १७ च्या पोट-कलम (२) चे खंड (थ) आणि कलम ५१ आणि ५१-१-अे, पोट-कलम ३२१ याद्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा व त्याबाबतीत त्यास समर्थ करणाऱ्या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करुन आणि पूर्व प्रसिध्दीची तरतूद काढून टाकणे जीमुळे आवश्यक व्हावे अशी परिस्थिती अस्तित्वात असल्याबाबत महाराष्ट्र शासनाची खात्री पटली त्याकरिता महाराष्ट्र नगरपरिषदा आणि नगरपंचायती (अध्यक्ष पदासाठी निवडणूक) (सुधारणा) नियम, १९८१ मध्ये सुधारणा करण्यासाठी राज्य निवडणूक आयोगाशी सल्ला मसलत करुन दिनांक १० जून, २००९ रोजी महाराष्ट्र नगरपरिषदा आणि नगरपंचायती (अध्यक्ष पदासाठी निवडणूक) (सुधारणा) नियम, २००९ अधिसूचित करण्यात आले आहेत. उक्त अधिसूचनेन्वये करण्यात आलेल्या सुधारणा पुढीलप्रमाणे आहेत.--

नियम ३ चा पोट-नियम (१) :

नामनिर्देशनपत्र सादर करण्याचा शेवटचा दिनांक आणि निवडणुकीचा दिनांक यामध्ये किमान तीन दिवसांचा अवधी असावा.

नियम ४ चा पोट-नियम (१) :

उक्त पदासाठी निवडणूक लढविण्याची इच्छा असलेला कोणताही नगरपरिषद सदस्य या नियमासोबत जोडलेल्या नमुना एक मधील आपले नामनिर्देशनपत्र, नियम ३ चे पोट-कलम (१) अंतर्गत नामनिर्देशनासाठी निश्चित केलेल्या दिवसात, स्वत: अथवा आपल्या प्राधिकृत प्रतिनिधीमार्फत नगरपरिषदेच्या मुख्याधिकाऱ्याकडे सादर करेल. असे नामनिर्देशनपत्र दाखल करण्यासाठी निश्चित केलेल्या शेवटच्या दिवसाच्या दुपारी २.०० वाजेपर्यंत दाखल करता येईल.

नियम ६ :

नियम ४ चे पोट-नियम (१) अन्वये नामनिर्देशनपत्र सादर करण्याची विहित वेळ संपल्यावर जिल्हाधिकारी अथवा त्यांनी प्राधिकृत केलेला अधिकारी त्वरित नामनिर्देशन पत्राची छाननी करील आणि उक्त नियमांचे उल्लंघन करुन प्राप्त झालेली नामनिर्देशन पत्रे फेटाळून लावील. तो जी नामनिर्देशन पत्रे फेटाळण्यात आली आहेत त्या उमेदवारांची नावे आणि नामनिर्देशन पत्रे फेटाळण्याची कारणे संध्याकाळी ५.०० वाजेपर्यंत सूचना फलकावर दर्शवील आणि संबंधित उमेदवारास तो अधिनियमाच्या कलम ५१ चे पोट-कलम (४) अंतर्गत अपील करण्यास इच्छूक आहे काय, याबाबत आणि अपील करण्यासाठीच्या कालावधीत गणना संध्याकाळी ५.०० वाजल्यापासूनच्या उक्त वेळेपासून सुरु होत असल्याचे कळवील. अपीलाची मुदत संपल्यावर अपिलावरील (जर असल्यास) निर्णय विचारात घेता वैधपणे प्राप्त झालेल्या सर्व नगरपरिषद सदस्यांची यादी नगरपरिषदेच्या सूचना फलकावर त्याच दिवशी लावण्यात येईल.

नियम ६-क :

नामनिर्देशनपत्र दाखल केलेल्या कोणत्याही उमेदवाराला मुख्याधिकाऱ्याकडे लेखी सूचना देऊन आपली उमेदवारी मागे घेता येईल. नियम ६ नुसार वैधपणे प्राप्त झालेल्या उमेदवारांची यादी सूचना फलकावर दर्शविल्याच्या दिवसाच्या पुढील दिवशी दुपारी ४.०० वाजेपर्यंत अशी उमेदवारी मागे घेण्याची सूचना देता येईल. आपली उमेदवारी मागे घेण्याची सूचना देणाऱ्या कोणत्याही नगरपरिषद सदस्याला ती रद्द करण्याची मुभा असणार नाही.

नियम ७-क :

अध्यक्षाचे नाव प्रसिध्द करण्याबाबतही या नियमात नव्याने तरतूद करण्यात आली आहे. निवडून आलेल्या अध्यक्षाचे नाव जिल्हाधिकारी, निवडणुकीच्या दिनांकापासून १५ दिवसांत राजपत्रात अधिसूचित करेल.

उपरोक्त अधिसूचना उपविधान समितीने दिनांक २९ सप्टेंबर, २०१० रोजी विचारार्थ घेतली असता समितीने खालील मुद्यांबाबत विभागाकडून माहिती मागविली व त्याअनुषंगाने विभागाने पुढील माहिती समितीस पाठविली.

(१) सदरहू अधिसूचना प्रसिध्द करताना याबाबतच्या नियमात बदल करण्याचे कारण काय किंवा विभागाचा हेतू काय होता ? अशी समितीने विचारणा केली असता विभागाकडून कळविण्यात आले की, महाराष्ट्र नगर परिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ मध्ये महाराष्ट्र अधिनियम क्र.३१/२००६ अन्वये करण्यात आलेल्या सुधारणेप्रमाणे कलम ५१

च्या पोट-कलम ४ मध्ये अध्यक्ष पदासाठी नामनिर्देशनपत्र स्विकारण्यासंदर्भातील निर्णयामुळे बाधीत झालेल्या नगरपरिषद सदस्यास निर्णय कळविल्यापासून ४८ तासांच्या आत संबंधीत प्रादेशिक संचालक, नगरपरिषद प्रशासन यांच्याकडे अपील करण्याबाबतची तरतूद करण्यात आली आहे.

तथापि, महाराष्ट्र नगरपरिषदा आणि नगरपंचायती (अध्यक्ष पदाची निवडणूक) नियम, १९८१ मध्ये नगरपरिषदा आणि नगरपंचायती (अध्यक्ष पदासाठी निवडणूक) (दुसरी सुधारणा) नियम, २००६ अन्वये अशी तरतूद करण्यात आली आहे की, अध्यक्ष पदाची निवडणूक लढविण्याची इच्छा असलेला नगरपरिषद सदस्य आपले नामनिर्देशन पत्र विशेष बैठकीच्या आधी निश्चित केलेल्या दोन तासात परिषदेच्या मुख्याधिकाऱ्याकडे स्वत: जातीने सादर करील व असे नामनिर्देशनपत्र प्राप्त झाल्यावर पिठासीन अधिकारी अर्ध्या तासात नामनिर्देशनपत्र स्विकारणे अथवा नाकारण्याबाबत निर्णय घेईल. सदर नियमात उमेदवारी ग्राह्य झालेल्या नगरपालिका सदस्यांमधून त्याच बैठकीत अध्यक्ष पदासाठी निवडणूक घेईल अशी तरतूद आहे. या तरतुदीमुळे अधिनियमातील नामनिर्देशनपत्र स्विकारण्यासंदर्भातील निर्णयामुळे बाधीत झालेल्या नगरपरिषद सदस्यास अपील करण्यासाठी ४८ तासाचा अवधी मिळत नाही.

अशाप्रकारे नियमातील तरतुदी अधिनियमातील तरतुदीशी विसंगत आढळून आल्यामुळे सदर तरतुदीमध्ये सुधारणा करण्यात येऊन नामनिर्देशनपत्र सादर करण्याचा शेवटचा दिनांक आणि निवडणुकीचा दिनांक यामध्ये ३ दिवसांचा अवधी ठेवण्यात आलेला आहे. यामुळे नामनिर्देशन पत्र नाकारण्यात येणाऱ्या उमेदवारांना अपील करण्यास पुरेसा अवधी मिळणार आहे.

तसेच, नामनिर्देशनपत्र भरण्याच्या पूर्वीच्या पध्दतीमध्ये कोणत्या अडचणी उद्‌भवल्या ? व नामनिर्देशनपत्र उमेदवार किंवा सुचकामार्फत भरण्याची पध्दत अंमलात होती, परंतु तसे न करता इतर प्रतिनिधींकडून नामनिर्देशनपत्र भरुन पाठविण्याची आवश्यकता का भासली ? अशी समितीने विचारणा केली असता विभागाकडून कळविण्यात आले की,

महाराष्ट्र नगरपरिषदा आणि नगरपंचायती (अध्यक्ष पदाची निवडणूक) नियम, १९८१ मध्ये दिनांक ८ डिसेंबर, २००६ रोजी अधिसूचित नगरपरिषद आणि नगरपंचायती (अध्यक्ष पदासाठी निवडणूक) (दुसरी सुधारणा) नियम, २००६ अन्वये केलेल्या सुधारणेनुसार अध्यक्ष पदाची निवडणूक लढविण्याची इच्छा असलेल्या कोणत्याही नगरपरिषद सदस्याने नियमासोबत जोडलेल्या नमुन्यात नामनिर्देशनासाठी बैठकीच्या आधी निश्चित केलेल्या २ तासात परिषदेच्या मुख्याधिकाऱ्याकडे स्वत: जातीने नामनिर्देशनपत्र सादर करण्याची तरतूद करण्यात आली होती. तथापि, काही कारणास्तव नामनिर्देशनपत्र स्वत: सादर करणे शक्य होत नाही. त्यामुळे, त्याऐवजी अशाप्रकारचे नामनिर्देशनपत्र

संबंधित उमेदवार स्वत: अथवा आपल्या प्राधिकृत प्रतिनिधीमार्फत नगरपरिषदेच्या मुख्याधिकाऱ्याकडे दाखल करण्यासाठी निश्चित केलेल्या शेवटच्या दिवसाच्या दुपारी २.०० वाजेपर्यंत दाखल करेल अशी तरतूद करण्यात आलेली आहे.

अशाप्रकारे अध्यक्ष पदासाठी नामनिर्देशनपत्र दाखल करण्याच्या पध्दतीत व नामनिर्देशन पत्र नाकारल्यास अपील करण्याच्या पध्दतीत सुसूत्रता आणण्यासाठी तसेच अधिनियमातील तरतुदींशी सुसंगत तरतुदी नियमित करण्यासाठी प्रस्तुत सुधारणा करण्यात आल्या आहेत.

उपरोक्त माहितीच्या अनुषंगाने नगरविकास विभागाच्या सचिवांची बुधवार दिनांक १३ ऑक्टोबर, २०१० रोजी समितीने साक्ष घेतली.

त्यावेळी समितीने सदरहू अधिसूचना प्रसिध्द करताना नियमात बदल करण्याचे कारण काय ? किंवा विभागाचा हेतू काय ? असे विचारले असता विभागीय सचिवांनी असे प्रतिपादीत केले की, महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ मध्ये महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ३१ अन्वये करण्यात आलेल्या सुधारणेप्रमाणे कलम ५१ च्या पोट-कलम (४) मध्ये अध्यक्ष पदासाठी नामनिर्देशनपत्र स्वीकारण्यासंदर्भातील निर्णयामुळे बाधित झालेल्या नगरपरिषद सदस्यास निर्णय कळविल्यापासून ४८ तासांच्या आत संबंधित प्रादेशिक संचालक, नगरपरिषद प्रशासन यांच्याकडे अपील करण्याची तरतूद करण्यात आली आहे. तथापि, महाराष्ट्र नगरपरिषदा आणि नगरपंचायती (अध्यक्ष पदाची निवडणूक) नियम, १९८१ मध्ये नगर परिषदा आणि नगरपंचायती (अध्यक्ष पदासाठी निवडणूक) (दुसरी सुधारणा) नियम, २००६ अन्वये अशी तरतूद करण्यात आली आहे की, अध्यक्ष पदाची निवडणूक लढविण्याची इच्छा असलेला नगर परिषद सदस्य आपले नामनिर्देशनपत्र विशेष बैठकीच्या आधी निश्चित केलेल्या दोन तासांत परिषदेच्या मुख्याधिकाऱ्याकडे स्वत: जातीने सादर करील व असे नामनिर्देशनपत्र स्वीकारणे अथवा नाकारण्याबाबत निर्णय घेईल. सदर नियमात उमेदवारी ग्राह्य झालेल्या नगरपालिका सदस्यांमधून त्यास बैठकीत अध्यक्ष पदासाठी निवडणूक घेता येईल अशी तरतूद आहे. **ह्या तरतुदीमुळे अधिनियमातील नामनिर्देशनपत्र स्वीकारण्यासंदर्भातील निर्णयामुळे बाधीत झालेल्या नगर-परिषद सदस्यास अपिल करण्यासाठी ४८ तासांचा अवधी मिळत नाही.**

अशाप्रकारे नियमातील तरतुदी अधिनियमातील तरतुदींशी विसंगत आढळून आल्यामुळे सदर तरतुदीमध्ये सुधारणा करण्यात येऊन नामनिर्देशनपत्र सादर करण्याचा आणि निवडणुकीचा दिनांक यामध्ये ३ दिवसांचा अवधी ठेवण्यात आलेला आहे. यामुळे नामनिर्देशनपत्र नाकारण्यात येणाऱ्या उमेदवारांना पुरेसा अवधी मिळेल.

नामनिर्देशन पत्र भरण्याच्या पूर्वीच्या पध्दतीमध्ये कोणत्या अडचणी उद्‌भवल्या व नामनिर्देशन पत्र उमेदवार किंवा सूचकामार्फत भरण्याची पध्दत अंमलात होती. परंतु तसे न करता इतर प्रतिनिधींकडून नामनिर्देशन पत्र भरुन पाठवण्याची आवश्यकता का भासली असे समितीने विचारले असता विभागीय सचिवांनी सांगितले की, अधिनियमामध्ये पूर्वी नामनिर्देशन पत्र स्वीकारण्यासाठी ४८ तासामध्ये संचालक, नगरपरिषद प्रशासन यांच्याकडे अपील करण्याची तरतूद होती. मात्र नियमांमध्ये ४८ तासांची तरतूद नव्हती.

नामनिर्देशन पत्राची छाननी पूर्ण होऊन वैध नगरसेवकाची प्रसिध्दी झाल्यानंतर निवडणूक घेण्यात येते. काही वेळा काही कारणास्तव उमेदवारास नामनिर्देशन पत्र स्वत: सादर करणे शक्य होत नाही. अशा वेळी संबंधित उमेदवार स्वत: अथवा आपल्या प्राधिकृत प्रतिनिधीमार्फत नगरपरिषदेच्या मुख्याधिकाऱ्यांकडे दाखल करण्यासाठी निश्चित केलेल्या शेवटच्या दिवसाच्या दुपारी २.०० वाजेपर्यंत दाखल करेल अशी तरतूद करण्यात आली आहे. नामनिर्देशन पत्र नाकारल्यास अपील करण्याच्या पध्दतीत सुसूत्रता आणण्यासाठी तसेच अधिनियमातील तरतूदींशी सुसंगत तरतूदी नियमात करण्यासाठी प्रस्तुत सुधारणा करण्यात आल्या आहेत.

उपाध्यक्षांच्या निवडणूकीच्या संदर्भात अपीलाबाबतची काय तरतूद आहे? अध्यक्ष व उपाध्यक्षांच्या निवडणूकीच्याबाबत सारखेच नियम आहेत काय ? असे समितीने विचारले असता विभागीय सचिवांनी उपाध्यक्षांच्या निवडणूकीच्या संदर्भात कोणते नियम आहेत, हे तपासून नियमांमध्ये बदल करण्याची आवश्यकता असल्यास त्याप्रमाणे सुधारणा केली जाईल असे समितीस आश्वासित केले.

अभिप्राय व शिफारशी :

महाराष्ट्र नगर परिषदा आणि नगर पंचायतीचे अध्यक्ष व उपाध्यक्ष यांच्या निवडणूकी संदर्भातील प्रक्रिया व कार्यपध्दती एकसमान असावी अशी शिफारस समितीने केली आहे.

परिशिष्ट एक

परिशिष्ट एक

अंतिम अधिसूचना सभागृहासमोर ठेवण्यास तसेच उपविधान समितीस माहिती पाठविण्यास विभागास झालेला विलंब दर्शविणारे विवरणपत्र

अ.क्र.	विभागाचे नाव	अधिसूचनेचा विषय	अधिसूचना राजपत्रात प्रसिद्ध केल्याचा दिनांक	विभागाकडून अधिसूचनेच्या ७५ प्रती व स्पष्टीकरणात्मक टिप्पणी पाठविण्याचा दिनांक	विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहासमोर अधिसूचना ठेवण्यासाठी पाठविण्यास झालेला विलंब	समितीसमोर विचारार्थ ठेवण्यासाठी अधिसूचना पाठविण्यास विभागाकडून झालेला विलंब
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)	(७)
(१) १८	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग	महाराष्ट्र पेय मद्य (किरकोळ विक्रीची कमाल किंमत निर्धारण) (द्वितीय सुधारणा) नियम, २००८ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक बीपीए ११०८/ सीआर-२३/इएक्ससी-३, दिनांकित ४ ऑगस्ट, २००८.	४ ऑगस्ट, २००८	२१ नोव्हेंबर, २००८	वर्ष महिने दिवस . . ३ ५	९५ दिवस

(२) २३	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग	महाराष्ट्र पेय मद्य (किरकोळ विक्रीची कमाल किंमत निर्धारण) (सुधारणा) नियम,२००८ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एम आय एस ११०७/ सीआर-४०/II/इएक्ससी-३ दिनांकित २४ जुलै, २००८.	२४ जुलै, २००८	२८ जानेवारी, २००९	. .	५	२३	१७३ दिवस
(३) २७	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग	मुंबई विप्रकृत मद्यार्क (द्वितीय सुधारणा) नियम, २००८ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक डीएनएस २१९६/सीआर-८/इएक्ससी-२ दिनांकित १८ ऑगस्ट, २००८.	१८ ऑगस्ट, २००८	२१ फेब्रुवारी, २००९	. .	६	८	१८८ दिवस
(४) २९	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग	महाराष्ट्र विदेशी मद्य (सुधारणा) नियम, २००८ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ११०७/ सीआर-४०/इएक्ससी-३ दिनांकित ३० जुलै, २००८.	३० जुलै, २००८	१९ मार्च, २००९	. .	७	७	२१७ दिवस

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)			(७)
(५) ३१	वित्त विभाग	महाराष्ट्र राजकोषीय उत्तर दायित्व व अर्थसंकल्पीय व्यवस्थापन (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक बाविआ १००९/प्र.क्र.१९/२००९/ वित्त आयोग कक्ष, दिनांकित ९ जून, २००९.	९ जून, २००९	१४ जून, २००९	. .	. .	. .	. .
(६) ३२	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग	महाराष्ट्र पेय मद्य (किरकोळ विक्रीची कमाल किंमत निर्धारण) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ११०८ सीआर-३३/इएक्ससी-३ दिनांकित २ फेब्रुवारी, २००९.	२ फेब्रुवारी, २००९	३ जुलै, २००९	. .	४	१७	१३७ दिवस
(७) ३३	वित्त विभाग	महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक मुवक १५०७/प्र.क्र.५३/ कराधान-१, दिनांकित १ जून, २००९.	१ जून, २००९	७ जुलै, २००९	. .	. .	२२	२२ दिवस

(८) ३४	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग	मुंबई दारुबंदी (ग्रामसभा ठराव पारित केल्यामुळे अथवा नगरपरिषद/ महानगर पालिकेच्या वॉर्डातील मतदारांनी निवेदन दिल्यामुळे अनुज्ञप्ती बंद करणे.) आदेश,२००८ प्रसिध्द करणारी अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ११०८/सीआर-७/इएक्ससी-३ दिनांकित २५ मार्च, २००८.	२५ मार्च, २००८	३ जुलै, २००९	१	३	१३	४६८ दिवस	
(९) ३५	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क)विभाग	मुंबई दारुबंदी अधिनियम, १९४९ (१९४९ चा मुंबई २५) च्या उपकलम १०५ च्या कलम (१) अन्वये प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकाराचा वापर करुन महाराष्ट्र शासन अधिसूचना, गृह विभाग क्रमांक ए आर एम १०९६/२१/२/इएक्ससी -३ दिनांकित १३ सप्टेंबर,१९९६ मध्ये केलेली सुधारणा प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस/१०९/ प्र.क्र-१२/राऊशु-३ दिनांकित १२ फेब्रुवारी, २००९.	१२ फेब्रुवारी, २००९	३ जुलै, २००९	. .	४	६	१२६ दिवस	

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)			(७)
(१०) ३६	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग	महाराष्ट्र देशी मद्य (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ११०८/ सीएलआर/सीआर-२६/इएक्ससी-३ दिनांकित ३ जून, २००९.	३ जून, २००९	१७ ऑगस्ट, २००९	. .	१	२८	५८ दिवस
(११) ३७	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क)विभाग	महाराष्ट्र पेय मद्य (किरकोळ विक्रीची कमाल किंमत निर्धारण (तृतीय सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्र.एमआयएस ०५०९/ सीआर-१५०/इएक्ससी-३ दिनांकित २६ जून, २००९.	२६ जून, २००९	२१ ऑगस्ट, २००९	. .	१	१२	४२ दिवस
(१२) ३८	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क)विभाग	मुंबई दारुबंदी अधिनियम, १९४९ अंतर्गत प्रसिध्द करण्यात आलेली अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस-०५०९/सीआर-१५०/इएक्ससी-३ दिनांकित २६ जून, २००९ मध्ये	४ जुलै, २००९	२१ ऑगस्ट, २००९	. .	१	३	३३ दिवस

		सुधारणा केल्याबाबतचे शुध्दीपत्रक क्रमांक एमआयएस-०५०९/प्र.क्र. सीआर-१५०/इएक्ससी-३ दिनांकित ४ जुलै,२००९.					
(१३) ३९	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग	मुंबई विदेशी मद्य आणि शुध्द मद्यार्क (वाहतूक शुल्क) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ०५०९/सीआर-१५०/इएक्ससी-३ दिनांकित २६ जून, २००९.	२६ जून, २००९	२१ ऑगस्ट, २००९	. . १	१२	४२ दिवस
(१४) ४०	गृह विभाग (राज्य उत्पादन शुल्क)	शासन अधिसूचना, गृह विभाग, क्र.एआरएम १०९६/२१/२/इएक्ससी-३, दिनांक १३ सप्टेंबर, १९९६ मध्ये दिनांक १ जुलै, २००९ पासून सुधारणा प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ०५०९/प्र.क्र.१५०/इएक्ससी-३ दिनांकित २६ जून, २००९.	२६ जून, २००९	२१ ऑगस्ट, २००९	. . १	१२	४२ दिवस

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)			(७)
(१५) ४१	ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग	मुंबई ग्रामपंचायत सरपंच आणि उपसरपंच (अविश्वासाचा ठराव) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक व्हीपीएम.२००८/ प्र.क्र १५४/परा-३ दिनांकित २८ ऑगस्ट, २००९.	२८ ऑगस्ट, २००९	५ सप्टेंबर, २००९	. .	. .	. .	. .
(१६) ४२	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क)विभाग	महाराष्ट्र पेय मद्य (किरकोळ विक्रीची कमाल किंमत निर्धारण) (चौथी सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक बीडब्ल्यूआर-०५०९/आयएमपी/सीआर-१४३/ इएक्ससी-३ दिनांकित २२, जुलै, २००९.	२२ जुलै, २००९	८ सप्टेंबर, २००९	. .	१	१	३१ दिवस
(१७) ४३	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क)विभाग	मुंबई विदेशी मद्य आणि शुध्द मद्यार्क (वाहतूक) शुल्क (द्वितीय सुधारणा) नियम, २००९ . प्रसिध्द करणारी अधिसूचना	२२ जुलै, २००९	८ सप्टेंबर, २००९	. .	१	१	३१ दिवस

		क्रमांक बीडब्ल्यूआर ०५०९/ आयएमपी/सीआर-१४३ /इएक्ससी-३ दिनांकित २२ जुलै, २००९.						
(१८) ४४	नगरविकास विभाग	महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीवसंरक्षक उपाययोजना नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक अशस २००८/प्र.क्र.१८१/ ०८/नवि.२० दिनांकित २३ जून, २००९.	२३ जून, २००९	३ ऑगस्ट, २००९	. .	. .	२४	२४ दिवस
(१९) ४५	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क)विभाग	मुंबई विप्रकृत मद्यार्क (सुधारणा) नियम, २००८ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक बीपीए ०३०८/५/सीआर-६४/इएक्ससी-२ दिनांकित १५ जानेवारी, २००९.	१५ जानेवारी, २००९	१७ सप्टेंबर, २००९	. .	७	२६	२३६ दिवस
(२०) ४६	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क)विभाग	मुंबई दारुबंदी (विशेषाधिकार शुल्क) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक बीपीए ०३०८/ ६/सीआर-६६/इएक्ससी-२ दिनांकित ४ जून, २००९.	४ जून, २००९	२१ ऑक्टोबर, २००९	. .	४	४	१२४ दिवस

परिशिष्ट एक--पुढे चालू

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)		(७)
(२१) ४७	गृह(राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग	महाराष्ट्र पेय मद्य (किरकोळ विक्रीची कमाल किंमत निर्धारण) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ०१०९/ सीआर-१५/इएक्ससी-३ दिनांकित २३ जानेवारी, २००९.	२३ जानेवारी, २००९	३ नोव्हेंबर, २००९ . .	८	९	२६९ दिवस
(२२) ४८	नगरविकास विभाग	महाराष्ट्र नगरपरिषदा आणि नगरपंचायती (अध्यक्ष पदाची निवडणूक) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमएमसी-५००७ प्र.क्र.२५/नवि-३२ दिनांकित १० जून, २००९.	१० जून, २००९	६ नोव्हेंबर, २००९ . .	४	१३	१३३ दिवस
(२३) ४९	गृह(राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग	महाराष्ट्र शासन अधिसूचना गृह विभाग क्र.एआरएम १०९६/ २१/२/इएक्ससी-३ दिनांकित १३ सप्टेंबर, १९९६ मध्ये आवश्यक बदल करण्याबाबत प्रसिध्द करण्यात	१० ऑगस्ट, २००९	१४ ऑक्टोबर, २००९ . .	१	२०	५० दिवस

		आलेली अंतिम अधिसूचना क्रमांक बीडब्ल्यूआर ११०६/सीआर-१६ मायक्रोब्रुव्हरीज/इएक्ससी-३ दिनांकित १० ऑगस्ट, २००९.						
(२४) ५०	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग	महाराष्ट्र शासन अधिसूचना गृह विभाग क्र.बीपीए ११२००९/ २००९-१०/VIII, दिनांक ३१ जानेवारी, २००९ मध्ये सुधारणा करण्याबाबत शासन अंतिम अधिसूचना क्रमांक बीडब्ल्यूआर/ ११०६/सीआर १६/ मायक्रोब्रुव्हरीज/ इएक्ससी-३ दिनांकित १० ऑगस्ट, २००९.	१० ऑगस्ट, २००९	१४ ऑक्टोबर, २००९ . .	१	२०	५० दिवस	
(२५) ५१	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग	महाराष्ट्र बिअर आणि वाईन निर्मिती (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्र. बीडब्ल्यूआर ११०६/ सीआर-१६ मायक्रोब्रुव्हरीज/इएक्ससी-३ दिनांकित १० ऑगस्ट, २००९.	१० ऑगस्ट, २००९	१५ ऑक्टोबर, २००९ . .	१	२१	५१ दिवस	

परिशिष्ट एक--पुढे चालू

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)		(७)
(२६) ५२	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग	महाराष्ट्र भारतीय बनावटीचे विदेशी मद्य (वाहतूक आणि निर्यात बंधपत्राखाली) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एफएलआर/०२०९/ प्र.क्र.४०/इएक्ससी-२ दिनांकित ४ ऑगस्ट, २००९.	४ ऑगस्ट, २००९	२१ ऑक्टोबर, २००९ . .	१	२६	५६ दिवस
(२७) ५३	गृह विभाग (राज्य उत्पादन शुल्क)	रोजगाराचे विनियमन करण्याबाबत (पहिली सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक बीपीए-०८०८/४५/सीआर-१६६/इएक्ससी-२ दिनांकित ४ जून, २००९.	४ जून, २००९	२१ ऑक्टोबर, २००९ . .	४	४	१२४ दिवस
(२८) ५४	महसूल व वन विभाग	मुंबई करमणूक शुल्क (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक ईएनटी १००७/प्र.क्र. १६७/टी-१ दिनांकित ७ सप्टेंबर, २००९.	७ सप्टेंबर, २००९	१६ नोव्हेंबर, २००९ . .	१	२५	५५ दिवस

(२९) ५५	वित्त विभाग	महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर (दुसरी सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक मुवक १५०९/प्र.क्र.१६/कराधान-१ दिनांकित १८ जून, २००९.	१८ जून, २००९	१६ नोव्हेंबर, २००९	. .	४	१७	१३७ दिवस
(३०) ५६	वित्त विभाग	महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम, २००२ च्या अनुसूची 'घ' मध्ये सुधारणा करणेबाबत प्रसिद्ध करण्यात आलेली अंतिम अधिसूचना क्रमांक मुवक १५०९/प्र.क्र.१०९/ कराधान-१ दिनांकित १ ऑगस्ट, २००९.	१ ऑगस्ट, २००९	१६ नोव्हेंबर, २००९	. .	१	१	३१ दिवस
(३१) ५७	विधी व न्याय विभाग	भारतीय भागीदारी अधिनियम, १९३२ च्या परिशिष्ट-१ च्या स्तंभ २ मध्ये करण्यात आलेली सुधारणा प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक आयपीए-. २३०६/१/(२/०६)/का-पंधरा दिनांकित २७ जुलै, २००९.	२७ जुलै, २००९	२४ नोव्हेंबर, २००९	. .	३	१५	१०५ दिवस

परिशिष्ट एक--पुढे चालू

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)			(७)
(३२) ५८	विधी व न्याय विभाग	महाराष्ट्र भागीदारी (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक आयपीए २३०६/१/ (२/०६) का-पंधरा दिनांकित, २७ ऑक्टोबर, २००९.	२७ ऑक्टोबर, २००९	२४ नोव्हेंबर, २००९	. .	. .	१३	१३ दिवस
(३३) ५९	नगर विकास विभाग	महाराष्ट्र (नागरिक क्षेत्रे) वृक्ष संरक्षण आणि संवर्धन नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक टीपीबी ४३०६/२४३३/ प्र.क्र.१९३/२००६/नवि-११, दिनांकित १४ डिसेंबर, २००९.	१४ डिसेंबर, २००९	१८ डिसेंबर, २००९	. .	. .	. .	. .
(३४) ६०	गृह विभाग (राज्य उत्पादन शुल्क)	मुंबई विदेशी मद्य (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एफएलआर १२०९/ प्र.क्र.१००/इएक्ससी-२ दिनांकित ६ जुलै, २००९.	६ जुलै, २००९	१३ जानेवारी, २०१०	. .	५	२६	१७६ दिवस

(३५) ६१	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग	महाराष्ट्र देशी मद्य (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एफएलआर १२०९/ प्र.क्र.१००/इएक्ससी-२ दिनांकित ६ जुलै, २००९.	६ जुलै, २००९	१३ जानेवारी, २०१० . .	५	२६	१७६ दिवस
(३६) ६२	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग	महाराष्ट्र पेय मद्य (किरकोळ विक्रीची कमाल किंमत निर्धारण) (पाचवी सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक बीडब्ल्यूआर .०५०९/आयएमपी/सीआर १४३/ इएक्ससी-३ दिनांकित ३० ऑक्टोबर, २००९.	३० ऑक्टोबर, २००९	१८ जानेवारी, २०१० . .	१	२३	५३ दिवस
(३७) ६३	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग	मुंबई विदेशी मद्य (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एफएलआर १७०७/प्र.क्र.३८ भाग-२ इएक्ससी-२ दिनांकित १३ नोव्हेंबर, २००९.	१३ नोव्हेंबर, २००९	२१ जानेवारी, २०१०. . .	१	२४	५४ दिवस

परिशिष्ट एक--पुढे चालू

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)		(६)		(७)
(३८) ६४	ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग	महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा जिल्हा सेवा (सेवाप्रवेश) (दुसरी सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक सेप्रनि.२००८/प्र.क्र.८२/ आस्था-९ दिनांकित ५ डिसेंबर, २००९.	५ डिसेंबर, २००९	२४ फेब्रुवारी, २०१०	. .	२	५	६५ दिवस
(३९) ६५	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग	मुंबई मळी (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांकएमपीएल ०२०९/सीआर-७२/इएक्ससी-३ दिनांकित ३० नोव्हेंबर, २००९.	३० नोव्हेंबर २००९	२४ फेब्रुवारी, २०१०	. .	२	१२	७२ दिवस
(४०) ६६	ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग	महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा जिल्हा सेवा (सेवाप्रवेश) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक सेप्रनि.२००८/ प्र.क्र.१९१/आस्था-९ दिनांकित २० ऑगस्ट, २००९.	२० ऑगस्ट, २००९	८ मार्च, २०१०	. .	६	५	१८५ दिवस

(४१) ६७	वित्त विभाग	केंद्रीय विक्रीकर (मुंबई) (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक केंविअ १५१०/ प्र.क्र.२५/कराधान-१ दिनांकित ५ फेब्रुवारी, २०१०.	५ फेब्रुवारी, २०१०	१२ मार्च, २०१०	. . . .	२१	२१ दिवस
(४२) ६८	वित्त विभाग	महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक मुवक १५१०/प्र.क्र.६/ कराधान-१ दिनांकित ५ फेब्रुवारी, २०१०.	५ फेब्रुवारी, २०१०	१२ मार्च, २०१०	. . . .	२१	२१ दिवस
(४३) ६९	वित्त विभाग	महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम २००२ च्या अनुसूची "क" आणि "ग" मध्ये सुधारणा करणेबाबत प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक मुवक १५१०/प्र.क्र.४७/ कराधान-१ दिनांकित १० मार्च, २०१०.	१० मार्च, २०१०	१२ मार्च, २०१०	. . . .	. .	. .

परिशिष्ट एक--पुढे चालू

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)			(७)
(४४) ७०	गृह (परिवहन) विभाग	महाराष्ट्र मोटार वाहन (पहिली सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-०३०९/५४५/ प्र.क्र.१४२/परि-२ दिनांकित ११ जानेवारी, २०१०.	११ जानेवारी, २०१०	२२ मार्च, २०१०	. .	१	२६	५६ दिवस
(४५) ७१	अल्पसंख्याक विकास विभाग	महाराष्ट्र राज्य हज समिती नियम, २००९ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक हज २००५/प्र.क्र. ७/०५/का-५ दिनांकित १२ ऑक्टोबर, २००९.	१२ ऑक्टोबर, २००९	२३ मार्च, २०१०	. .	५	२७	१४७ दिवस
(४६) ७२	उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग	महाराष्ट्र औद्योगिक विकास (सुधारीत) नियमावली, २००९ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक आयडीसी-२००८/प्र.क्र.५५१/उ.१४ दिनांकित ८ जून, २००९.	८ जून, २००९	३ एप्रिल, २०१०	. .	९	१४	२८४ दिवस

(४७) ७३	उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग	सुक्ष्म व लघु उपक्रम सुकरता परिषद नियम, २००७ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एसएसआय २००६/ प्र.क्र.९६३/उद्योग-७, दिनांकित ७ जानेवारी, २००८.	७ जानेवारी, २००८	६ एप्रिल, २०१०	२	४	९	८६१ दिवस
(४८) ७४	उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग	महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (बृहन्मुंबई महानगर पालिकेच्या बृहन्मुंबई विद्युत पुरवठा आणि परिवहन उपक्रम यांना लागू असलेल्या वितरण परवान्याच्या विशिष्ट अटी) विनियम, २००७ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक मविनिआ / तांत्रिक / परवाना अटी/बेस्ट उपक्रम/६३०, दिनांकित २ एप्रिल, २००७.	२ एप्रिल, २००७	२१ एप्रिल, २०१०	३	. .	५	११०० दिवस
(४९) ७५	उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग	महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (राज्य ग्रिड संहिता) विनियम, २००६ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक मविनिआ-१५१/राज्य ग्रिड संहिता/०३३८, दिनांकित १५ फेब्रुवारी, २००६.	१५ फेब्रुवारी, २००६	२१ एप्रिल, २०१०	४	१	२०	१५१० दिवस

परिशिष्ट एक--पुढे चालू

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)			(७)
(५०) ७६	उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग	महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (माहितीच्या नियमित नोंदी ठेवणे व सादर करणे) विनियम, २००९ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक मविनिआ/प्रशासन/२११/ २००९-१०/७७४, दिनांकित २१ एप्रिल, २००९	२१ एप्रिल, २००९	२१ एप्रिल, २०१०	. .	११	५	३३५ दिवस
(५१) ७७	उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग	महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (दि टाटा पॉवर कंपनी लिमिटेड यांना लागू असलेल्या वितरण परवान्याच्या विशिष्ट अटी) विनियम, २००८ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक मविनिआ/तांत्रिक/ परवानाअटी/टीपीसी/२००८/१६६६, दिनांकित २० ऑगस्ट, २००८.	२० ऑगस्ट, २००८	२१ एप्रिल, २०१०	१	७	६	५८१ दिवस

(५२) ७८	उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग	महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (पारेषण मुक्त प्रवेश) विनियम, २००५ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक मविनिआ/लिगल/१३२/ २००५/०७३६/ दिनांकित २१ एप्रिल,२००५ व त्यास काढलेले शुध्दिपत्र क्रमांक मविनिआ/लिगल/१३२/ २००५/२०८३, दिनांकित १९ ऑक्टोबर, २००६.	१९ ऑक्टोबर, २००६	२१ एप्रिल, २०१०	४	११	२१	१८११ दिवस
(५३) ७९	उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग	महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (राज्य सल्लागार समिती) विनियम, २००५ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमईआरसी ०५५/२००५-२००६/२२५४, दिनांकित ३१ ऑक्टोबर, २००५.	३१ ऑक्टोबर, २००५	२१ एप्रिल, २०१०	४	५	८	१६३० दिवस

परिशिष्ट एक--पुढे चालू

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)			(७)
(५४) ८०	उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग	महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्राहक गाऱ्हाणे निवारण मंच व विद्युत लोकपाल) विनियम, २००६ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक मविनिआ/लिगल/२००५ चा ११६/०८२२, दिनांकित २० एप्रिल, २००६.	२० एप्रिल, २००६.	२१ एप्रिल, २०१०	३	११	२६	१४५१ दिवस
(५५) ८१	उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग	महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (वीज व्यापार परवाना अटी) विनियम, २००४ मधील सुधारणा महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (वीज व्यापार परवाना अटी) विनियम,२००६ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक मविनिआ/ लिगल/१३०, दिनांकित १० जानेवारी, २००७.	१० जानेवारी, २००७	२१ एप्रिल, २०१०	३	२	२७	११८२ दिवस.

(५६) ८२	उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग	महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (वितरण परवानेधारकांच्या कृतीची मानके, विद्युत पुरवठा सुरु करावयाचा कालावधी आणि भरपाईचे निश्चितीकरण) विनियम, २००५ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक मविनिआ/लिगल/१२९/ २००५/ ०११६, दिनांकित २० जानेवारी, २००५.	२० जानेवारी, २००५	२१ एप्रिल, २०१०	५	१	२६	१५१६ दिवस	
(५७) ८३	उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग	महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (वितरण मुक्त प्रवेश) विनियम, २००५ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक मविनिआ/लिगल/१२५/ २००५/१२४९, दिनांकित २१ जून, २००५ व त्यास काढलेले शुध्दिपत्र क्रमांक मविनिआ/लिगल/ १३२/२००५/२०१२, दिनांकित २० ऑक्टोबर, २००५.	२० ऑक्टोबर, २००५.	२१ एप्रिल, २०१०	४	१०	७	१७९७ दिवस	

परिशिष्ट एक--पुढे चालू

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)			(७)
(५८) ८४	उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग	महाराष्ट विद्युत नियामक आयोग (वितरण परवान्याच्या सर्वसाधारण अटी) विनियम, २००६ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमईआरसी/ एडीएम/१६८/२००६/२३३३, दिनांकित २८ नोव्हेंबर, २००६.	२८ नोव्हेंबर, २००६.	२१ एप्रिल, २०१०	३	१०	७	१४३२ दिवस
(५९) ८५	उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग	महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (विद्युत पुरवठा संहिता आणि पुरवठ्याच्या इतर अटी) विनियम, २००५ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक मविनिआ /लिगल / १२९ / २००५/०११५, दिनांकित २० जानेवारी, २००५.	२० जानेवारी, २००५	२१ एप्रिल, २०१०	५	१	२६	१८८१ दिवस

(६०) ८६	उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग	महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (वीज दराच्या अटी व शर्ती) विनियम, २००५ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक मविनिआ/लिगल/१३२/ २००५/१७१८, दिनांकित २६ ऑगस्ट, २००५ व त्यास काढलेले शुध्दीपत्र क्रमांक मविनिआ/लिगल/१३२/ २००५/२०१२, दिनांकित २० ऑक्टोबर, २००५.	२० ऑक्टोबर, २००५	२१ एप्रिल, २०१०	४	७	१३	१६८३ दिवस
(६१) ८७	उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग	महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (रिलायन्स एनर्जी लिमिटेड यांना लागू असलेल्या वितरण परवान्याच्या विशिष्ट अटी) विनियम, २००८ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक मविनिआ/तांत्रिक/ परवानाअटी/आरईएल/२००८/१६६५, दिनांकित २० ऑगस्ट, २००८.	२० ऑगस्ट, २००८	२२ एप्रिल, २०१०.	१	७	१९	५९४ दिवस

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)			(७)
(६२) ८८	उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग	महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (पारेषण परवाना अटी) विनियम, २००४ मधील सुधारणा महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (पारेषण परवाना अटी) विनियम, २००६ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक मविनिआ/ लिगल/१३०/ २००६, दिनांकित १० जानेवारी, २००७ व त्यास काढलेले शुध्दीपत्र क्रमांक मविनिआ/लिगल /१३२/ २००५/२०१२, दिनांकित २० ऑगस्ट, २००५.	२० ऑगस्ट, २००५	२२ एप्रिल, २०१०	३	२	२२	११७७ दिवस
(६३) ८९	गृह (परिवहन) विभाग	महाराष्ट्र मोटार वाहन (दुसरी सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-०८०७/ प्र.क्र.१२२/परि-२, दिनांकित १२ जानेवारी, २०१०.	१२ जानेवारी, २०१०	२६ मे, २०१०	. .	३	२८	११८ दिवस

(६४) ९०	महिला व बाल विकास विभाग	महाराष्ट्र बाल हक्क संरक्षण आयोग नियम, २०१० प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक बीएचए- २००९/सीआर-१७/डी-९, दिनांकित ३१ मे, २०१०.	३१ मे, २०१०	२१ जून, २०१०	. .	. .	६	६ दिवस	
(६५) ९१	नगर विकास विभाग	महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीव संरक्षक उपाय योजना अधिनियम, २००६ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक अशस-१४१०/२५/प्र.क्र.५५ नवि-२०, दिनांकित ७ मे, २०१०.	७ मे, २०१०	२४ जून, २०१०	. .	१	५	३५ दिवस	
(६६) ९२	सामान्य प्रशासन विभाग	महाराष्ट्र लोक आयुक्त आणि उप लोक आयुक्त अधिनियम, १९७१ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एलपीएल-१००८/प्र.क्र ८२/२००८/१५, दिनांकित १४ मे, २०१०.	१४ मे, २०१०	२२ जून, २०१०	. .	. .	२४	२४ दिवस	
(६७) ९३	उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग	महाराष्ट्र विद्यापीठ अधिनियम, १९९४ अन्वये उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाने काढलेले आदेश क्रमांक युएसजी-२००९/८१/०९/विद्या (शै-२), दिनांकित ५ मे, २००९.	५ मे, २००९	२९ जून, २०१०	१	१	९	४०४ दिवस	

परिशिष्ट एक--पुढे चालू

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)			(७)
(६८) ९४	उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग	महाराष्ट्र विद्यापीठ अधिनियम, १९९४ अन्वये उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाने काढलेले आदेश क्रमांक राजभ-२००९/(७१/०९) विशै-२, दिनांकित २७ मे, २००९.	५ मे, २००९	२९ जून, २०१०	१	. .	१७	३८२ दिवस
(६९) ९५	उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग	यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ अधिनियम, १९८९ अन्वये, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ अधिनियम, १९८९ अन्वये व कवि कुलगुरु कालीदास संस्कृत विश्वविद्यालय (विद्यापीठ) अधिनियम, १९९७, अन्वये उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाने काढलेले आदेश क्रमांक राजभ-२००९/(८९/०९) विशै-२, दिनांकित ११ जून, २००९.	११ जून, २००९	२९ जून, २०१०	१	. .	२	३६७ दिवस
(७०) ९६	उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग	महाराष्ट्र विद्यापीठ अधिनियम १९९४ अन्वये उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाने काढलेले आदेश क्रमांक युएसजी-२००९/(८५/०९)/ विशि-४, दिनांकित १४ सप्टेंबर, २००९.	१४ सप्टेंबर, २००९	२९ जून, २०१०	. .	९	२	२७२ दिवस

(७१) ९७	उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग	महाराष्ट्र विद्यापीठ अधिनियम, १९९४ अन्वये उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाने काढलेले आदेश क्रमांक युएसजी-२००९/(१७१/०९) विशि-४ दिनांकित ८ फेब्रुवारी, २०१०.	८ फेब्रुवारी, २०१०	२९ जून, २०१०	. .	४	५	१२५ दिवस
(७२) ९८	नगर विकास विभाग	महाराष्ट्र नगरपरिषदा आणि नगरपंचायती (नामनिर्देशित सदस्यांची अर्हता व नियुक्त्या करण्याची पध्दत) नियम, २०१० प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक अधिनियम क्रमांक एमएमसी-२००८/४१४/ प्र.क्र.१५८/नवि-३२, दिनांकित २ फेब्रुवारी, २०१०.	२ फेब्रुवारी, २०१०	३ जुलै, २०१०	. .	५	२८	१७८ दिवस
(७३) ९९	सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग	आई-वडिल व ज्येष्ठ नागरिकांच्या चरितार्थ व कल्याणार्थ नियम, २०१० प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक ओएएच-२००९/प्र.क्र.४६ सुधार-१ दिनांकित २३ जून, २०१०.	२३ जून, २०१०	७ जुलै, २०१०	. .	. .	. .	. .

परिशिष्ट एक--पुढे चालू

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)			(७)
(७४) १००	नगर विकास विभाग	मुंबई प्रांतिक महानगर पालिका (स्थानिक संस्था कर), नियम, २०१० प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक स्थासंक ०२०९/प्र.क्र.६५/ ०९/न.वि.३४, दिनांकित २५ मार्च, २०१०.	२५ मार्च, २०१०	२९ जुलै, २०१०	. .	३	२१	१११ दिवस
(७५) १०१	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग	द्राक्ष वाईन उद्योगासाठी उत्पादन शुल्क सवलतीची मुदत दिनांक ३१ डिसेंबर, २०२१ वाढविण्याबाबतचे आदेश क्रमांक बीडब्ल्यूआर०८०९/ सीआर-२४४/इएक्ससी-३, दिनांकित ११ मार्च, २०१० व त्यास काढलेले शुध्दीपत्रक क्रमांक बीडब्ल्यूआर०८०९/ सीआर-२४४/इएक्ससी-३, दिनांकित २७ एप्रिल २०१०.	११ मार्च २०१०	३० जुलै, २०१०	. .	४	७	१२७ दिवस

(७६) १०२	गृह (परिवहन) विभाग	महाराष्ट्र मोटार वाहन (पाचवी सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-०८०९/ २२२१ /प्र.क्र.३५४/परि-२, दिनांकित १४ जुलै, २०१०.	१४ जुलै, २०१०	१२ ऑगस्ट, २०१०	. .	. .	१५	१५ दिवस	
(७७) १०३	वित्त विभाग	महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम, २००२ अन्वये प्रसिद्ध केलेली अंतिम अधिसूचना क्रमांक मुवक १५१०/प्र.क्र.६३/ कराधान-१, दिनांकित २६ मे, २०१०.	२६ मे, २०१०	२३ ऑगस्ट, २०१०	. .	२	१२	७२ दिवस	
(७८) १०४	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग	मुंबई दारुबंदी (विशेषाधिकार शुल्क) (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ०६१०/ सीआर-१३८/राऊशु-३, दिनांकित ७ जुलै, २०१०.	७ जुलै, २०१०	१५ सप्टेंबर, २०१०	. .	१	२५	५५ दिवस	
(७९) १०५	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग	महाराष्ट्र स्पिरीट आसवन आणि पेय मद्यनिर्मिती (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस-०६१०/ सीआर-१३८/ इएक्ससी-३, दिनांकित ७ जुलै, २०१०.	७ जुलै, २०१०	१५ सप्टेंबर, २०१०	. .	१	२५	५५ दिवस	

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)			(७)
(८०) १०६	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग	मुंबई विदेशी मद्य (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस-०६१०/ सीआर-१३८/इएक्ससी-३, दिनांकित ७ जुलै, २०१०.	७ जुलै, २०१०	१५ सप्टेंबर, २०१०	. .	१	२४	५४ दिवस
(८१) १०७	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग	महाराष्ट्र देशी मद्य (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस-०६१०/ सीआर-१३८/इएक्ससी-३, दिनांकित ७ जुलै, २०१०.	७ जुलै, २०१०	१५ सप्टेंबर, २०१०	. .	१	२५	५५ दिवस
(८२) १०८	गृह(राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग	महाराष्ट्र ताडी दुकाने (लिलाव-नि-निविदेद्वारे अनुज्ञप्ती देणे) (सुधारणा) आदेश, २०१० प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक टीओडी. ११०८/सीआर-१/इएक्ससी-३ (१), दिनांकित ९ ऑगस्ट, २०१०.	९ ऑगस्ट, २०१०	८ सप्टेंबर, २०१०	. .	. .	१५	१५ दिवस

(८३) १०९	सहकार पणन व वस्त्रोद्योग विभाग	महाराष्ट्र कृषि उत्पन्न पणन (विकास व विनियमन) (द्वितीय सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्र. कृपनि.२०१०/प्र.क्र.-१/२१-स, दिनांकित १३ ऑगस्ट, २०१०.	१३ ऑगस्ट, २०१०	२९ सप्टेंबर, २०१०	. .	१	२	३२ दिवस
(८४) ११०	गृह(राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग	महाराष्ट्र देशी दारु (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस. ११०९/ सीआर-२७३/ इएक्ससी-३, दिनांकित २३ ऑगस्ट, २०१०.	२३ ऑगस्ट, २०१०	२४ सप्टेंबर, २०१०	. .	. .	१८	१८ दिवस
(८५) १११	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग	महाराष्ट्र स्पिरीट आसवन आणि पेय मद्य निर्मिती (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ११०९/ सीआर-२७३/इएक्ससी-३, दिनांकित २३ ऑगस्ट, २०१०.	२३ ऑगस्ट, २०१०	२४ सप्टेंबर, २०१०	. .	. .	१८	१८ दिवस

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)		(७)
(८६) ११२	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग	महाराष्ट्र बिअर आणि वाईन निर्मिती (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ११०९/सीआर-२७३/इएक्ससी-३, दिनांकित २३ ऑगस्ट, २०१०.	२३ ऑगस्ट, २०१०	२४ सप्टेंबर, २०१०	. . . .	१८	१८ दिवस
(८७) ११३	गृह (राज्य उत्पादन शुल्क)विभाग	महाराष्ट्र विदेशी मद्य (आयात आणि निर्यात) (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस. ११०९/सीआर-२७३/ इएक्ससी-३, दिनांक २३ ऑगस्ट, २०१०.	२३ ऑगस्ट, २०१०	२४ सप्टेंबर, २०१०	. . . .	१८	१८ दिवस
(८८) ११४	नगर विकास विभाग	महाराष्ट्र नगरपरिषदा व नगरपंचायती (अध्यक्ष पदाची निवडणूक) (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमएमसी. २००९/१२४ /प्र.क्र.७०/नवि-३२, दिनांकित ३० जून, २०१०.	३०जून, २०१०	१२ ऑक्टोबर २०१०	. . ३	. .	९० दिवस

(८९) ११५	गृहनिर्माण विभाग	महाराष्ट्र मालकी हक्काच्या सदनिकांबाबत (त्या बांधण्यास प्रोत्साहन देणे, त्यांची विक्री, व्यवस्थापन व हस्तांतरण यांचे नियमन करण्याबाबत) (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक माहस. २००८/प्र.क्र.१७०/दुवपु-२, दिनांकित २७ सप्टेंबर, २०१०.	२७ सप्टेंबर २०१०	१२ ऑक्टोबर २०१०	. .	. .	१२	१२ दिवस
(९०) ११६	गृह (परिवहन) विभाग	महाराष्ट्र मोटार वाहन (आठवी सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर. ०११०/०६/प्र.क्र.१६/परि-२, दिनांकित ८ ऑक्टोबर, २०१०.	८ ऑक्टोबर, २०१०	२६ ऑक्टोबर, २०१०	. .	. .	३	३ दिवस
(९१) ११७	गृह (परिवहन) विभाग	महाराष्ट्र मोटार वाहन (चौथी सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर.०८०९/२००४/ प्र.क्र.३७८/परि-२, दिनांकित १९ जून, २०१०.	१९ जून, २०१०	२६ ऑक्टोबर, २०१०	. .	३	२३	११३ दिवस

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)		(७)
(९२) ११८	गृह (परिवहन) विभाग	महाराष्ट्र मोटार वाहन (तिसरी सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर. १२०८/शयनयान/प्र.क्र.१३२/परि-२, दिनांकित ६ मार्च, २०१०.	६ मार्च, २०१०.	२९ ऑक्टोबर, २०१० . .	६	११	१९१ दिवस
(९३) ११९	गृह (परिवहन) विभाग	महाराष्ट्र मोटार वाहन (सहावी सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर. ०३१०/८८७/प्र.क्र.१८२/परि-२, दिनांकित १३ सप्टेंबर, २०१०.	१३ सप्टेंबर, २०१०.	२९ ऑक्टोबर, २०१० . .	१	१	३१ दिवस
(९४) १२०	गृह (परिवहन) विभाग़	महाराष्ट्र मोटार वाहन (सातवी सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर. ०४०८/८७२/प्र.क्र.२१२/परि-२, दिनांकित १३ सप्टेंबर, २०१०.	१३ सप्टेंबर, २०१०.	२९ ऑक्टोबर, २०१० . .	१	१	३१ दिवस

परिशिष्ट-दोन

उपविधान समितीने विचारात घेतलेले प्रारुप नियम दर्शविणारे विवरणपत्र

ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग

(१) डी-८ : महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा जिल्हा सेवा (सेवाप्रवेश) (सुधारणा) नियम, २००८ प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक सेप्रनि-२००८/प्र.क्र.८२/आस्था-९, दिनांकित १ ऑगस्ट, २००८.

अभिप्राय व शिफारशी

उपरोक्त अधिसूचनेस समितीने शिफारशीसह मान्यता दिली आहे व तिचा उपविधान समितीच्या ११ व्या विधानसभेतील पाचव्या अहवालात समावेश करण्यात आला आहे. अहवालातील शिफारशीवर विभागाने केलेल्या कार्यवाहीबाबत विभागीय सचिवांची साक्ष घेऊन दिनांक १९ मे, २०१० रोजीच्या बैठकीत सदरहू अधिसूचनेस समितीने मान्यता दिली.

ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग

(२) डी-९ : महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा, जिल्हा सेवा (सेवा प्रवेश) सुधारणा नियम, २००८ प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक सेप्रनि-२००८/प्र.क्र.१९१/आस्था-९, दिनांकित १७ सप्टेंबर २००८.

उपरोक्त अधिसूचनेस समितीने शिफारशीसह मान्यता दिली आहे व तिचा उपविधान समितीच्या ११ व्या विधानसभेतील पाचव्या अहवालात समावेश करण्यात आला आहे. अहवालातील शिफारशी संदर्भात विभागाने दिलेली माहिती समितीने दिनांक १९ मे,२०१० रोजीच्या बैठकीत विचारात घेऊन सदरहू अधिसूचनेस मान्यता दिली.

गृह (परिवहन) विभाग

(३) डी-१२ : महाराष्ट्र मोटार वाहन (सहावी सुधारणा) नियम,२००९ प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-०४०८/८७२/प्र.क्र.२१२/परि-२, दिनांकित २० मार्च, २००९.

अभिप्राय व शिफारशी

"आकर्षक नंबरच्या यादीतील अनेक आकर्षक नंबर व्ही.आय.पी. व शासनाच्या वाहनांना असतात. अशा वाहनांच्या नंबरसाठी फी ची आकारणी केली जात नाही. त्यांना अशा प्रकारच्या फी मधून सूट दिली जाते. शासनाच्या वाहनांसाठी वेगळी सिरीज आहे. अशा

प्रकारचे आकर्षक नंबर जनरल पब्लिकमध्ये रिलीज केले पाहिजे जेणेकरुन, शासनाला अजून १० कोटी रुपयांपर्यंत वाढीव महसूल मिळेल व इन्कम हेड सुध्दा वाढेल अशा प्रकारचे आकर्षक नंबर शासनाच्या वाहनांना देताना त्यांचे स्वरुप मर्यादित असावे. सर्वसाधारण जनतेसाठी याचा जास्तीत जास्त वापर केल्यास शासनाला जास्तीत जास्त महसूल मिळू शकेल. याबाबत शासनाने विचार करावा जेणेकरुन, आकर्षक नंबरापासून शासनाला जास्तीत जास्त महसूल मिळू शकेल.''

समितीने उपरोक्त शिफारशीसह अधिसूचनेस दिनांक ११ जून, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग

(४) डी-१३ : मुंबई ग्रामपंचायत सरपंच आणि उपसरपंच (अविश्वासाचा ठराव) (१ली सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक व्हीपीएम-२००८/प्र.क्र.१५४/पं.रा.-३, दिनांकित २० मे, २००९.

समितीने दिनांक २२ जुलै, २००९ रोजी झालेल्या बैठकीत उपरोक्त अधिसूचनेस मान्यता दिली.

महसूल व वन विभाग

(५) डी-१४ : शासनास विहीत असलेल्या शक्तींचा वापर करुन जिल्हाधिकारी यांचे आस्थापनेवर कार्यरत असलेल्या नायब तहसिलदार किंवा अव्वल कारकून यांना न्यायालयीन कामकाजा व्यतिरीक्त शपथ देण्यास व प्रतिज्ञा पत्र दृढीकरण करुन देण्याचे अधिकार प्रदान करण्याची तरतूद प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एसआरव्ही-२६/२००७/३०३९/प्र.क्र.६/ई-७, दिनांकित ७ मार्च, २००९.

समितीने दिनांक २६ मे, २०१० रोजी झालेल्या बैठकीत उपरोक्त अधिसूचनेस मान्यता दिली.

गृह (परिवहन) विभाग

(६) डी-१५ : महाराष्ट्र मोटार वाहने (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-१२०८/(स्लीपर बस)/ प्र.क्र.१३२/परि-२, दिनांकित ८ जुलै, २००९.

समितीने दिनांक ११ ऑगस्ट, २०१० रोजी झालेल्या बैठकीत उपरोक्त अधिसूचनेस मान्यता दिली.

गृह (परिवहन) विभाग

(७) डी-१६ : महाराष्ट्र मोटार वाहन (दुसरी सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-०८०७/प्र.क्र.२६८/परि-२, दिनांकित २४ जुलै, २००९.

समितीने दिनांक २६ मे, २०१० रोजी झालेल्या बैठकीत उपरोक्त अधिसूचनेस मान्यता दिली.

(८) डी-१७ : महाराष्ट्र मोटार वाहने (पहिली सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-०६०८/९६०/प्र.क्र.२६१/०९/परि-२, दिनांकित २८ जुलै, २००९.

समितीने दिनांक २६ मे, २०१० रोजी झालेल्या बैठकीत उपरोक्त अधिसूचनेस मान्यता दिली.

(९) डी-१८ : महाराष्ट्र मोटार वाहने (तिसरी सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-०३०९/५४५/प्र.क्र.१४२/परि-२, दिनांकित ७ ऑगस्ट, २००९.

समितीने दिनांक ११ ऑगस्ट, २०१० रोजी झालेल्या बैठकीत उपरोक्त अधिसूचनेस मान्यता दिली.

विधी व न्याय विभाग

(१०) डी-१९ : महाराष्ट्र भागीदारी (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक आयपीए/२३०६/१/(२/०६)/का.पंधरा, दिनांकित ४ ऑगस्ट, २००९.

समितीने दिनांक १६ जून, २०१० रोजी झालेल्या बैठकीत उपरोक्त अधिसूचनेस मान्यता दिली.

गृह (परिवहन) विभाग

(११) डी-२१ : महाराष्ट्र मोटार वाहन (सातवी सुधारणा) नियम,२०१० प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-०८०९/२००४/प्र.क्र.३७८/परि-२, दिनांकित ६ एप्रिल, २०१०.

समितीने दिनांक २९ सप्टेंबर, २०१० रोजी झालेल्या बैठकीत उपरोक्त अधिसूचनेस मान्यता दिली.

(१२) डी-२२ : महाराष्ट्र मोटार वाहन (चौथी सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-०८०७/प्र.क्र.११०/परि-२, दिनांकित १८ मार्च, २०१०.

समितीने दिनांक ११ ऑगस्ट, २०१० रोजी झालेल्या बैठकीत उपरोक्त अधिसूचनेस मान्यता दिली.

(१३) डी-२३ : महाराष्ट्र मोटार वाहन (सहावी सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-०३१०/८८७/प्र.क्र.१८२/परि-२, दिनांकित ६ एप्रिल, २०१०.

तीन चाकी ऑटो रिक्शाखेरीज आराम किंवा पर्यटक किंवा मॅक्सी कॅब किंवा जीप प्रकारची मोटार कॅब अशा कॅबना १००० सी.सी.व त्यापेक्षा जास्त शक्तीचे इंजिन असेल.

दिनांक ४ ऑगस्ट, २०१० रोजी झालेल्या बैठकीत समितीने उपरोक्त अधिसूचनेस वरील सुधारणा सुचवून मान्यता दिली.

महसूल व वन विभाग

(१४) डी-२५ : महाराष्ट्र जमीन महसूल (भूमी अभिलेखांच्या प्रतीचे निरीक्षण, शोध व पुरवठा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक संकीर्ण-२००४/प्र.क्र.९१/एल-१, दिनांकित ११ जून, २०१०.

समितीने दिनांक ११ ऑगस्ट, २०१० रोजी झालेल्या बैठकीत उपरोक्त अधिसूचनेस मान्यता दिली.

गृह (परिवहन) विभाग

(१५) डी-२६ : महाराष्ट्र मोटार वाहन (पाचवी सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-०११०/०६/प्र.क्र.१६/परि-२, दिनांकित ६ एप्रिल, २०१०.

समितीने दिनांक ११ ऑगस्ट, २०१० रोजी झालेल्या बैठकीत उपरोक्त अधिसूचनेस मान्यता दिली.

गृहनिर्माण विभाग

(१६) डी-२८ : महाराष्ट्र मालकी हक्कांच्या सदनिकांबाबत (त्या बांधण्यास प्रोत्साहन देणे, त्यांची विक्री, व्यवस्थापन व हस्तांतरण यांचे नियमन करण्याबाबत) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक माहस-२००८/प्र.क्र.१७०/दुवपु-२, दिनांकित २५ ऑगस्ट, २००९.

समितीने दिनांक २७ ऑक्टोबर, २०१० रोजी झालेल्या बैठकीत उपरोक्त अधिसूचनेस मान्यता दिली.

परिशिष्ट-तीन

उपविधान समितीने विचारात घेतलेले अंतिम नियम दर्शविणारे विवरणपत्र

गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग

(१) १८- महाराष्ट्र पेय मद्य (किरकोळ विक्रीची कमाल किंमत निर्धारण) (व्दितीय सुधारणा) नियम,२००८ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक बीपीए ११०८/सीआर-२३/इएक्ससी-३, दिनांकित ४ ऑगस्ट, २००८.

समितीने दिनांक ३१ ऑगस्ट, २००९ रोजी झालेल्या बैठकीत मान्यता दिली.

(२) २३- महाराष्ट्र पेय मद्य (किरकोळ विक्रीची कमाल किंमत निर्धारण) (सुधारणा) नियम,२००८ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एम आय एस ११०७/सीआर-४०/II/इएक्ससी-३, दि. २४ जुलै, २००८.

समितीने दिनांक ३१ ऑगस्ट, २००९ रोजी झालेल्या बैठकीत मान्यता दिली.

(३) २७- मुंबई विप्रकृत मद्यार्क (द्वितीय सुधारणा) नियम, २००८. प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक डीएनएस २१९६/सीआर-८/इएक्ससी-२, दिनांकित १८ ऑगस्ट, २००८.

समितीने दिनांक २३ जून, २०१० रोजी झालेल्या बैठकीत मान्यता दिली.

(४) २९- महाराष्ट्र विदेशी मद्य (सुधारणा) नियम, २००८ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ११०७/सीआर-४०/इएक्ससी-३, दिनांकित ३० जुलै, २००८.

समितीने दिनांक ३१ ऑगस्ट, २००९ रोजी झालेल्या बैठकीत मान्यता दिली.

वित्त विभाग

(५) ३१- महाराष्ट्र राजकोषीय उत्तरदायित्व व अर्थसंकल्पीय व्यवस्थापन (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक बाविआ १००९/प्र.क्र.१९/२००९/ वित्त आयोग कक्ष, दिनांकित ९ जून, २००९.

समितीने दिनांक १५ जून, २००९ रोजी झालेल्या बैठकीत मान्यता दिली.

(६) ३३- महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक मुवक १५०७/प्र.क्र.५३/ कराधान-१, दिनांकित १ जून, २००९.

समितीने दिनांक ३१ ऑगस्ट, २००९ रोजी झालेल्या बैठकीत मान्यता दिली.

गृह (राज्य उत्पादन शुल्क)विभाग

(७) ३५- मुंबई दारुबंदी अधिनियम, १९४९ (१९४९ चा मुंबई २५) च्या उप कलम १०५ च्या कलम (१) अन्वये प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकाराचा वापर करुन महाराष्ट्र शासन अधिसूचना, गृह विभाग क्रमांक एआरएम १०९६/२१/२/इएक्ससी-३, दिनांकित १३ सप्टेंबर,१९९६ मध्ये केलेली सुधारणा प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस/१०९/प्र.क्र.-१२/राऊशु-३, दिनांकित १२ फेब्रुवारी, २००९.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजी झालेल्या बैठकीत मान्यता दिली.

(८) ३६- महाराष्ट्र देशी मद्य (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ११०८/सीएलआर/सीआर २६/इएक्ससी-३, दिनांकित ३ जून, २००९.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजी झालेल्या बैठकीत मान्यता दिली.

(९) ३७- महाराष्ट्र पेय मद्य (किरकोळ विक्रीची कमाल किंमत निर्धारण) (तृतीय सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्र.एमआयएस ०५०९/सीआर १५०/इएक्ससी-३, दिनांकित २६ जून, २००९.

समितीने दिनांक २५ ऑगस्ट, २००९ रोजी झालेल्या बैठकीत मान्यता दिली.

(१०) ३८- मुंबई दारुबंदी अधिनियम, १९४९ अंतर्गत प्रसिध्द करण्यात आलेली अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस-०५०९/प्र.क्र. सीआर/१५०/इएक्ससी-३, दिनांकित २६ जून, २००९ मध्ये सुधारणा केल्याबाबतचे काढलेले शुध्दीपत्र क्रमांक एमआयएस-०५०९/प्र.क्र. सीआर/१५०/ इएक्ससी-३, दिनांकित ४ जुलै, २००९.

समितीने दिनांक २५ ऑगस्ट, २००९ रोजी झालेल्या बैठकीत मान्यता दिली.

(११) ३९- मुंबई विदेशी मद्य आणि शुध्द मद्यार्क (वाहतूक शुल्क) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ०५०९/सीआर १५०/इएक्ससी-३, दिनांकित २६ जून, २००९.

समितीने दिनांक २५ ऑगस्ट, २००९ रोजी झालेल्या बैठकीत मान्यता दिली.

(१२) ४०- शासन अधिसूचना, गृह विभाग, क्र.एआरएम १०९६/२१/२/इएक्ससी-३, दिनांकित १३ सप्टेंबर, १९९६ मध्ये दिनांक १ जुलै, २००९ पासून सुधारणा प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ०५०९/प्र.क्र.१५०/इएक्ससी-३, दिनांकित २६ जून, २००९.

समितीने दिनांक २५ ऑगस्ट, २००९ रोजी झालेल्या बैठकीत मान्यता दिली.

ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग

(१३) ४१- मुंबई ग्रामपंचायत सरपंच आणि उपसरपंच (अविश्वासाचा ठराव) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक व्हीपीएम.२००८/प्र.क्र.१५४/परा-३ दिनांकित २८ ऑगस्ट, २००९.

समितीने दिनांक ६ जुलै, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

नगरविकास विभाग

(१४) ४४- महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीवसंरक्षक उपाययोजना नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक अशस २००८/प्र.क्र.१८१/०८/नवि.२ दिनांकित २३ जून, २००९.

समितीने दिनांक २५ ऑगस्ट, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग

(१५) ४५- मुंबई विप्रकृत मद्यार्क (सुधारणा) नियम, २००८ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक बीपीए ०३०८/५/सीआर-६४/इएक्ससी-२ दिनांकित १५ जानेवारी, २००९.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(१६) ४६- मुंबई दारुबंदी (विशेषाधिकार शुल्क) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक बीपीए ०३०८/६/सीआर-६६/इएक्ससी-२ दिनांकित ४ जून, २००९.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(१७) ४७- महाराष्ट्र पेय मद्य (किरकोळ विक्रीची कमाल किंमत निर्धारण) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस १०९/सीआर-१५/इएक्ससी-३ दिनांकित २३ जानेवारी, २००९.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

नगरविकास विभाग

(१८) ४८- महाराष्ट्र नगरपरिषदा आणि नगरपंचायती (अध्यक्ष पदाची निवडणूक) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमएमसी-५००९ प्र.क्र.२५/नवि-३२ दिनांक १० जून, २००९.

समितीने दिनांक १३ ऑक्टोबर,२०१० रोजीच्या बैठकीत उपरोक्त अधिसूचनेसंदर्भात नगरविकास विभागाच्या सचिवांची साक्ष घेऊन खालीलप्रमाणे शिफारस करुन मान्यता दिली.

महाराष्ट्र नगर परिषद आणि नगर पंचायतीच्या अध्यक्ष व उपाध्यक्ष यांच्या निवडणूकी-संदर्भातील प्रक्रिया एकसमान असावी अशी शिफारस समितीने केली आहे.

गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग

(१९) ५२- महाराष्ट्र भारतीय बनावटीचे विदेशी मद्य (वाहतूक आणि निर्यात बंधपत्राखाली) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एफएलआर/०२०९/प्र.क्र.४०/ इएक्ससी-२ दिनांकित ४ ऑगस्ट, २००९.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(२०) ५३- रोजगाराचे विनियमन करण्याबाबत (पहिली सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक बीपीए-०८०८/४५/सीआर-१६६/इएक्ससी-२ दिनांक ४ जून, २००९

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

वित्त विभाग

(२१) ५५- महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर (दुसरी सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक मुवक १५०९/प्र.क्र.१६/ कराधान-१ दिनांक १८ जून, २००९

समितीने दिनांक १० नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(२२) ५६- महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम, २००२ च्या अनुसूची 'घ' मध्ये सुधारणा करणेबाबत प्रसिध्द करण्यात आलेली अंतिम अधिसूचना क्रमांक मुवक १५०९/प्र.क्र.१०९/कराधान-१ दिनांकित १ ऑगस्ट, २००९.

समितीने दिनांक १० नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

विधी व न्याय विभाग

(२३) ५७- भारतीय भागीदारी अधिनियम, १९३२ च्या परिशिष्ट-१ च्या स्तंभ २ मध्ये करण्यात आलेली सुधारणा प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक आय.पी.ए.२३०६/१(२/०६)/का-पंधरा दिनांकित २७ जुलै, २००९.

समितीने दिनांक १० नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत उपरोक्त अधिसूचना विचारात घेऊन "अधिसूचना निर्गमीत करतांना अधिकाऱ्यांच्या नावाचा नामाल्लेख मराठी अधिसूचनेमध्ये मराठीतून करण्यात यावा" अशी शिफारस करून मान्यता दिली.

विधी व न्याय विभाग

(२४) ५८- महाराष्ट्र भागीदारी (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक आयपीए २३०६/१/(२/०६) का-पंधरा दिनांकित, २७ ऑक्टोबर, २००९.

समितीने दिनांक १६ जून, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग

(२५) ६०- मुंबई विदेशी मद्य (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एफएलआर १२०९/प्र.क्र.१००/इएक्ससी-२ दिनांकित ६ जुलै, २००९.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(२६) ६१- महाराष्ट्र देशी मद्य (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एफएलआर १२०९/प्र.क्र.१००/इएक्ससी-२ दिनांकित ६ जुलै, २००९.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(२७) ६२- महाराष्ट्र पेय मद्य (किरकोळ विक्रीची कमाल किंमत निर्धारण) (पाचवी सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक बीडब्ल्यूआर.०५०९/आयएमपी/सीआर १४३/इएक्ससी-३ दिनांकित ३० ऑक्टोबर, २००९.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(२८) ६३- मुंबई विदेशी मद्य (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एफएलआर १७०७/प्र.क्र.३८/भाग-२ इएक्ससी-२ दिनांकित १३ नोव्हेंबर, २००९.

समितीने उपरोक्त अधिसूचना दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत विचारात घेतली व मुंबई विदेशी मद्य नियम, १९५३ च्या नियम ७० डी च्या उपनियम (६)मध्ये "बारा युनिट" या शब्दाऐवजी "दोन युनिट प्रती आठवडा" अशी शिफारस करून पूर्वीची तरतूद रिस्टोअर करण्यात यावी असे सुचवून मान्यता दिली.

ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग

(२९) ६४- महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा जिल्हा सेवा (सेवाप्रवेश) (दुसरी सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक सेप्रनि.२००८/प्र.क्र.८२/आस्था-९ दिनांकित ५ डिसेंबर, २००९.

समितीने दिनांक २९ सप्टेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग

(३०) ६५- मुंबई मळी (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमपीएल ०२०९/सीआर-७२/इएक्ससी-३ दिनांकित ३० नोव्हेंबर, २००९.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग

(३१) ६६- महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा जिल्हा सेवा (सेवाप्रवेश) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक सेप्रनि.२००८/प्र.क्र.१९१/आस्था-९ दिनांकित २० ऑगस्ट, २००९.

समितीने दिनांक १९ मे, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

वित्त विभाग

(३२) ६७- केंद्रिय विक्रीकर (मुंबई) (सुधारणा) नियम, २०१०. प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक केविआ १५१०/प्र.क्र.२५/कराधान-१ दिनांकित ५ फेब्रुवारी, २०१०.

समितीने दिनांक ६ ऑक्टोबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(३३) ६८- महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक मुवक १५१०/प्र.क्र.६/कराधान-१ दिनांकित ५ फेब्रुवारी, २०१०.

समितीने दिनांक ६ ऑक्टोबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

गृह (परिवहन) विभाग

(३४) ७०- महाराष्ट्र मोटार वाहन (पहिली सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-०३०९/५४५/ प्र.क्र.१४२/परि-२, दिनांकित ११ जानेवारी, २०१०.

समितीने दिनांक ११ ऑगस्ट, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग

(३५) ७३- सुक्ष्म व लघु उपक्रम सुकरता परिषद नियम, २००७ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एसएसआय २००६/प्र.क्र.९६३/उद्योग-७, दिनांकित ७ जानेवारी, २००८.

समितीने दिनांक २० ऑक्टोबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

नगर विकास विभाग

(३६) ९१- महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीव संरक्षक उपाय योजना अधिनियम, २००६ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक अशस-१४१०/२५/प्र.क्र.५५ नवि-२० दिनांकित ७ मे, २०१०.

समितीने दिनांक २५ ऑगस्ट, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

(३७) ९३-महाराष्ट्र विद्यापीठ अधिनियम, १९९४ अन्वये उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाने काढलेले आदेश क्रमांक युएसजी-२००९/८१/०९ विद्या (शै-२), दिनांकित ५ मे, २००९.

समितीने दिनांक ३० जून, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(३८) ९४- महाराष्ट्र विद्यापीठ अधिनियम, १९९४ अन्वये उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाने काढलेले आदेश क्रमांक राजभ-२००९/(७१/०९) विशै-२ दिनांकित २७ मे, २००९.

समितीने दिनांक ३० जून, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(३९) ९५- यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ अधिनियम, १९८९ अन्वये डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ अधिनियम, १९८९ अन्वये व कवि कुलगुरु कालीदास संस्कृत विश्वविद्यालय (विद्यापीठ) अधिनियम, १९९७ अन्वये उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाने काढलेले आदेश क्रमांक राजभ-२००९/(८९/०९) विशै-२ दिनांकित ११ जून, २००९.

समितीने दिनांक ३० जून, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(४०) ९७- महाराष्ट्र विद्यापीठ अधिनियम, १९९४ अन्वये उच्च व तंत्र विभागाने काढलेले आदेश क्रमांक युएसजी-२००९/(१७१/०९) विशि-४ दिनांकित ८ फेब्रुवारी, २०१०.

समितीने दिनांक ३० जून, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

नगरविकास विभाग

(४१) ९८- महाराष्ट्र नगरपरिषदा आणि नगरपंचायती (नामनिर्देशित सदस्यांची अर्हता व नियुक्त्या करण्याची पध्दत) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमएमसी-२००८/ ४१४/प्र.क्र.१५८/नवि-३२, दिनांकित २ फेब्रुवारी, २०१०.

समितीने दिनांक २९ सप्टेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(४२) १००- मुंबई प्रांतिक महानगर पालिका (स्थानिक संस्था कर), नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक स्थासंक ०२०९/प्र.क्र.६५/ ०९/न.वि.३४ दिनांकित २५ मार्च, २०१०.

सदरहू अधिसूचनेस समितीने दिनांक २७ ऑक्टोबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत खालील प्रमाणे शिफारशी सुचवून मान्यता दिली.

(१) अधिनियमाची अंमलबजावणी होण्यापूर्वी समितीपुढे नियम येणे आवश्यक होते. याबाबतीत विभागाने काटेकोरपणे अंमलबजावणी केल्याचे दिसून येत नाही. सबब, यापुढे असे होणार नाही याची दक्षता घ्यावी, अशी समिती विभागास शिफारस करीत आहे.

(२) महसूलातील तूट संपूर्णत: शासनाने भरून द्यावी अशी तरतूद आहे. त्या तरतूदीचे पालन करण्याबाबत विभागास शिफारस करीत आहे.

(३) मिरा-भाईंदर,नांदेड-वाघाळा आणि जळगांव या महापालिकांच्या संदर्भात १ एप्रिल, २०१० ते ऑक्टोबर २०१० अखेर पर्यंतची ७ महिन्यांच्या उत्पन्नाची माहिती तसेच गेल्या वर्षी याच कालावधीमध्ये किती उत्पन्न मिळाले होते याची माहिती तुलनात्मक दृष्ट्या विभागाने तपासून पहावी, अशी समिती विभागास शिफारस करीत आहे.

(४) संबधित महानगरपालिकेच्या हद्दीत होणाऱ्या मालमत्तेच्या खरेदी-विक्री इत्यादींवर लावण्यात येणारे मुद्रांक शुल्क १ टक्का अधिभार आकारुन वाढविण्यात आल्यामुळे किती उत्पन्न मिळाले हे विभागाने तपासून पाहण्याबाबत अशी समिती विभागास शिफारस करीत आहे.

गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग

(४३) १०१- द्राक्ष वाईन उद्योगासाठी उत्पादन शुल्क सवलतीची मुदत दिनांक ३१ डिसेंबर, २०२१ वाढवण्याबाबतचे आदेश क्रमांक बीडब्ल्यूआर ०८०९/सीआर-२४४/इएक्ससी-३ दिनांकित ११ मार्च, २०१० व त्यास काढलेले शुध्दीपत्र क्रमांक बीडब्ल्यूआर ०८०९/सीआर-२४४/इएक्ससी-३ दिनांकित २७ एप्रिल २०१०.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(४४) १०४- मुंबई दारुबंदी (विशेषाधिकार शुल्क) (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ०६१०/सीआर-१३८/राऊशु-३ दिनांकित ७ जुलै, २०१०.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(४५) १०५- महाराष्ट्र स्पिरीट आसवन आणि पेय मद्यनिर्मिती (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस-०६१०/सीआर-१३८/ इएक्ससी-३ दिनांकित ७ जुलै, २०१०.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(४६) १०६- मुंबई विदेशी मद्य (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस-०६१०/सीआर-१३८/इएक्ससी-३ दिनांकित ७ जुलै, २०१०.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(४७) १०७- महाराष्ट्र देशी मद्य (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस-०६१०/सीआर-१३८/इएक्ससी-३ दिनांकित ७ जुलै, २०१०.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(४८) १०८- महाराष्ट्र ताडी दुकाने (लिलाव-नि-निविदेद्वारे अनुज्ञप्ती देणे) (सुधारणा) आदेश, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक टीओडी.११०८/सीआर-१/इएक्ससी-३ (१) दिनांकित ९ ऑगस्ट, २०१०.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग-चालू

(४९) ११०- महाराष्ट्र देशी दारु (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस. ११०९/ सीआर-२७३/ इएक्ससी-३ दिनांकित २३ ऑगस्ट, २०१०.

समितीने उपरोक्त अधिसूचना दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत विचारात घेतली " ' वैधानिक ईशारा मद्य सेवन हे आरोग्यास हानीकारक आहे.' यामधून वाईनला वगळण्यात यावे किंवा हा मजकूर "वाईन" ला लागू करण्यात येऊ नये " या शिफारशीसह अधिसूचनेस मान्यता दिली.

(५०) १११- महाराष्ट्र स्पिरीट आसवन आणि पेय मद्य निर्मिती (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ११०९/सीआर-२७३/इएक्ससी-३ दिनांकित २३ ऑगस्ट, २०१०.

समितीने उपरोक्त अधिसूचना दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत विचारात घेतली " ' वैधानिक ईशारा मद्य सेवन हे आरोग्यास हानीकारक आहे.' यामधून वाईनला वगळण्यात यावे किंवा हा मजकूर "वाईन" ला लागू करण्यात येऊ नये " या शिफारशीसह अधिसूचनेस मान्यता दिली.

(५१) ११२- महाराष्ट्र बिअर आणि वाईन निर्मिती (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ११०९/सीआर-२७३/इएक्ससी-३ दिनांकित २३ ऑगस्ट, २०१०.

समितीने उपरोक्त अधिसूचना दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत विचारात घेतली " ' वैधानिक ईशारा मद्य सेवन हे आरोग्यास हानीकारक आहे.' यामधून वाईनला वगळण्यात यावे किंवा हा मजकूर "वाईन" ला लागू करण्यात येऊ नये " या शिफारशीसह अधिसूचनेस मान्यता दिली.

(५२) ११३- महाराष्ट्र विदेशी मद्य (आयात आणि निर्यात) (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस.११०९/सीआर-२७३/ इएक्ससी-३ दिनांक २३ ऑगस्ट, २०१०.

समितीने उपरोक्त अधिसूचना दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत विचारात घेतली " ' वैधानिक ईशारा मद्य सेवन हे आरोग्यास हानीकारक आहे.' यामधून वाईनला वगळण्यात यावे किंवा हा मजकूर "वाईन" ला लागू करण्यात येऊ नये " या शिफारशीसह अधिसूचनेस मान्यता दिली.

नगरविकास विभाग

(५३) ११४- महाराष्ट्र नगरपरिषदा व नगरपंचायती (अध्यक्ष पदाची निवडणूक) (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमएमसी.२००९/१२४ /प्र.क्र.७०/ नवि-३२, दिनांकित ३० जून, २०१०.

समितीने दिनांक १३ ऑक्टोबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

गृहनिर्माण विभाग

(५४) ११५- महाराष्ट्र मालकी हक्काच्या सदनिकांबाबत (त्या बांधण्यास प्रोत्साहन देणे, त्यांची विक्री, व्यवस्थापन व हस्तांतरण यांचे नियमन करण्याबाबत) (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक माहस.२००८/प्र.क्र.१७०/दुवपु-२, दिनांकित २७ सप्टेंबर, २०१०.

समितीने दिनांक २७ ऑक्टोबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

परिशिष्ट-चार

उपविधान समितीने विचारात घेतलेले अंतिम नियम दर्शविणारे विवरणपत्र

गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग

(१) १८- महाराष्ट्र पेय मद्य (किरकोळ विक्रीची कमाल किंमत निर्धारण) (व्दितीय सुधारणा) नियम,२००८ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक बीपीए ११०८/सीआर-२३/इएक्ससी-३, दिनांकित ४ ऑगस्ट, २००८.

समितीने दिनांक ३१ ऑगस्ट, २००९ रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(२) २३- महाराष्ट्र पेय मद्य (किरकोळ विक्रीची कमाल किंमत निर्धारण) (सुधारणा) नियम,२००८ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एम आय एस ११०७/सीआर-४०/II/इएक्ससी-३, दि. २४ जुलै, २००८.

समितीने दिनांक ३१ ऑगस्ट, २००९ रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(३) २७- मुंबई विप्रकृत मद्यार्क (द्वितीय सुधारणा) नियम, २००८. प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक डीएनएस २१९६/सीआर-८/इएक्ससी-२, दिनांकित १८ ऑगस्ट, २००८.

समितीने दिनांक २३ जून, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(४) २९- महाराष्ट्र विदेशी मद्य (सुधारणा) नियम, २००८ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ११०७/सीआर-४०/इएक्ससी-३, दिनांकित ३० जुलै, २००८.

समितीने दिनांक ३१ ऑगस्ट, २००९ रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

वित्त विभाग

(५) ३१- महाराष्ट्र राजकोषीय उत्तरदायित्व व अर्थसंकल्पीय व्यवस्थापन (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक बाविआ १००९/प्र.क्र.१९/२००९/ वित्त आयोग कक्ष, दिनांकित ९ जून, २००९.

समितीने दिनांक १५ जून, २००९ रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(६) ३३- महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक मुवक १५०७/प्र.क्र.५३/ कराधान-१, दिनांकित १ जून, २००९.

समितीने दिनांक ३१ ऑगस्ट, २००९ रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग

(७) ३५- मुंबई दारूबंदी अधिनियम १९४९ (१९४९ चा मुंबई २५) च्या उप कलम १०५ च्या कलम (१) अन्वये प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकाराचा वापर करून महाराष्ट्र शासन अधिसूचना, गृह विभाग क्रमांक एआरएम १०९६/२१/२/इएक्ससी -३, दिनांकित १३ सप्टेंबर,१९९६ मध्ये केलेली सुधारणा प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस/१०९/प्र.क्र.-१२/ राऊशु-३, दिनांकित १२ फेब्रुवारी, २००९.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(८) ३६- महाराष्ट्र देशी मद्य (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ११०८/सीएलआर/सीआर २६/इएक्ससी-३, दिनांकित ३ जून, २००९.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(९) ३७- महाराष्ट्र पेय मद्य (किरकोळ विक्रीची कमाल किंमत निर्धारण (तृतीय सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्र.एमआयएस ०५०९/सीआर १५०/इएक्ससी-३, दिनांकित २६ जून, २००९.

समितीने दिनांक २५ ऑगस्ट, २००९ रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(१०) ३८- मुंबई दारूबंदी अधिनियम १९४९ अंतर्गत प्रसिध्द करण्यात आलेली अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस-०५०९/प्र.क्र. सीआर/१५०/इएक्ससी-३, दिनांकित २६ जून, २००९ मध्ये सुधारणा केल्याबाबतचे काढलेले शुध्दीपत्र क्रमांक एमआयएस-०५०९/प्र.क्र. सीआर/१५०/ इएक्ससी-३, दिनांकित ४ जुलै, २००९.

समितीने दिनांक २५ ऑगस्ट, २००९ रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(११) ३९- मुंबई विदेशी मद्य आणि शुध्द मद्यार्क (वाहतूक शुल्क) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ०५०९/सीआर १५०/इएक्ससी-३, दिनांकित २६ जून, २००९.

समितीने दिनांक २५ ऑगस्ट, २००९ रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(१२) ४०- शासन अधिसूचना, गृह विभाग, क्र.एआरएम १०९६/२१/२/इएक्ससी-३, दिनांकित १३ सप्टेंबर, १९९६ मध्ये दिनांक १ जुलै, २००९ पासून सुधारणा प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ०५०९/प्र.क्र.१५०/इएक्ससी-३, दिनांकित २६ जून, २००९.

समितीने दिनांक २५ ऑगस्ट, २००९ रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग

(१३) ४१- मुंबई ग्रामपंचायत सरपंच आणि उपसरपंच (अविश्वासाचा ठराव) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक व्हीपीएम.२००८/प्र.क्र.१५४/परा-३, दिनांकित २८ ऑगस्ट, २००९.

समितीने दिनांक ६ जुलै, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

नगरविकास विभाग

(१४) ४४- महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीवसंरक्षक उपाययोजना नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक अशस २००८/प्र.क्र.१८१/०८/नवि.२, दिनांकित २३ जून, २००९

समितीने दिनांक २५ ऑगस्ट, २००९ रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग

(१५) ४५- मुंबई विप्रकृत मद्यार्क (सुधारणा) नियम, २००८ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक बीपीए ०३०८/५/सीआर-६४/इएक्ससी-२, दिनांकित १५ जानेवारी, २००९.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(१६) ४६- मुंबई दारूबंदी (विशेषाधिकार शुल्क) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक बीपीए ०३०८/६/सीआर-६६/इएक्ससी-२, दिनांकित ४ जून, २००९.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(१७) ४७- महाराष्ट्र पेय मद्य (किरकोळ विक्रीची कमाल किंमत निर्धारण) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस १०९/सीआर-१५/इएक्ससी-३, दिनांकित २३ जानेवारी, २००९.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

नगरविकास विभाग

(१८) ४८- महाराष्ट्र नगरपरिषदा आणि नगरपंचायती (अध्यक्ष पदाची निवडणूक) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमएमसी-५००९ प्र.क्र.२५/नवि-३२, दिनांक १० जून, २००९.

समितीने दिनांक १३ ऑक्टोबर,२०१० रोजीच्या बैठकीत उपरोक्त अधिसूचनेसंदर्भात नगरविकास विभागाच्या सचिवांची साक्ष घेऊन खालीलप्रमाणे शिफारस करून मान्यता दिली.--

महाराष्ट्र नगर परिषद आणि नगर पंचायतीच्या अध्यक्ष व उपाध्यक्ष यांच्या निवडणुकी-संदर्भातील प्रक्रिया एकसमान असावी, अशी शिफारस समितीने केली आहे.

गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग

(१९) ५२- महाराष्ट्र भारतीय बनावटीचे विदेशी मद्य (वाहतूक आणि निर्यात बंधपत्राखाली) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एफएलआर/०२०९/प्र.क्र.४०/ इएक्ससी-२, दिनांकित ४ ऑगस्ट, २००९.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग

(२०) ५३- रोजगाराचे विनियमन करण्याबाबत (पहिली सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक बीपीए-०८०८/४५/सीआर-१६६/इएक्ससी-२, दिनांक ४ जून, २००९.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

वित्त विभाग

(२१) ५५- महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर (दुसरी सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक मुवक १५०९/प्र.क्र.१६/ कराधान-१, दिनांक १८ जून, २००९.

समितीने दिनांक १० नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(२२) ५६- महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम, २००२ च्या अनुसूची 'घ' मध्ये सुधारणा करणेबाबत प्रसिध्द करण्यात आलेली अंतिम अधिसूचना क्रमांक मुवक १५०९/प्र.क्र.१०९/ कराधान-१, दिनांकित १ ऑगस्ट, २००९.

समितीने दिनांक १० नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

ग्राम विकास व जलसंधारण

(२३) ५७- भारतीय भागीदारी अधिनियम, १९३२ च्या परिशिष्ट-१ च्या स्तंभ २ मध्ये करण्यात आलेली सुधारणा प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक आय.पी.ए.२३०६/१(२/०६)/ का-पंधरा, दिनांकित २७ जुलै, २००९.

समितीने दिनांक १० नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत उपरोक्त "अधिसूचना विचारात घेऊन अधिसूचना निर्गमीत करतांना अधिकाऱ्यांच्या नावाचा नामोल्लेख मराठी अधिसूचनेमध्ये मराठीतून करण्यात यावा." अशी शिफारस करून मान्यता दिली.

विधी व न्याय विभाग

(२४) ५८- महाराष्ट्र भागीदारी (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक आयपीए २३०६/१/(२/०६) का-पंधरा, दिनांकित २७ ऑक्टोबर, २००९.

समितीने दिनांक १६ जून, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग

(२५) ६०- मुंबई विदेशी मद्य (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एफएलआर १२०९/प्र.क्र.१००/इएक्ससी-२, दिनांकित ६ जुलै, २००९.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(२६) ६१- महाराष्ट्र देशी मद्य (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एफएलआर १२०९/प्र.क्र.१००/इएक्ससी-२, दिनांकित ६ जुलै, २००९.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(२७) ६२- महाराष्ट्र पेय मद्य (किरकोळ विक्रीची कमाल किंमत निर्धारण) (पाचवी सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक बीडब्ल्यूआर.०५०९/आयएमपी/सीआर १४३/इएक्ससी-३, दिनांकित ३० ऑक्टोबर, २००९.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(२८) ६३- मुंबई विदेशी मद्य (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एफएलआर १७०७/प्र.क्र.३८/भाग-२ इएक्ससी-२, दिनांकित १३ नोव्हेंबर, २००९.

समितीने उपरोक्त अधिसूचना दिनांक २ नोव्हेंबर २०१० रोजीच्या बैठकीत विचारात घेतली व **मुंबई विदेशी मद्य नियम, १९५३च्या नियम ७० डी च्या उपनियम (६)मध्ये "बारा युनिट" या शब्दाऐवजी "दोन युनिट प्रती आठवडा"अशी शिफारस करून व पूर्वीची तरतूद रिस्टोअर करण्यात यावी, असे सुचवून मान्यता दिली.**

ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग

(२९) ६४- महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा जिल्हा सेवा (सेवाप्रवेश) (दुसरी सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक सेप्रनि.२००८/प्र.क्र.८२/आस्था-९, दिनांकित ५ डिसेंबर, २००९.

समितीने दिनांक २९ सप्टेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

गृह (राज्य उत्पादन शुल्क)विभाग

(३०) ६५- मुंबई मळी (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमपीएल ०२०९/सीआर-७२/इएक्ससी-३, दिनांकित ३० नोव्हेंबर, २००९.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग

(३१) ६६- महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा जिल्हा सेवा (सेवाप्रवेश) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक सेप्रनि.२००८/प्र.क्र.१९१/आस्था-९, दिनांकित २० ऑगस्ट, २००९.

समितीने दिनांक १९ मे, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

वित्त विभाग

(३२) ६७- केंद्रिय विक्रीकर (मुंबई) (सुधारणा) नियम, २०१०. प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक केविआ १५१०/प्र.क्र.२५/कराधान-१, दिनांकित ५ फेब्रुवारी, २०१०.

समितीने दिनांक ६ ऑक्टोबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(३३) ६८- महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक मुवक १५१०/प्र.क्र.६/कराधान-१, दिनांकित ५ फेब्रुवारी, २०१०.

समितीने दिनांक ६ ऑक्टोबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

गृह (परिवहन)विभाग

(३४) ७०- महाराष्ट्र मोटार वाहन (पहिली सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-०३०९/५४५/ प्र.क्र.१४२/परि-२, दिनांकित ११ जानेवारी, २०१०.

समितीने दिनांक ११ ऑगस्ट, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग

(३५) ७३- सुक्ष्म व लघु उपक्रम सुकरता परिषद नियम, २००७ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एसएसआय २००६/प्र.क्र.९६३/उद्योग-७,दिनांकित ७ जानेवारी, २००८.

समितीने दिनांक २० ऑक्टोबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

नगर विकास विभाग

(३६) ९१- महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीव संरक्षक उपाय योजना अधिनियम, २००६ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक अशस-१४१०/२५/प्र.क्र.५५ नवि-२०, दिनांकित ७ मे, २०१०.

समितीने दिनांक २५ ऑगस्ट, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

(३७) ९३-महाराष्ट्र विद्यापीठ अधिनियम, १९९४ अन्वये उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाने काढलेले आदेश क्रमांक युएसजी-२००९/८१/०९ विद्या (शै-२), दिनांकित ५ मे, २००९.

समितीने दिनांक ३० जून, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(३८) ९४- महाराष्ट्र विद्यापीठ अधिनियम, १९९४ अन्वये उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाने काढलेले आदेश क्रमांक राजभ-२००९/(७१/०९) विशै-२, दिनांकित २७ मे, २००९.

समितीने दिनांक ३० जून, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(३९) ९५- यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ अधिनियम, १९८९ अन्वये डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ अधिनियम, १९८९ अन्वये व कवि कुलगुरु कालीदास संस्कृत विश्वविद्यालय (विद्यापीठ) अधिनियम, १९९७ अन्वये उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाने काढलेले आदेश क्रमांक राजभ-२००९/(८९/०९) विशै-२, दिनांकित ११ जून, २००९.

समितीने दिनांक ३० जून, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(४०) ९७- महाराष्ट्र विद्यापीठ अधिनियम, १९९४ अन्वये उच्च व तंत्र विभागाने काढलेले आदेश क्रमांक युएसजी-२००९/(१७१/०९) विशि-४, दिनांकित ८ फेब्रुवारी, २०१०.

समितीने दिनांक ३० जून, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

नगरविकास विभाग

(४१) ९८- महाराष्ट्र नगरपरिषदा आणि नगरपंचायती (नामनिर्देशित सदस्यांची अर्हता व नियुक्त्या करण्याची पध्दत) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमएमसी-२००८/४१४/प्र.क्र.१५८/नवि-३२, दिनांकित २ फेब्रुवारी, २०१०.

समितीने दिनांक २९ सप्टेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

नगरविकास विभाग

(४२) १००- मुंबई प्रांतिक महानगर पालिका (स्थानिक संस्था कर), नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक स्थासंक ०२०९/प्र.क्र.६५/ ०९/न.वि.३४, दिनांकित २५ मार्च, २०१०.

सदरहू अधिसूचनेस समितीने दिनांक २७ ऑक्टोबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत खालील प्रमाणे शिफारशी सूचवून मान्यता दिली.--

(१) अधिनियमाची अंमलबजावणी होण्यापूर्वी समितीपुढे नियम येणे आवश्यक होते. या बाबतीत विभागाने काटेकोरपणे अंमलबजावणी केल्याचे दिसून येत नाही. सबब, यापुढे असे होणार नाही याची दक्षता घ्यावी, अशी समिती विभागास शिफारस करीत आहे.

(२) महसुलातील तूट संपूर्णत: शासनाने भरून द्यावी अशी तरतूद आहे. त्या तरतुदीचे पालन करण्याबाबत विभागास शिफारस करीत आहे.

(३) मिरा-भाईंदर,नांदेड-वाघाळा आणि जळगांव या महापालिकांच्या संदर्भात १ एप्रिल, २०१० ते ऑक्टोबर २०१० अखेर पर्यंतची ७ महिन्यांच्या उत्पन्नाची माहिती तसेच गेल्या वर्षी याच कालावधीमध्ये किती उत्पन्न मिळाले होते याची माहिती तुलनात्मक दृष्ट्या विभागाने तपासून पहावी, अशी समिती विभागास शिफारस करीत आहे.

(४) संबधित महानगरपालिकेच्या हद्दीत होणाऱ्या मालमत्तेच्या खरेदी-विक्री इत्यादीवर लावण्यात येणारे मुद्रांक शुल्क १ टक्का अधिभार आकारुन वाढविण्यात आल्यामुळे किती उत्पन्न मिळाले हे विभागाने तपासून पाहण्याबाबत, अशी समिती विभागास शिफारस करीत आहे.

गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग

(४३) १०१- द्राक्ष वाईन उद्योगासाठी उत्पादन शुल्क सवलतीची मुदत दिनांक ३१ डिसेंबर, २०२१ वाढवण्याबाबतचे आदेश क्रमांक बीडब्ल्यूआर ०८०९/सीआर-२४४/इएक्ससी-३, दिनांकित ११ मार्च, २०१० व त्यास काढलेले शुध्दीपत्र क्रमांक बीडब्ल्यूआर०८०९/सीआर-२४४/इएक्ससी-३ दिनांकित २७ एप्रिल २०१०.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(४४) १०४- मुंबई दारूबंदी (विशेषाधिकार शुल्क) (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ०६१०/सीआर-१३८/राऊशु-३, दिनांकित ७ जुलै, २०१०.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली

गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग

(४५) १०५- महाराष्ट्र स्पिरीट आसवन आणि पेय मद्यनिर्मिती (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस-०६१०/सीआर-१३८/ इएक्ससी-३, दिनांकित ७ जुलै, २०१०.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(४६) १०६- मुंबई विदेशी मद्य (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस-०६१०/सीआर-१३८/इएक्ससी-३, दिनांकित ७ जुलै, २०१०.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(४७) १०७- महाराष्ट्र देशी मद्य (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस-०६१०/सीआर-१३८/इएक्ससी-३, दिनांकित ७ जुलै, २०१०.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(४८) १०८- महाराष्ट्र ताडी दुकाने (लिलाव-नि-निविदेद्वारे अनुज्ञप्ती देणे) (सुधारणा) आदेश, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक टीओडी.११०८/सीआर-१/इएक्ससी-३ (१), दिनांकित ९ ऑगस्ट, २०१०.

समितीने दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

(४९) ११०- महाराष्ट्र देशी दारू (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस. ११०९/ सीआर-२७३/ इएक्ससी-३, दिनांकित २३ ऑगस्ट, २०१०.

समितीने उपरोक्त अधिसूचना दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत विचारात घेतली " ' वैधानिक ईशारा मद्य सेवन हे आरोग्यास हानीकारक आहे.' यामधून वाईनला वगळण्यात यावे किंवा हा मजकूर "वाईन" ला लागू करण्यात येऊ नये." या शिफारशीसह अधिसूचनेस मान्यता दिली.

(५०) १११- महाराष्ट्र स्पिरीट आसवन आणि पेय मद्य निर्मिती (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ११०९/सीआर-२७३/इएक्ससी-३, दिनांकित २३ ऑगस्ट, २०१०.

समितीने उपरोक्त अधिसूचना दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत विचारात घेतली " ' वैधानिक ईशारा मद्य सेवन हे आरोग्यास हानीकारक आहे.' यामधून वाईनला वगळण्यात यावे किंवा हा मजकूर "वाईन" ला लागू करण्यात येऊ नये." या शिफारशीसह अधिसूचनेस मान्यता दिली.

गृह (राज्य उत्पादन शुल्क)विभाग

(५१) ११२- महाराष्ट्र बिअर आणि वाईन निर्मिती (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ११०९/सीआर-२७३/इएक्ससी-३ दिनांकित २३ ऑगस्ट, २०१०.

समितीने उपरोक्त अधिसूचना दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत विचारात घेतली " ' वैधानिक ईशारा मद्य सेवन हे आरोग्यास हानीकारक आहे.' यामधून वाईनला वगळण्यात यावे किंवा हा मजकूर "वाईन" ला लागू करण्यात येऊ नये." या शिफारशीसह अधिसूचनेस मान्यता दिली.

(५२) ११३- महाराष्ट्र विदेशी मद्य (आयात आणि निर्यात) (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस.११०९/सीआर-२७३/ इएक्ससी-३ दिनांक २३ ऑगस्ट, २०१०.

समितीने उपरोक्त अधिसूचना दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत विचारात घेतली " ' वैधानिक ईशारा मद्य सेवन हे आरोग्यास हानीकारक आहे.' यामधून वाईनला वगळण्यात यावे किंवा हा मजकूर "वाईन" ला लागू करण्यात येऊ नये." या शिफारशीसह अधिसूचनेस मान्यता दिली.

नगरविकास विभाग

(५३) ११४- महाराष्ट्र नगरपरिषदा व नगरपंचायती (अध्यक्ष पदाची निवडणूक) (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमएमसी.२००९/१२४ /प्र.क्र.७०/नवि-३२ दिनांकित ३० जून, २०१०.

समितीने दिनांक १३ ऑक्टोबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

गृहनिर्माण विभाग

(५४) ११५- महाराष्ट्र मालकी हक्काच्या सदनिकांबाबत (त्या बांधण्यास प्रोत्साहन देणे, त्यांची विक्री, व्यवस्थापन व हस्तांतरण यांचे नियमन करण्याबाबत) (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक माहस.२००८/प्र.क्र.१७०/दुवपु-२ दिनांकित २७ सप्टेंबर, २०१०.

समितीने दिनांक २७ ऑक्टोबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली.

उपविधान समितीची बैठक सोमवार, दिनांक १५ जून, २००९ रोजी दुपारी २.०० वाजता, विधान भवन, कक्ष क्र.२००२, २० वा मजला, मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री.दिलीप बन्सोड, वि.स.स. तथा समिती प्रमुख.
२. श्री.गोवर्धन शर्मा, वि.स.स.
३. श्री.संजय पाटील, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,
श्री.म.मु.काज, उप सचिव
श्री.नं.गो.काले, अवर सचिव (विधी)
श्रीमती ज्योती खवसकर, समिती अधिकारी

सदरहू बैठकीत दिनांक ६ ते १० जुलै, २००९ या कालावधीत सिंधुदुर्ग व गोवा येथे दौरा करण्याबाबतचा कार्यक्रम निश्चित करण्यात आला.

उपविधान समितीची बैठक सोमवार, दिनांक २४ जून, २००९ रोजी दुपारी २.०० वाजता, विधान भवन, (कक्ष क्र.२००२) मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री.दिलीप बन्सोड, वि.स.स. तथा समिती प्रमुख.
२. श्री.गोवर्धन शर्मा, वि.स.स.
३. श्री.साहेबराव तट्टे, वि.स.स.
४. श्री.केशवराव मानकर, वि.प.स.
५. श्री.किशनचंद्र तनवाणी, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,
श्री.म.मु.काज, उप सचिव
श्री.नं.गो.काले, अवर सचिव (विधी)
श्रीमती ज्योती खवसकर, समिती अधिकारी

समितीने **वित्त विभागाची** खालील अंतिम अधिसूचना विचारात घेऊन त्यास मान्यता दिली.

अंतिम ३१- महाराष्ट्र राजकोषीय उत्तरदायित्व व अर्थसंकल्पीय व्यवस्थापन (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक बाविआ १००९/प्र.क्र.१९/२००९/ वित्त आयोग कक्ष, दिनांकित ९ जून २००९.

उपविधान समितीची बैठक सोमवार, दिनांक २९ जून, २००९ रोजी दुपारी २.०० वाजता, विधान भवन, (कक्ष क्र.२००२) मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री.दिलीप बन्सोड, वि.स.स. तथा समिती प्रमुख.
२. श्री.राजन पाटील, वि.स.स.
३. श्री.नरेंद्र घुले, वि.स.स.
४. श्री.कैलास पाटील, वि.स.स.
५. डॉ.श्री.संजय कुटे, वि.स.स.
६. श्री.गोवर्धन शर्मा, वि.स.स.
७. श्री.साहेबराव तट्टे, वि.स.स.
८. श्री.उल्हास पवार, वि.प.स.
९. श्रीमती अलका देसाई, वि.प.स.
१०. श्री.केशवराव मानकर, वि.प.स.
११. श्री.किशनचंद्र तनवाणी, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,
श्रीमती ज्योती खवसकर, समिती अधिकारी

सदरहू बैठकीत अंतर्गत कामकाज घेण्यात आले.

उपविधान समितीची बैठक सोमवार, दिनांक ६ जुलै, २००९ रोजी दुपारी १.०० वाजता, विधान भवन, (कक्ष क्र.२००२) मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री.केशवराव मानकर, वि.प.स. कार्यकारी समिती प्रमुख
२. श्री.व्हिक्टर फ्रेटस, वि.स.स.
३. श्री.गोवर्धन शर्मा, वि.स.स.
४. श्री.साहेबराव तट्टे, वि.स.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,
श्री.म.मु.काज, उप सचिव
श्री.नं.गो.काले, अवर सचिव (विधी)
श्रीमती ज्योती खवसकर, समिती अधिकारी

सदरहू बैठकीत अंतर्गत कामकाज घेण्यात आले.

उपविधान समितीची बैठक सोमवार, दिनांक १० जुलै, २००९ रोजी दुपारी २.०० वाजता, विधान भवन, (कक्ष क्र.२००२) मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री.केशवराव मानकर, वि.प.स. कार्यकारी समिती प्रमुख
२. श्री.व्हिक्टर फ्रेटस, वि.स.स.
३. श्री.कैलास पाटील, वि.स.स.
४. श्री.साहेबराव तट्टे, वि.स.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,
श्री.नं.गो.काले, अवर सचिव (विधी)
श्रीमती ज्योती खवसकर, समिती अधिकारी

समितीने खालील अंतिम अधिसूचना विचारात घेतल्या व त्यावर संबंधित विभागाकडून माहिती मागविली.

गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग

अंतिम - ३२ : महाराष्ट्र पेय मद्य (किरकोळ विक्रीची कमाल किंमत निर्धारण) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ११०८ सिआर-३३/इएक्ससी-३ दिनांकित २ फेब्रुवारी, २००९.

वित्त विभाग

अंतिम - ३३ : महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक मुवक ५०७/प्र.क्र.५३/ कराधान-१, दिनांक ९ जून, २००९.

उपविधान समितीची बैठक सोमवार, दिनांक २२ जुलै, २००९ रोजी दुपारी २.०० वाजता, विधान भवन, (कक्ष क्र.२००२) मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री.दिलीप बन्सोड, वि.स.स. तथा समिती प्रमुख
२. श्री.राजन पाटील, वि.स.स.
३. श्री.गोवर्धन शर्मा, वि.स.स.
४. श्री.साहेबराव तट्टे, वि.स.स.
५. श्रीमती अलका देसाई, वि.प.स.
६. श्री.केशवराव मानकर, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय:
श्री.म.मु.काज, उप सचिव,
श्रीमती ज्योती खवसकर, समिती अधिकारी.

समितीने ग्रामविकास व जलसंधारण विभागाची खालील अंतिम अधिसूचना विचारात घेऊन तीस मान्यता दिली.

ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग

डी-१३ : मुंबई ग्रामपंचायत सरपंच आणि उपसरपंच (अविश्वासाचा ठराव) (१ली सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक व्हीपीएम-२००८/प्र.क्र.१५४/पं.रा.-३, दिनांकित २० मे, २००९.

उपविधान समितीची बैठक मंगळवार, दिनांक २८ जुलै, २००९ रोजी दुपारी २.०० वाजता, विधान भवन, (कक्ष क्र.२००२) मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री.दिलीप बन्सोड, वि.स.स. तथा समिती प्रमुख
२. श्री.राजन पाटील, वि.स.स.
३. श्री.व्हिक्टर फ्रेटस, वि.स.स.
४. श्री.गोवर्धन शर्मा, वि.स.स.
५. श्री.साहेबराव तट्टे, वि.स.स.
६. श्रीमती अलका देसाई, वि.प.स.
७. श्री.किशनचंद्र तनवाणी, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय:
श्री.नं.गो.काले, अवर सचिव (विधी),
श्रीमती ज्योती खवसकर, समिती अधिकारी.

समितीने खालील अंतिम अधिसूचना विचारात घेतल्या.

गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग

(१) अंतिम - ३४ : मुंबई दारुबंदी (ग्रामसभा ठराव पारित केल्यामुळे अथवा नगरपरिषद/ महानगर पालिकेच्या वॉर्डातील मतदारांनी निवेदन दिल्यामुळे अनुज्ञप्ती बंद करणे) आदेश,२००८ प्रसिध्द करणारी अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ११०८/सीआर-७/ इएक्ससी-३, दिनांकित २५ मार्च, २००८.

(२) अंतिम - ३५ : मुंबई दारुबंदी अधिनियम, १९४९ (१९४९ चा मुंबई २५) च्या उप कलम १०५ च्या कलम (१) अन्वये प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकाराचा वापर करुन महाराष्ट्र शासन अधिसूचना, गृह विभाग क्रमांक एआरएम १०९६/२१/२/इएक्ससी -३ दिनांकित १३ सप्टेंबर,१९९६ मध्ये केलेली सुधारणा प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस/१०९/प्र.क्र-१२/ राऊशु-३, दिनांकित १२ फेब्रुवारी, २००९.

उपविधान समितीची बैठक मंगळवार, दिनांक ४ ऑगस्ट, २००९ रोजी दुपारी १.०० वाजता, विधान भवन, (कक्ष क्र.२००२) मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री.दिलीप बन्सोड, वि.स.स. तथा समिती प्रमुख
२. श्री.व्हिक्टर फ्रेटस, वि.स.स.
३. श्री.कैलास पाटील, वि.स.स.
४. श्री.गोवर्धन शर्मा, वि.स.स.
५. श्री.साहेबराव तट्टे, वि.स.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय:
श्री.म.मु. काज, उप सचिव,
श्रीमती ज्योती खवसकर, समिती अधिकारी.

समितीने ग्रामविकास व जलसंधारण विभागाच्या खालील अंतिम अधिसूचनेच्या संदर्भात ग्रामविकास व जलसंधारण विभागाच्या सचिवांची साक्ष घेतली.

डी-८ : महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा जिल्हा सेवा (सेवाप्रवेश) (सुधारणा) नियम, २००८ प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक सेप्रनि-२००८/प्र.क्र.८२/आस्था-९, दिनांकित १ ऑगस्ट, २००८.

उपविधान समितीची बैठक सोमवार, दिनांक १० ऑगस्ट, २००९ रोजी दुपारी १.५५ वाजता, रविभवन सभागृह, सिव्हिल लाईन्स, नागपूर येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री.दिलीप बन्सोड, वि.स.स. तथा समिती प्रमुख
२. श्री.व्हिक्टर फ्रेटस, वि.स.स.
३. श्री.संजय राठोड, वि.स.स.
४. डॉ.संजय कुटे, वि.स.स.
५. श्री.साहेबराव तट्टे, वि.स.स.
६. श्री.केशवराव मानकर, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय:
श्री. म.मु. काज, उप सचिव.

राज्य उत्पादन शुल्क, नागपूर
श्री. यशवंत पवार, विभागीय उप आयुक्त
श्री. यतीन सावंत, अधीक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क, नागपूर
श्री. शि.ज.धोटे, उप अधीक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क

सदरहू बैठकीत समितीने खालील अंतिम अधिसूचनांच्या अनुषंगाने विभागीय प्रतिनिधींची साक्ष घेतली.

गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग

(१) अंतिम -३४ : मुंबई दारुबंदी (ग्रामसभा ठराव पारित केल्यामुळे अथवा नगरपरिषद/ महानगर पालिकेच्या वॉर्डातील मतदारांनी निवेदन दिल्यामुळे अनुज्ञप्ती बंद करणे) आदेश,२००८ प्रसिध्द करणारी अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ११०८/सीआर-७/ इएक्ससी-३, दिनांकित २५ मार्च, २००८.

(२) अंतिम -३५ : मुंबई दारुबंदी अधिनियम, १९४९ (१९४९ चा मुंबई २५) च्या कलम १०५ च्या कलम (१) अन्वये प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकाराचा वापर करुन महाराष्ट्र शासन अधिसूचना, गृह विभाग क्रमांक एआरएम १०९६/२१/२/इएक्ससी -३ दिनांकित १३ सप्टेंबर,१९९६ मध्ये केलेली सुधारणा प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस/१०९/प्र.क्र-१२/राऊशु-३ दिनांकित १२ फेब्रुवारी, २००९.

उपविधान समितीची बैठक मंगळवार, दिनांक ११ ऑगस्ट, २००९ रोजी सकाळी ११ वाजता, रविभवन सभागृह, सिव्हिल लाईन्स, नागपूर येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री.दिलीप बन्सोड, वि.स.स. तथा समिती प्रमुख
२. श्री.व्हिक्टर फ्रेटस, वि.स.स.
३. श्री.संजय राठोड, वि.स.स.
४. डॉ.संजय कुटे, वि.स.स.
५. श्री.साहेबराव तट्टे, वि.स.स.
६. श्री.केशवराव मानकर, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय:
श्री. म. मु. काज, उप सचिव.

सदरहू बैठकीत समितीने अंतर्गत कामकाज केले.

उपविधान समितीची बैठक सोमवार, दिनांक १८ ऑगस्ट, २००९ रोजी दुपारी २.०० वाजता, विधान भवन (कक्ष क्र.२००२), मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री.केशवराव मानकर, वि.प.स. तथा कार्यकारी समिती प्रमुख
२. श्री.व्हिक्टर फ्रेटस, वि.स.स.
३. श्री.गोवर्धन शर्मा, वि.स.स.
४. श्री.साहेबराव तट्टे, वि.स.स.
५. श्रीमती अलका देसाई, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय:
श्री.एन.जी.काले, अवर सचिव (विधी),
श्रीमती ज्योती खवसकर, समिती अधिकारी.

डी-१४- सदरहू बैठकीत समितीने महसूल व वन विभागाची शासन विहित असलेल्या शक्तींचा वापर करुन जिल्हाधिकारी यांचे आस्थापनेवर कार्यरत असलेल्या नायब तहसीलदार किंवा अव्वल कारकून यांना न्यायालयीन कामकाजा व्यतिरीक्त शपथ देण्यास व प्रतिज्ञा पत्र दृढीकरण करुन देण्याचे अधिकार प्रदान करण्याची तरतूद प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एसआरव्ही-२६/२००७/३०३९/प्र.क्र.६/ई-७, दिनांकित ७ मार्च, २००९ प्रारुप अधिसूचना विचारात घेऊन त्यावर विभागाकडून माहिती मागविली.

उपविधान समितीची बैठक मंगळवार, दिनांक २५ ऑगस्ट, २००९ रोजी दुपारी २.०० वाजता, विधान भवन (कक्ष क्र.२००२), मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री.दिलीप बन्सोड, वि.स.स. तथा समिती प्रमुख
२. श्री.राजन पाटील, वि.स.स.
३. श्री.व्हिक्टर फ्रेटस, वि.स.स.
४. श्री.संजय राठोड, वि.स.स.
५. श्री.साहेबराव तट्टे, वि.स.स.
६. श्री.उल्हास पवार, वि.प.स.
७. श्रीमती अलका देसाई, वि.प.स.
८. श्री.केशवराव मानकर, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय:
श्री.म.मु. काज, उप सचिव,
श्री.नं.गो. काले, अवर सचिव (विधी).

सदरहू बैठकीत समितीने खालील अधिसूचना विचारात घेऊन त्यास मान्यता दिली.

गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग

(१) **अंतिम-३७**- महाराष्ट्र पेय मद्य (किरकोळ विक्रीची कमाल किंमत निर्धारण) (तृतीय सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक बीडब्ल्यूआर.०५०९/सीआर १५०/ इएक्ससी-३, दिनांकित २६ जून, २००९.

(२) **अंतिम-३८**- मुंबई दारुबंदी अधिनियम, १९४९ प्रसिध्द करण्यात आलेली अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ०५०९/प्र. क्र. सीआर १५० /इएक्ससी-३, दिनांकित २६ जून, २००९ मध्ये सुधारणा केल्याबाबतचे शुद्धीपत्र क्रमांक एमआयएस-०५०९/प्र.क्र.सी.आर.-१५०/इक्ससी-३, दिनांकित ४ जुलै, २००९.

(३) **अंतिम-३९-** मुंबई विदेशी मद्य आणि शुद्ध मद्यार्क (वाहतुक शुल्क) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ०५०९/सीआर १५० /इएक्ससी-३, दिनांकित २६ जून, २००९.

(४) **अंतिम-४०-** शासन अधिसूचना, गृह विभाग, क्र. एआरएस १०९६/२१/२/इएक्ससी-३, दिनांकित १३ सप्टेंबर, १९९६ मध्ये दिनांक १ जुलै, २००९ पासून सुधारणा प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ०५०९/प्र. क्र. १५०/इएक्ससी-३ दिनांकित २६ जून, २००९.

आणि खालील अधिसूचनेसंदर्भात समितीने गृह विभागाकडून माहिती मागविली.

(५) **अंतिम-३६-**महाराष्ट्र देशी मद्य (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ११०८/सीएलआर/सीआर २६/इएक्ससी-३, दिनांकित ३ जून, २००९.

उपविधान समितीची बैठक सोमवार, दिनांक ३१ ऑगस्ट, २००९ रोजी दुपारी २.०० वाजता, विधान भवन (कक्ष क्र.२००२), मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री.केशवराव मानकर, वि.प.स. तथा कार्यकारी समिती प्रमुख
२. श्री.व्हिक्टर फ्रेटस, वि.स.स.
३. श्री.संजय राठोड, वि.स.स.
४. श्री.साहेबराव तट्टे, वि.स.स.
५. श्रीमती अलका देसाई, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय:
श्री.म.मु. काज, उप सचिव,
श्री.अशोक पिंपळे, अवर सचिव,
श्री.नं.गो. काले, अवर सचिव (विधी).

सदरहू बैठकीत समितीने चार अंतिम व एक प्रारुप अधिसूचना खालीलप्रमाणे विचारात घेतल्या.

गृह (राज्य उत्पादन शुक्ल) विभाग

(१) **अंतिम-२९**- महाराष्ट्र विदेशी मद्य (सुधारणा) नियम, २००८ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ११०७/सीआर ४० /इएक्ससी-३ दिनांकित ३० जुलै, २००८.

(२) **अंतिम-१८**-महाराष्ट्र पेय मद्य (किरकोळ विक्रीची कमाल किंमत निर्धारण) (द्वितीय सुधारणा) नियम, २००८ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक बीपीए ११०८/सीआर २३ /इएक्ससी-३ दिनांकित ४ ऑगस्ट, २००८.

(३) **अंतिम-२३**- महाराष्ट्र पेय मद्य (किरकोळ विक्रीची कमाल किंमत निर्धारण) (सुधारणा) नियम, २००८ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ११०७/सीआर ४० / II / इएक्ससी-३, दिनांकित २४ जुलै, २००८.

वित्त विभाग

(४) **अंतिम-३३-** महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक मुवक १५०७/प्र.क्र.५३/ कराधान-१, दिनांकित १ जून, २००९.

उपरोक्त अधिसूचनांना समितीने मान्यता दिली.

गृह (परिवहन) विभाग

डी-१५- महाराष्ट्र मोटार वाहने (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिद्ध करणारी प्रारूप अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-१२०८/(स्लीपर बस)/प्र. क्र. १३२/परि-२, दिनांकित ८ जुलै, २००९ विचारात घेऊन त्यावर गृह (परिवहन) विभागाकडून माहिती मागविली.

उपविधान समितीची बैठक बुधवार, दिनांक १० मार्च, २०१० रोजी दुपारी २.३० वाजता, विधान भवन (कक्ष क्र.२००२), मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री.चंद्रकांत दानवे, वि.स.स. तथा समिती प्रमुख
२. श्री.ग.आ.देशमुख, वि.स.स.
३. श्री.सुधाकर देशमुख, वि.स.स.
४. ॲड.उत्तमराव ढिकले, वि.स.स.
५. प्रा.बी.टी. देशमुख, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय:
श्री.म.मु. काज, उप सचिव,
श्री.अशोक पिंपळे, अवर सचिव.

बाराव्या विधानसभेतील सन २०१०-२०११ या वर्षाकरिता गठीत झालेल्या उपविधान समितीची प्रारंभिक बैठक घेण्यात आली.

उपविधान समितीची बैठक बुधवार, दिनांक १९ मे, २०१० रोजी दुपारी १.०० वाजता, विधान भवन (कक्ष क्र.२००२), मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री.चंद्रकांत दानवे, वि.स.स. तथा समिती प्रमुख
२. श्री.वामनराव कासावार, वि.स.स.
३. श्री.ग.आ.देशमुख, वि.स.स.
४. श्री.संजय वाघचौरे, वि.स.स.
५. श्री.मानसिंग नाईक, वि.स.स.
६. श्री.अशोक शिंदे, वि.स..स
७. ॲड.उत्तमराव ढिकले, वि.स.स.
८. श्री.सुरेश हाळवणकर, वि.स.स.
९. श्री.उल्हास पवार, वि.प.स.
१०. प्रा.बी.टी. देशमुख, वि.प.स.
११. श्री.दिवाकर रावते, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय:
श्री.म.मु. काज, उप सचिव,
श्री.अशोक पिंपळे, अवर सचिव.

सदरहू बैठकीत समितीने खालील अधिसूचना विचारात घेतल्या.

ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग

(१) **डी-८-** महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा जिल्हा सेवा (सेवा प्रवेश) (सुधारणा) नियम, २००८ प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक सेप्रनि-२००८/प्र.क्र.८२/आस्था-९, दिनांकित १ ऑगस्ट, २००८.

(२) **डी-९-** महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा, जिल्हा सेवा (सेवा प्रवेश) सुधारणा नियम, २००८ प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक सेप्रनि-२००८/प्र.क्र.१९१/आस्था-९, दिनांकित १७ सप्टेंबर, २००८.

(३) **अंतिम-६४-** महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा जिल्हा सेवा (सेवा प्रवेश) (दुसरी सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक सेप्रनि.२००८/प्र.क्र. ८२/आस्था-९, दिनांकित ५ डिसेंबर, २००९.

(४) **अंतिम-६६-** महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा जिल्हा सेवा (सेवा प्रवेश) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक सेप्रनि.२००८/प्र.क्र.१९१/आस्था-९, दिनांकित २० ऑगस्ट, २००९.

उपरोक्त अधिसूचनांना समितीने मान्यता दिली.

"गृह (परिवहन)" विभागाच्या खालील अधिसूचनेसंदर्भात समितीने विभागाकडून माहिती मागविली.

डी-१२- महाराष्ट्र मोटार वाहन (सहावी सुधारणा) नियम,२००९ प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-०४०८/८७२/प्र.क्र.२१२/परि-२, दिनांकित २० मार्च, २००९.

उपविधान समितीची बैठक बुधवार, दिनांक २६ मे, २०१० रोजी दुपारी १.०० वाजता, विधान भवन (कक्ष क्र.२००२), मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री.चंद्रकांत दानवे, वि.स.स. तथा समिती प्रमुख
२. श्री.वामनराव कासावार, वि.स.स.
३. श्री.गणपतराव देशमुख, वि.स.स.
४. श्री.संजय वाघचौरे, वि.स.स.
५. श्री.सुधाकर देशमुख, वि.स.स.
६. श्री.अशोक शिंदे, वि.स..स
७. ॲड.उत्तमराव ढिकले, वि.स.स.
८. श्री.सुरेश हाळवणकर, वि.स.स.
९. श्री.शरद गावित, वि.स.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,
श्री. म. मु. काज, उप सचिव

सदरहू बैठकीत समितीने महसूल व वन विभागाची एक प्रारुप अधिसूचना व गृह विभागाच्या तीन प्रारुप अधिसूचना विचारात घेतल्या.

महसूल व वन विभाग

डी-१४- शासन विहित असलेल्या शक्तींचा वापर करुन जिल्हाधिकारी यांचे आस्थापनेवर कार्यरत असलेल्या नायब तहसीलदार किंवा अव्वल कारकून यांना न्यायालयीन कामकाजाव्यतिरीक्त शपथ देण्यास व प्रतिज्ञा पत्र दृढीकरण करुन देण्याचे अधिकार प्रदान करण्याची तरतूद प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एमआरव्ही-२६/२००७/३०३९/प्र.क्र.६/ई-७, दिनांकित ७ मार्च, २००९.

गृह (परिवहन) विभाग

डी-१६- महाराष्ट्र मोटार वाहन (दुसरी सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-०८०७/प्र.क्र.२६८/परि-२, दिनांकित २४ जुलै, २००९.

गृह (परिवहन) विभाग

डी-१७- महाराष्ट्र मोटार वाहने (पहिली सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-०६०८/९६०/प्र.क्र.२६१/०९/परि-२, दिनांकित २८ जुलै, २००९.

उपरोक्त अधिसूचनांना समितीने मान्यता दिली.

तसेच गृह (परिवहन) विभागाच्या खालील अधिसूचनेसंदर्भात विभागाकडून माहिती मागविली.

डी-१५-महाराष्ट्र मोटार वाहने (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिद्ध करणारी प्रारूप अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-१२०८/(स्लीपर बस)/प्र. क्र १३२/परि-२, दिनांकित ८ जुलै, २००९.

उपविधान समितीची बैठक बुधवार, दिनांक २ जून, २०१० रोजी दुपारी १.०० वाजता, विधान भवन (कक्ष क्र.२००२), मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री. चंद्रकांत दानवे, वि.स.स. तथा समिती प्रमुख
२. श्री. काशीराम पावरा, वि.स.स.
३. श्री. संजय वाघचौरे, वि.स.स.
४. श्री. सुधाकर देशमुख, वि.स.स.
५. ॲड. उत्तमराव ढिकले, वि.स.स.
६. प्रा.बी.टी. देशमुख, वि.प.स.
७. श्री. दिवाकर रावते, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,
श्री. म.मु. काज, उप सचिव
श्री. अशोक पिंपळे, अवर सचिव

सदरहू बैठकीत समितीने एक प्रारुप अधिसूचना विचारात घेतली.

गृह (परिवहन) विभाग

डी-१८- महाराष्ट्र मोटार वाहने (तिसरी सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-०३०९/५४५/प्र.क्र.१४२/परि-२, दिनांकित ७ ऑगस्ट, २००९.

उपविधान समितीची बैठक शुक्रवार, दिनांक ११ जून, २०१० रोजी दुपारी १.०० वाजता, विधान भवन (कक्ष क्र.२००२), मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री. ग.आ.देशमुख, वि.स.स. तथा कार्यकारी समिती प्रमुख
२. श्री. काशिराम पावरा, वि.स.स.
३. श्री. सुधाकर देशमुख, वि.स.स.
४. प्रा. शरद पाटील, वि.स.स.
५. ॲड.उत्तमराव ढिकले, वि.स.स.
६. श्री. सुरेश हाळवणकर, वि.स.स.
७. श्री. दिवाकर रावते, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,
श्री. म.मु. काज, उप सचिव
श्री. अशोक पिंपळे, अवर सचिव
श्री. गो.र.दळवी, अवर सचिव (समिती)

गृह विभाग (परिवहन व राज्य उत्पादन शुल्क)

१. श्री. सी.एस.संगीतराव, सचिव, परिवहन विभाग
२. श्री. डी.जी.जाधव, परिवहन आयुक्त
३. श्री. एस.व्ही.ठाकुर, अपर परिवहन आयुक्त

सदरहू बैठकीत समितीने **गृह (परिवहन)** विभागाची महाराष्ट्र मोटार वाहन (सहावी सुधारणा) नियम,२००९ प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-०४०८/८७२/प्र.क्र.२१२/परि-२, दिनांकित २० मार्च, २००९ (**डी-१२)** या अधिसूचनेसंदर्भात विभागीय सचिवांची साक्ष घेऊन अधिसूचनेस खालीलप्रमाणे शिफारस करुन मान्यता दिली.

आकर्षक नंबरच्या यादीतील अनेक आकर्षक नंबर व्ही.आय.पी. व शासनाच्या वाहनांना असतात. अशा वाहनांच्या नंबरसाठी फी ची आकारणी केली जात नाही. त्यांना अशा प्रकारच्या फी मधून सूट दिली जाते. शासनाच्या वाहनांसाठी वेगळी सिरीज आहे. अशा प्रकारचे आकर्षक नंबर जनरल पब्लिकमध्ये रिलीज केले पाहिजे जेणेकरुन, शासनाला अजून १० कोटी रुपयांपर्यंत वाढीव महसूल मिळेल व इन्कम हेड सुध्दा वाढेल अशा प्रकारचे आकर्षक नंबर शासनाच्या वाहनांना देताना त्यांचे स्वरुप मर्यादित असावे. सर्वसाधारण जनतेसाठी याचा जास्तीत जास्त वापर केल्यास शासनाला जास्तीत जास्त महसूल मिळू शकेल. याबाबत शासनाने विचार करावा जेणेकरुन, आकर्षक नंबरापासून शासनाला जास्तीत जास्त महसूल वाढविता येईल, अशी समितीने शासनास शिफारस केली.

उपविधान समितीची बैठक बुधवार, दिनांक १६ जून, २०१० रोजी दुपारी १.०० वाजता, विधान भवन, (कक्ष क्र.२००२) मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री. गणपतराव देशमुख, वि.स.स. तथा कार्यकारी समिती प्रमुख
२. श्री. काशिराम पावरा, वि.स.स.
३. श्री. अशोक शिंदे, वि.स.स.
४. ॲड उत्तमराव ढिकले, वि.स.स.
५. श्री. शरद गावित, वि.स.स.
६. प्रा.बी.टी. देशमुख, वि.प.स.
७. श्री. दिवाकर रावते, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,

१. श्री. म.मु. काज, उप सचिव
२. श्री. गो.र. दळवी, अवर सचिव (समिती)

सदरहू बैठकीत समितीने तीन प्रारुप अधिसूचना, एक अंतिम अधिसूचना विचारात घेतल्या.

गृह (परिवहन) विभाग

डी-१८- महाराष्ट्र मोटार वाहने (तिसरी सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-०३०९/५४५/प्र.क्र.१४२/परि-२, दिनांकित ७ ऑगस्ट, २००९.

डी-२०- महाराष्ट्र मोटार वाहने (चौथी सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-१२०७/प्र.क्र.४५४/परि-२, दिनांकित ८ ऑक्टोबर, २००९.

उपरोक्त अधिसूचनांसंदर्भात समितीने गृह (परिवहन) विभागाकडून माहिती मागविली.

विधी व न्याय विभाग

डी-१९- महाराष्ट्र भागीदारी (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक आयपीए/२३०६/१/(२/०६)/का.पंधरा, दिनांकित ४ ऑगस्ट, २००९.

अंतिम-५८- महाराष्ट्र भागीदारी (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक आयपीए २३०६/१/(२/०६) का-पंधरा दिनांकित, २७ ऑक्टोबर, २००९.

उपरोक्त अधिसूचनांना समितीने मान्यता दिली.

उपविधान समितीची बैठक बुधवार, दिनांक २३ जून, २०१० रोजी दुपारी २.०० वाजता, विधान भवन (कक्ष क्र.२००२), मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री. चंद्रकांत दानवे, वि.स.स. तथा समिती प्रमुख
२. श्री. गणपतराव देशमुख, वि.स.स.
३. श्री. संजय वाघचौरे, वि.स.स.
४. श्री. मानसिंग नाईक, वि.स.स.
५. श्री. अशोक शिंदे, वि.स.स.
६. प्रा.शरद पाटील, वि.स.स.
७. ॲड.उत्तमराव ढिकले, वि.स.स.
८. श्री. उल्हास पवार, वि.प.स.
९. प्रा.बी.टी. देशमुख, वि.प.स.
१०. श्री. दिवाकर रावते, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,
श्री. अशोक पिंपळे, अवर सचिव

सदरहू बैठकीत समितीने गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभागाच्या खालील अंतिम अधिसूचनेस मान्यता दिली.

अंतिम-२७- मुंबई विप्रकृत मद्यार्क (द्वितीय सुधारणा) नियम, २००८ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक डीएनएस २१९६/सीआर-८/इएक्ससी-२, दिनांकित १८ ऑगस्ट, २००८.

तसेच समितीने गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभागाच्या खालील अधिसूचनांसंदर्भात माहिती मागविली.

गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभाग

अंतिम-३२- महाराष्ट्र पेय मद्य (किरकोळ विक्रीची कमाल किंमत निर्धारण) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ११०८ सीआर-३३/इएक्ससी-३, दिनांकित २ फेब्रुवारी, २००९.

अंतिम-३६- महाराष्ट्र देशी मद्य (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ११०८-सीएलआर-२६/इएक्ससी-३, दिनांकित ३ जून, २००९.

डी-२१- महाराष्ट्र मोटार वाहन (सातवी सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-०८०९/२००४/प्र.क्र.३७८/परि-२, दिनांकित ६ एप्रिल, २०१०.

उपविधान समितीची बैठक बुधवार, दिनांक ३० जून, २०१० रोजी दुपारी २.०० वाजता, विधान भवन (कक्ष क्र.२००२), विसावा मजला, मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री. चंद्रकांत दानवे, वि.स.स. तथा समिती प्रमुख
२. श्री. काशिराम पावरा, वि.स.स.
३. श्री. गणपतराव देशमुख, वि.स.स.
४. श्री. अशोक शिंदे, वि.स.स.
५. ॲड. उत्तमराव ढिकले, वि.स.स.
६. श्री. उल्हास पवार, वि.प.स.
७. प्रा.बी.टी. देशमुख, वि.प.स.
८. श्री. दिवाकर रावते, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,

१. श्री. म.मु. काज, उप सचिव
२. श्री. गो.र. दळवी, अवर सचिव (समिती)

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग :

श्री. रा.गो.जाधव, उप सचिव

सदरहू बैठकीत समितीने उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाचे खालील पाच आदेश विचारात घेतले.

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

अंतिम ९३-महाराष्ट्र विद्यापीठ अधिनियम, १९९४ अन्वये उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाने काढलेले आदेश क्रमांक युएसजी-२००९/८१/०९-विद्या (शै.-२), दिनांकित ५ मे, २००९.

अंतिम ९४-महाराष्ट्र विद्यापीठ अधिनियम, १९९४ अन्वये उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाने काढलेले आदेश क्रमांक राजभ-२००९/(७१/०९) विशै-२, दिनांकित २७ मे, २००९.

अंतिम ९५-यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ अधिनियम, १९८९ अन्वये डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ अधिनियम, १९८९ अन्वये व कवि कुलगुरू कालीदास संस्कृत विश्वविद्यालय (विद्यापीठ) अधिनियम, १९९७ अन्वये उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाने काढलेले आदेश क्रमांक राजभ-२००९/(८९/०९) विशै-२, दिनांकित ११ जून, २००९.

अंतिम ९६-महाराष्ट्र विद्यापीठ अधिनियम, १९९४ अन्वये उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाने काढलेले आदेश क्रमांक युएसजी-२००९/(८५/०९)/विशि-४, दिनांकित १४ सप्टेंबर, २००९.

अंतिम ९७-महाराष्ट्र विद्यापीठ अधिनियम, १९९४ अन्वये उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाने काढलेले आदेश क्रमांक युएसजी-२००९/(१७१/०९) विशि-४, दिनांकित ८ फेब्रुवारी, २०१०.

उपविधान समितीची बैठक शुक्रवार, दिनांक ६ जुलै, २०१० रोजी दुपारी २.०० वाजता, विधान भवन कक्ष क्र.२००२, विसावा मजला, मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. ॲड. उत्तमराव ढिकले, वि.स.स. तथा कार्यकारी समिती प्रमुख
२. श्री. सतेज पाटील, वि.स.स.
३. श्री. गणपतराव देशमुख, वि.स.स.
४. श्री. सुरेश हाळवणकर, वि.स.स.
५. प्रा.बी.टी. देशमुख, वि.प.स.
६. श्री. दिवाकर रावते, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,

१. श्री. म.मु. काज, उप सचिव
२. श्री. गो.र. दळवी, अवर सचिव (समिती)

सदरहू बैठकीत समितीने ग्रामविकास व जलसंधारण विभागाच्या खालील अंतिम अधिसूचनेस मान्यता दिली.

अंतिम-४१- मुंबई ग्रामपंचायत सरपंच आणि उपसरपंच (अविश्वासाचा ठराव) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक व्हीपीएम.२००८/प्र.क्र१५४/परा-३, दिनांकित २८ ऑगस्ट, २००९

तसेच समितीने गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभागाच्या खालील दोन अंतिम अधिसूचना विचारात घेऊन त्यावर विभागाकडून माहिती मागविली.

अंतिम-४२- महाराष्ट्र पेय मद्य (किरकोळ विक्रीची कमाल किंमत निर्धारण) (चौथी सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक बीडब्ल्यूआर ०५०९/आयएमपी/सीआर-१४३/इएक्ससी-३, दिनांकित २२, जुलै, २००९.

अंतिम-४३- मुंबई विदेशी मद्य आणि शुध्द मद्यार्क (वाहतूक) शुल्क (द्वितीय सुधारणा) नियम, २००९. प्रसिध्द करणारी अधिसूचना क्रमांक बीडब्ल्यूआर ०५०९/आयएमपी/सीआर-१४३/इएक्ससी-३, दिनांकित २२ जुलै, २००९.

उपविधान समितीची बैठक बुधवार, दिनांक ४ ऑगस्ट, २०१० रोजी दुपारी २.०० वाजता, विधान भवन, (कक्ष क्र.२००२) मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. प्रा. शरद पाटील, वि.प.स. व कार्यकारी समिती प्रमुख

२. श्री. गणपतराव देशमुख, वि.स.स.

३. श्री. संजय वाघचौरे, वि.स.स.

४. श्री. मानसिंग नाईक, वि.स.स.

५. श्री. सुधाकर देशमुख, वि.स.स.

६. ॲड. उत्तमराव ढिकले, वि.स.स.

७. श्री. शरद गावित, वि.स.स.

८. प्रा.बी.टी.देशमुख, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,

श्री. गो.र. दळवी, अवर सचिव (समिती)

सदरहू बैठकीत समितीने गृह (परिवहन) विभागाच्या खालील प्रारूप अधिसूचना विचारात घेतल्या.

डी-२३- महाराष्ट्र मोटार वाहन (सहावी सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-०३१०/८८७/प्र.क्र.१८२/परि-२, दिनांकित ६ एप्रिल, २०१०.

उपरोक्त अधिसूचनेस समितीने खालीलप्रमाणे सुधारणा सुचवून मान्यता दिली.

तीन चाकी ऑटो रिक्शाखेरीज आराम किंवा पर्यटक किंवा मॅक्सी कॅब किंवा जीप प्रकारची मोटार कॅब अशा कॅबना १००० सी.सी. व त्यापेक्षा जास्त शक्तीचे इंजिन असेल.

डी-२४- महाराष्ट्र मोटार वाहने (आठवी सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-०८०९/२२२१/प्र.क्र.३५४/परि-२, दिनांकित २० एप्रिल, २०१०.

समितीने उपरोक्त प्रारूप अधिसूचना विचारात घेऊन त्यावर विभागाकडून अधिक माहिती मागविली.

उपविधान समितीची बैठक बुधवार, दिनांक ११ ऑगस्ट, २०१० रोजी दुपारी २.०० वाजता, विधान भवन (कक्ष क्र.२००२), मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री. चंद्रकांत दानवे, वि.स.स. तथा समिती प्रमुख
२. श्री. वामनराव कासावार, वि.स.स.
३. श्री. गणपतराव देशमुख, वि.स.स.
४. श्री. संजय वाघचौरे, वि.स.स.
५. श्री. मानसिंग नाईक, वि.स.स.
६. श्री. सुधाकर देशमुख, वि.स.स.
७. श्री. अशोक शिंदे, वि.स.स.
८. प्रा. शरद पाटील, वि.स.स.
९. ॲड. उत्तमराव ढिकले, वि.स.स.
१०. श्री. शरद गावित, वि.स.स.
११. श्री. उल्हास पवार, वि.प.स.
१२. प्रा. बी.टी.देशमुख, वि.प.स.
१३. श्री. दिवाकर रावते, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,

श्री. म.मु.काज, उप सचिव

सदरहू बैठकीत समितीने खालील प्रारुप व अंतिम अधिसूचना विचारात घेऊन मान्यता दिली.

गृह (परिवहन) विभाग

डी-२२- महाराष्ट्र मोटार वाहन (चौथी सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-०८०७/प्र.क्र.११०/परि-२, दिनांकित १८ मार्च, २०१०.

महसूल व वन विभाग

डी-२५- महाराष्ट्र जमीन महसूल (भूमी अभिलेखांच्या प्रतीचे निरीक्षण, शोध व पुरवठा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक संकीर्ण-२००४/प्र.क्र.९१/एल-१, दिनांकित ११ जून, २०१०.

गृह (परिवहन) विभाग

डी-२६- महाराष्ट्र मोटार वाहन (पाचवी सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-०११०/०६/प्र.क्र.१६/परि-२, दिनांकित ६ एप्रिल, २०१०.

डी-१५- महाराष्ट्र मोटार वाहने (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-१२०८/(स्लीपर बस)/ प्र.क्र.१३२/परि-२, दिनांकित ८ जुलै, २००९.

डी-१८- महाराष्ट्र मोटार वाहने (तिसरी सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-०३०९/५४५/प्र.क्र.१४२/परि-२, दिनांकित ७ ऑगस्ट, २००९.

अंतिम-७०- महाराष्ट्र मोटार वाहन (पहिली सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-०३०९/५४५/ प्र.क्र.१४२/परि-२, दिनांकित ११ जानेवारी, २०१०

उपविधान समितीची बैठक मंगळवार, दिनांक १७ ऑगस्ट, २०१० रोजी दुपारी २.०० वाजता, विधान भवन (कक्ष क्र.२००२), मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री. चंद्रकांत दानवे, वि.स.स. तथा समिती प्रमुख
२. श्री. काशिराम पावरा, वि.स.स.
३. श्री. गणपतराव देशमुख, वि.स.स.
४. प्रा. बी.टी.देशमुख, वि.प.स.
५. श्री. दिवाकर रावते, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,
श्री. म. मु. काज, उप सचिव
श्री. गो.र.दळवी, अवर सचिव (समिती)

नगरविकास विभाग
श्री. आ. श्रा. जिवने, उप सचिव

सदरहू बैठकीत समितीने नगरविकास विभागाच्या खालील अंतिम अधिसूचना विचारात घेऊन त्यावर विभागाकडून माहिती मागविली.

अंतिम-५९- महाराष्ट्र (नागरीक क्षेत्रे) वृक्ष संरक्षण आणि संवर्धन नियम, २००९. प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक टीपीबी ४३०६/२४३३/प्र.क्र.१९३/२००६/नवि-११, दिनांकित १४ डिसेंबर, २००९.

अंतिम-४४- महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीवसंरक्षक उपाययोजना नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक अशस २००८/प्र.क्र.१८१/०८/नवि.२ दिनांकित २३ जून, २००९ यास समितीने मान्यता दिली.

उपविधान समितीची बैठक बुधवार, दिनांक २५ ऑगस्ट, २०१० रोजी दुपारी १२.४५ वाजता, विधान भवन (कक्ष क्र.२००२), मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री. चंद्रकांत दानवे, वि.स.स. तथा समिती प्रमुख
२. श्री. गणपतराव देशमुख, वि.स.स.
३. श्री. संजय वाघचौरे, वि.स.स.
४. श्री. सुधाकर देशमुख, वि.स.स.
५. ॲड. उत्तमराव ढिकले, वि.स.स.
६. श्री. शरद गावित, वि.स.स.
७. प्रा. बी.टी.देशमुख, वि.प.स.
८. श्री. अरुणकाका जगताप, वि.प.स.
९. श्री. दिवाकर रावते, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,

श्री. अनंत कळसे, प्रधान सचिव

श्री. गो. र. दळवी, अवर सचिव (समिती)

नगरविकास विभाग

श्री.टी.सी. बेंजामीन, प्रधान सचिव (१)

श्री.मनुकुमार श्रीवास्तव, प्रधान सचिव (२)

भाषा संचालनालय

श्री. आर. बी. जाधव, सहाय्यक संचालक

सदरहू बैठकीत समितीने खालील अधिसूचनांसंदर्भात नगरविकास विभागाच्या सचिवांची साक्ष घेतली.

अंतिम-४४- महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीवसंरक्षक उपाययोजना नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक अशस २००८/प्र.क्र.१८१/०८/नवि.२० दिनांकित २३ जून, २००९ संदर्भात साक्ष घेऊन माहिती मागवली.

तसेच खालील अधिसूचनांना समितीने मान्यता दिली.

अंतिम-५९- महाराष्ट्र (नागरीक क्षेत्रे) वृक्ष संरक्षण आणि संवर्धन नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक टीपीबी ४३०६/२४३३/प्र.क्र.१९३/२००६/नवि-११, दिनांकित १४ डिसेंबर, २००९.

नगरविकास विभाग

अंतिम-९१- महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीवसंरक्षक उपाययोजना अधिनियम, २००६ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक अशस-१४१०/२५/प्र.क्र.५५, नवि-२० दिनांकित ७ मे, २०१०.

उपविधान समितीची बैठक बुधवार, दिनांक १ सप्टेंबर, २०१० रोजी दुपारी १२.३० वाजता, विधान भवन (कक्ष क्र.२००२), मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री. चंद्रकांत दानवे, वि.स.स. तथा समिती प्रमुख
२. श्री. काशिराम पावरा, वि.स.स.
३. श्री. वामनराव कासावार, वि.स.स.
४. श्री. गणपतराव देशमुख, वि.स.स.
५. श्री. सुधाकर देशमुख, वि.स.स.
६. प्रा. शरद पाटील, वि.स.स.
७. ॲड. उत्तमराव ढिकले, वि.स.स.
८. श्री. सुरेश हाळवणकर, वि.स.स.
९. प्रा. बी.टी.देशमुख, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,

श्री. म. मु. काज, उप सचिव

श्री. गो. र. दळवी, अवर सचिव (समिती)

सदरहू बैठकीत समितीने नगरविकास विभागाची खालील अंतिम अधिसूचना विचारात घेऊन विभागाकडून माहिती मागविली.

अंतिम-१००- मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका (स्थानिक संस्था कर), नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक स्थासंक ०२०९/प्र.क्र.६५/ ०९/नवि.३४, दिनांकित २५ मार्च, २०१०.

उपविधान समितीची बैठक बुधवार, दिनांक ८ सप्टेंबर, २०१० रोजी दुपारी १२.३० वाजता, विधान भवन, कक्ष क्र.२००२, विसावा मजला, मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. ॲड. उत्तमराव ढिकले, वि.स.स. तथा कार्यकारी समिती प्रमुख

२. श्री. गणपतराव देशमुख, वि.स.स.

३. श्री. सुधाकर देशमुख, वि.स.स.

४. श्री. सुरेश हाळवणकर, वि.स.स.

५. प्रा. बी.टी. देशमुख, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,

श्री. म. मु. काज, उप सचिव

सदरहू बैठकीत अंतर्गत कामकाज घेण्यात आले.

उपविधान समितीची बैठक बुधवार, दिनांक १५ सप्टेंबर, २०१० रोजी दुपारी १२.३० वाजता, विधान भवन (कक्ष क्र.२००२), मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री. चंद्रकांत दानवे, वि.स.स. तथा समिती प्रमुख
२. श्री. काशिराम पावरा, वि.स.स.
३. श्री. गणपतराव देशमुख, वि.स.स.
४. श्री. सुधाकर देशमुख, वि.स.स.
५. प्रा. शरद पाटील, वि.स.स.
६. ॲड. उत्तमराव ढिकले, वि.स.स.
७. श्री. शरद गावित, वि.स.स.
८. प्रा. बी.टी.देशमुख, वि.प.स.
९. श्री. दिवाकर रावते, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,

श्री. म. मु. काज, उप सचिव

सदरहू बैठकीत समितीने उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाची एक प्रारूप अधिसूचना व नगरविकास विभागाची एक अंतिम अधिसूचना विचारात घेऊन विभागाकडून माहिती मागविली.

उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग

डी-२७- महाराष्ट्र खाजगी सुरक्षा रक्षक (नोकरीचे नियमन व कल्याण) सुधारणा योजना, २०१० प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एसजीए-१५०८/प्र.क्र.१२३६/कामगार-५, दिनांकित १० मे, २०१०.

नगरविकास विभाग

अंतिम-४८- महाराष्ट्र नगरपरिषदा आणि नगरपंचायती (अध्यक्ष पदाची निवडणूक) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमएमसी-५००७ प्र.क्र.२५/नवि-३२ दिनांक १० जून, २००९.

उपविधान समितीची बैठक बुधवार, दिनांक २९ सप्टेंबर, २०१० रोजी दुपारी २.०० वाजता, विधान भवन (कक्ष क्र.२००२), मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री. संजय वाघचौरे, वि.स.स. तथा कार्यकारी समिती प्रमुख

२. श्री. गणपतराव देशमुख, वि.स.स.

३. श्री. शरद गावित, वि.स.स.

४. श्री. उल्हास पवार, वि.प.स.

५. प्रा. बी.टी.देशमुख, वि.प.स.

६. श्री. दिवाकर रावते, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,

श्री. म. मु. काज उप सचिव

श्री. गो. र. दळवी, अवर सचिव (समिती)

सदरहू बैठकीत समितीने गृह (परिवहन) विभागाची एक प्रारूप अधिसूचना, ग्रामविकास व जलसंधारण विभागाची एक अंतिम अधिसूचना व नगरविकास विभागाच्या दोन अंतिम अधिसूचना विचारात घेतल्या.

गृह विभाग

डी-२१- महाराष्ट्र मोटार वाहन (सातवी सुधारणा) नियम,२०१० प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-०८०९/२००४/प्र.क्र.३७८/परि-२, दिनांकित ६ एप्रिल, २०१०.

ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग

अंतिम-६४- महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा जिल्हा सेवा (सेवाप्रवेश) (दुसरी सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक सेप्रनि.२००८/प्र.क्र.८२/आस्था-९, दिनांकित ५ डिसेंबर, २००९.

नगरविकास विभाग

अंतिम-९८- महाराष्ट्र नगरपरिषदा आणि नगरपंचायती (नामनिर्देशित सदस्यांची अर्हता व नियुक्त्या करण्याची पध्दत) प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना अधिनियम क्रमांक एमएमसी-२००८/४१४/प्र.क्र.१५८/नवि-३२, दिनांकित २ फेब्रुवारी, २०१०.

समितीने उपरोक्त तीन अधिसूचनांना मान्यता दिली व खालील अधिसूचनेवर विभागाकडून माहिती मागविली.

अंतिम-४८- महाराष्ट्र नगरपरिषदा आणि नगरपंचायती (अध्यक्ष पदाची निवडणूक) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमएमसी-५००७ प्र.क्र.२५/नवि-३२, दिनांक १० जून, २००९.

उपविधान समितीची बैठक बुधवार, दिनांक ६ ऑक्टोबर, २०१० रोजी दुपारी २.०० वाजता, विधान भवन (समिती कक्ष क्र.२००२), मुंबई येथे घेण्यात आली. सदरहू बैठकीस खालील सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री. चंद्रकांत दानवे, वि.स.स. तथा समिती प्रमुख.
२. श्री. गणपतराव देशमुख, वि.स.स.
३. श्री. संजय वाघचौरे, वि.स.स.
४. श्री. मानसिंग नाईक, वि.स.स.
५. श्री. सुरेश हाळवणकर, वि.स.स.
६. श्री. शरद गावित, वि.स.स.
७. श्री. दिवाकर रावते, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,

श्री. गो. र. दळवी, अवर सचिव (समिती)

सदरहू बैठकीत समितीने सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागाची एक अंतिम अधिसूचना व वित्त विभागाच्या तीन अधिसूचना विचारात घेऊन खालील अधिसूचनासंदर्भात विभागाकडून माहिती मागविली.

सहकार पणन व वस्त्रोद्योग विभाग

अंतिम-१०९- महाराष्ट्र कृषि उत्पन्न पणन (विकास व विनियमन) (द्वितीय सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक कृपनि.२०१०/प्र.क्र.-१/२१-स, दिनांकित १३ ऑगस्ट, २०१० संदर्भात समितीने विभागाकडून माहिती मागविली.

वित्त विभाग

अंतिम-६८- महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक मुवक १५१०/प्र.क्र.६/कराधान-१, दिनांकित ५ फेब्रुवारी, २०१०.

अंतिम-६७- केंद्रिय विक्रीकर (मुंबई) (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक केंविअ १५१०/प्र.क्र.२५/कराधान-१, दिनांकित ५ फेब्रुवारी, २०१०.

उपरोक्त अधिसूचनांना समितीने मान्यता दिली.

अंतिम-६९- महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम, २००२ च्या अनुसूची "क" आणि "ग" मध्ये सुधारणा करणेबाबत प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक मुवक १५१०/प्र.क्र.४७/ कराधान-१, दिनांकित १० मार्च, २०१० संदर्भात समितीने विभागाकडून माहिती मागविली.

उपविधान समितीची बैठक बुधवार, दिनांक १३ ऑक्टोबर, २०१० रोजी विधान भवन, कक्ष क्र.७११, मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. सदरहू बैठकीस खालीलप्रमाणे सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. ॲड. उत्तमराव ढिकले, वि.स.स. तथा कार्यकारी समिती प्रमुख

२. श्री. काशिराम पावरा, वि.स.स.

३. श्री. संजय वाघचौरे, वि.स.स.

४. श्री. मानसिंग नाईक, वि.स.स.

५. श्री. सुधाकर देशमुख, वि.स.स.

६. श्री. अशोक शिंदे, वि.स.स.

७. प्रा. शरद पाटील, वि.स.स.

८. श्री. सुरेश हाळवणकर, वि.स.स.

९. श्री. अरुणकाका जगताप, वि.स.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय:

१. श्री. म. मु. काज, उप सचिव.

२. श्री. गो. र. दळवी, अवर सचिव (समिती).

सदरहू बैठकीत समितीने नगरविकास विभागाच्या महाराष्ट्र नगरपरिषदा आणि नगरपंचायती (अध्यक्ष पदाची निवडणूक) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमएमसी-५००९ प्र.क्र.२५/नवि-३२, दिनांक १० जून, २००९ (**अंतिम-४८)** या अधिसूचनेसंदर्भात विभागीय सचिवांची साक्ष घेऊन खालीलप्रमाणे शिफारस करुन मान्यता दिली.

महाराष्ट्र नगरपरिषद आणि नगरपंचायतीच्या अध्यक्ष व उपाध्यक्ष यांच्या निवडणुकी संदर्भातील प्रक्रिया एकसमान असावी अशी शिफारस समितीने केली आहे.

तसेच समितीने खालील अधिसूचनेस मान्यता दिली.

नगरविकास विभाग

अंतिम-११४- महाराष्ट्र नगरपरिषदा व नगरपंचायती (अध्यक्ष पदाची निवडणूक) (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमएमसी.२००९/१२४ /प्र.क्र.७०/नवि-३२, दिनांकित ३० जून, २०१०.

आणि खालील अधिसूचनांसंदर्भात संबंधित विभागाकडून माहिती मागविली.

अल्पसंख्याक वित्त विभाग

अंतिम-७१- महाराष्ट्र राज्य हज समिती नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक हज २००५/प्र.क्र. ७/०५/का-५, दिनांकित १२ ऑक्टोबर, २००९.

उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग

अंतिम-७२- महाराष्ट्र औद्योगिक विकास (सुधारीत) नियमावली, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक आयडीसी-२००८/प्र.क्र.५५१/उ.१४,दिनांकित ८ जून, २००९.

उपविधान समितीची बैठक बुधवार, दिनांक २० ऑक्टोबर, २०१० रोजी दुपारी २.०० वाजता, विधान भवन (समिती कक्ष क्र.२००२), मुंबई येथे घेण्यात आली. सदरहू बैठकीस खालील सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री. चंद्रकांत दानवे, वि.स.स. तथा समिती प्रमुख.

२. श्री. गणपतराव देशमुख, वि.स.स.

३. श्री. सुधाकर देशमुख, वि.स.स.

४. ॲड. उत्तमराव ढिकले, वि.स.स.

५. श्री. उल्हास पवार, वि.प.स.

६. प्रा. बी.टी.देशमुख वि.प.स.

७. श्री. संजय पाटील. वि.प.स.

८. श्री. दिवाकर रावते, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय:

(१) श्री. म. मु. काज, उप सचिव.

(२) श्री. गो. र. दळवी, अवर सचिव (समिती).

सदरहू बैठकीत समितीने अंतर्गत कामकाज घेतले.

उपविधान समितीची बैठक बुधवार, दिनांक २७ ऑक्टोबर, २०१० रोजी दुपारी २.०० वाजता, विधान भवन (समिती कक्ष क्र.२००२), मुंबई येथे घेण्यात आली. सदरहू बैठकीस खालील सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. ॲड. उत्तमराव ढिकले, वि.स.स. कार्यकारी समिती प्रमुख.

२. श्री. काशीराम पावरा, वि.स.स.

३. श्री. वामनराव कासावार, वि.स.स.

४. श्री. गणपतराव देशमुख, वि.स.स.

५. श्री. संजय वाघचोरे, वि.स.स.

६. श्री. सुधाकर देशमुख,वि.स.स.

७. प्रा. शरद पाटील, वि.स.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय :

श्री. गो. र. दळवी, अवर सचिव (समिती).

सदरहू बैठकीत समितीने गृह विभागाची एक अंतिम अधिसूचना, गृहनिर्माण विभागाची एक प्रारुप व एक अंतिम अधिसूचना व उद्योग, उर्जा व कामगार विभागाची एक अंतिम अधिसूचना विचारात घेऊन त्यास मान्यता दिली.

नगर विकास विभाग

अंतिम-१००- मुंबई प्रांतिक महानगर पालिका (स्थानिक संस्था कर), नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक स्थासंक ०२०९/प्र.क्र.६५/ ०९/न.वि.३४ दिनांकित २५ मार्च, २०१०.

सदरहू अधिसूचनेस समितीने दिनांक २७ ऑक्टोबर, २०१० रोजीच्या बैठकीत खालील प्रमाणे शिफारशी सुचवून मान्यता दिली.

(१) अधिनियमाची अंमलबजावणी होण्यापूर्वी समितीपुढे नियम येणे आवश्यक होते. या बाबतीत विभागाने काटेकोरपणे अंमलबजावणी केल्याचे दिसून येत नाही. सबब, यापुढे असे होणार नाही याची दक्षता घ्यावी, अशी समिती शासनास शिफारस करीत आहे.

(२) महसूलातील तूट संपूर्णत: शासनाने भरून द्यावी अशी तरतूद आहे. त्या तरतूदीचे पालन करण्याबाबत शासनास शिफारस करीत आहे.

(३) मिरा-भाईंदर,नांदेड-वाघाळा आणि जळगांव या महापालिकांच्या संदर्भात १ एप्रिल, २०१० ते ऑक्टोबर, २०१० अखेरपर्यंतची ७ महिन्यांच्या उत्पन्नाची माहिती तसेच गेल्या वर्षी याच कालावधीमध्ये किती उत्पन्न मिळाले होते याची माहिती तुलनात्मक दृष्ट्या विभागाने तपासून पहावी. अशी समिती शासनास शिफारस करीत आहे.

(४) संबंधित महानगरपालिकेच्या हद्दीत होणाऱ्या मालमत्तेच्या खरेदी-विक्री इत्यादीवर लावण्यात येणारे मुद्रांक शुल्क १ टक्का अधिभार आकारुन वाढविण्यात आल्यामुळे किती उत्पन्न मिळाले हे विभागाने तपासून पाहण्याबाबत अशी समिती शासनास शिफारस करीत आहे.

गृह निर्माण विभाग

अंतिम-११५- महाराष्ट्र मालकी हक्काच्या सदनिकांबाबत (त्या बांधण्यास प्रोत्साहन देणे, त्यांची विक्री, व्यवस्थापन व हस्तांतरण यांचे नियमन करण्याबाबत) (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक - माहस.२००८/प्र.क्र.१७०/दुवपु-२, दिनांकित २७ सप्टेंबर, २०१०.

डी-२८- महाराष्ट्र मालकी हक्कांच्या सदनिकांबाबत (त्या बांधण्यास प्रोत्साहन देणे, त्यांची विक्री, व्यवस्थापन व हस्तांतरण यांचे नियमन करण्याबाबत) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक माहस-२००८/प्र.क्र.१७०/दुवपु-२, दिनांकित २५ ऑगस्ट, २००९.

उद्योग उर्जा व कामगार विभाग

अंतिम-७३- सुक्ष्म व लघु उपक्रम सुकरता परिषद नियम, २००७ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एसएसआय-२००६/प्र.क्र.९६३/उद्योग-७,दिनांकित ७ जानेवारी, २००८.

उपविधान समितीची बैठक सोमवार, दिनांक १ नोव्हेंबर, २०१० रोजी दुपारी २.०० वाजता, शासकीय विश्रामगृह, नाशिक येथे घेण्यात आली. सदरहू बैठकीस खालील सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री. चंद्रकांत दानवे, वि.स.स. तथा समिती प्रमुख.

२. श्री.संजय वाघचौरे, वि.स.स.

३. श्री.सुधाकर देशमुख,वि.स.स.

४. प्रा. शरद पाटील, वि.स.स.

५. ॲड. उत्तमराव ढिकले, वि.स.स.

६. श्री. सुरेश हाळवणकर, वि.स.स.

७. श्री. शरद गावीत, वि.स.स.

८. श्री. दिवाकर रावते, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय:

श्री. म. मु. काज, उप सचिव.

श्री.गो. र. दळवी, अवर सचिव (समिती).

गृह विभाग (राज्य उत्पादन शुल्क) मंत्रालय, मुंबई

श्री. प्र. ता. गौड, सह सचिव.

श्री. नरेंद्र श्रीवर्धनकर, सह आयुक्त, राज्य उत्पादन शुल्क, महाराष्ट्र राज्य.

श्री. कृ. छ. शेलार, विभागीय उप आयुक्त, राज्य उत्पादन शुल्क, ठाणे.

श्री. तानाजी साळुंके, उपायुक्त, राज्य उत्पादन शुल्क, नाशिक.

श्री. अविनाश साबळे, अवर सचिव.

श्री. अनंत ठाकूर, अधीक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क, धुळे.

श्री. सुनिल चव्हाण, अधीक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क, जळगाव.

ऑल इंडिया वाईन प्रोड्युसर्स असोसिएशन प्रतिनिधी :

श्री. जगदिश होळकर, अध्यक्ष, ऑल इंडिया वाईन प्रोड्युसर्स असोसिएशन.

श्री. राजेश जाधव, सेक्रेटरी, ऑल इंडिया वाईन प्रोड्युसर्स असोसिएशन.

श्री. प्रल्हाद खंडागळे, संस्थापक, अध्यक्ष, विन्सुरा वाईन.

श्री. प्रदीप पाचपाटील, व्हाईस प्रेसिडंट, सुला वाईन्स.

श्री. शिवाजी आहेर, चेअरमन, रेनाईसॅन्स वाईनरी, ओझर.

श्री. किशोर होळकर, संचालक, विंचूर वाईनपार्क.

श्री. ह. गो. फडतरे, चेअरमन, मॅनेजिंग माऊंटन व्हयू वाईनरी प्रा. लि. नाशिक.

सदरहू बैठकीत समितीने गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभागाच्या अधिसूचनांसदंर्भात गृह (राज्य उत्पादन शुल्क) विभागाचे अधिकारी व ऑल इंडिया वाईन प्रोड्युसर्स असोसिएशन प्रतिनिधी यांच्याशी चर्चा केली. त्यानंतर विंचूर व सूला वाईनरीला प्रत्यक्ष भेट देऊन ऑल इंडिया वाईन प्रोड्युसर्स असोसिएशनच्या प्रतिनिधींशी चर्चा केली.

उपविधान समितीची बैठक मंगळवार, दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१० रोजी सकाळी ११.०० वाजता, नाशिक मध्यवर्ती जिल्हा सहकारी बँक सभागृह, नाशिक येथे घेण्यात आली. सदरहू बैठकीस खालील सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री. चंद्रकांत दानवे, वि.स.स. तथा समिती प्रमुख.
२. श्री. संजय वाघचोरे, वि.स.स.
३. श्री. सुधाकर देशमुख,वि.स.स.
४. प्रा. शरद पाटील, वि.स.स.
५. ॲड. उत्तमराव ढिकले, वि.स.स.
६. श्री. सुरेश हाळवणकर, वि.स.स.
७. श्री. शरद गावीत, वि.स.स.
८. श्री. दिवाकर रावते, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय:

श्री. म. मु. काज, उप सचिव.

श्री. गो. र. दळवी, अवर सचिव (समिती).

गृह विभाग (राज्य उत्पादन शुल्क) मंत्रालय, मुंबई

श्री. प्र. ता. गौड, सह सचिव.

श्री. नरेंद्र श्रीवर्धनकर, सह आयुक्त, राज्य उत्पादन शुल्क, महाराष्ट्र राज्य.

श्री. कृ. छ. शेलार, विभागीय उप आयुक्त, राज्य उत्पादन शुल्क, ठाणे.

श्री. तानाजी साळुंके, उपायुक्त, राज्य उत्पादन शुल्क, नाशिक.

श्री. अविनाश साबळे, अवर सचिव.

श्री. अनंत ठाकूर, अधीक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क, धुळे.

श्री. सुनिल चव्हाण, अधीक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क, जळगाव.

ऑल इंडिया वाईन प्रोडयुसर्स असोसिएशन प्रतिनिधी :

श्री. जगदिश होळकर, अध्यक्ष, ऑल इंडिया वाईन प्रोड्युसर्स असोसिएशन

श्री. राजेश जाधव, सेक्रेटरी, ऑल इंडिया वाईन प्रोड्युसर्स असोसिएशन

श्री. प्रल्हाद खंडागळे, संस्थापक, अध्यक्ष, विन्सुरा वाईन

श्री. प्रदीप पाचपाटील, व्हाईस प्रेसिडेंट, सुला वाईन्स

श्री. शिवाजी आहेर, चेअरमन, रेनाईसॅन्स वाईनरी, ओझर

श्री. किशोर होळकर, संचालक, विंचूर वाईनपार्क

श्री. ह. गो. फडतरे, चेअरमन, मॅनेजिंग माऊंटन व्ह्यु वाईनरी प्रा. लि. नाशिक

सदरहू बैठकीत समितीने **गृह (राज्य उत्पादन शुल्क)** विभागाच्या खालील अधिसूचना विचारात घेतल्या.

१. (३२) महाराष्ट्र पेय मद्य (किरकोळ विक्रीची कमाल किंमत निर्धारण) (सुधारणा) नियम, २००९प्रसिध्द करणारी अधिसूचना क्रमांक एमआयएस-११०८/सीआर-३३/इएक्ससी-३, दिनांकित २ फेब्रुवारी, २००९.

२. (३४) मुंबई दारुबंदी (ग्रामसभा ठराव पारित केल्यामुळे अथवा नगरपरिषद / महानगरपालिकेच्या वार्डातील मतदारांनी निवेदन दिल्यामुळे अनुज्ञप्ती बंद करणे.) आदेश, २००८ प्रसिद्ध करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस, ११०८/सीआर-७/एक्ससी-३ दिनांकित २५ मार्च, २००८.

३. (३५) मुंबई दारुबंदी अधिनियम, १९४९ (१९४९ चा मुंबई २५ च्या उप कलम १०५ च्या कलम (१) अन्वये प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकाराचा वापर) क्र.एमआयएस-१०९/प्र.क्र.१२/ रा.ऊ.शु-३ दिनांकित १२ फेब्रुवारी, २००९ (अधिक माहिती प्राप्त.)

४. (३६) महाराष्ट्र देशी मद्य (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक सीएलआर/सीआर-२६/ईएक्ससी-३ दिनांकित ३ जून, २००९ (अधिक माहिती प्राप्त.)

५. (४५) मुंबई विप्रकृत मद्यार्क (सुधारणा) नियम, २००८ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक बीपीए-०३०८/५ सीआर-६४/इएक्ससी-२ दिनांकित १५ जानेवारी, २००९.

६. (४६) मुंबई दारुबंदी(विशेषाधिकार शुल्क) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अधिसूचना क्रमांक बीपीए, ०३०८/६/सीआर-६६/इएक्ससी-२, दिनांकित ४ जून, २००९.

७. (४७) महाराष्ट्र पेय मद्य (किरकोळ विक्रीची कमाल किंमत निर्धारण) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अधिसूचना क्रमांक एमआयएस-०१०९/सीआर-१५/इएक्ससी-३, दिनांकित २३ जानेवारी, २००९.

८. (४९) महाराष्ट्र शासन अधिसूचना गृह विभाग, क्रमांक एआरएम-१०९६/ २१/२/इएक्ससी-३, दिनांक १३ सप्टेंबर, १९९६ मध्ये आवश्यक बदल करण्याबाबत प्रसिध्द करणारी अधिसूचना क्रमांक. बीडब्लूआर-११०६/ सीआर-१६/ मायकोब्रुवरी इएक्ससी-३, दिनांकित १० ऑगस्ट, २००९.

९. (५०) महाराष्ट्र शासन अधिसूचना गृह विभाग, क्रमांक बीपीए-११२००९/ २००९-१०/VIII, दिनांक ३१ जानेवारी, २००९ मध्ये सुधारणा करण्याबाबत शासन अधिसूचना क्रमांक.बीडब्लूआर.११०६/ सीआर-१६/ मायकोब्रुवरी/इएक्ससी-३, दिनांकित १० ऑगस्ट, २००९.

१०. (५१) महाराष्ट्र बिअर आणि वाईन निर्मिती (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अधिसूचना क्रमांक.बीडब्लूआर-११०६/ सीआर-१६/ मायक्रोब्रुवरी/इएक्ससी-३, दिनांकित १० ऑगस्ट, २००९.

११. (५२) महाराष्ट्र भारतीय बनावटीचे विदेशी मद्य (वाहतुक आणि निर्यात बंधपत्राखाली) (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक. बीपीए-०२०९/ प्र.क्र.४०/ इएक्ससी-२, दिनांकित ४ ऑगस्ट, २००९.

१२. (५३) रोजगाराचे विनियमन करण्याबाबत (पहिली सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक बीपीए-०८०८/४५/सीआर-१६६/इएक्ससी-२ दिनांक ४ जून, २००९.

१३. (६०) मुंबई विदेशी मद्य (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एफएलआर, १२०९/प्र.क्र.१०० इएक्ससी -२ दिनांकित ६ जुलै,२००९.

१४. (६१) महाराष्ट्र देशी मद्य (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अधिसूचना क्रमांक एफएलआर-१२०९/प्र.क्र. १०० इएक्ससी -२.दिनांकित ६ जुलै,२००९.

१५. (६२) महाराष्ट्र पेय मद्य (किरकोळ विक्रीची कमाल किंमत निर्धारण) (पाचवी सुधारणा) नियम २००९. प्रसिध्द करणारी अधिसूचना क्रमांक बीडब्ल्यूआर-०५०९ आयएमपी/सीआर-१४३/इएक्ससी-३ दिनांकित ३० ऑक्टोबर, २००९.

१६. (६३) मुंबई विदेशी मद्य (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अधिसुचना क्रमांक एफएलआर-१७०७ प्र.क्र. ३८/ भाग -२/ इएक्ससी -२ दिनांकित १३ नोव्हेंबर, २००९.

१७. (६५) मुंबई मळी (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अधिसूचना क्रमांक एमपीएल-०२०९/सीआर-७२/इएक्ससी-३, दिनांकित ३० नोव्हेंबर, २००९.

१८. (१०१) द्राक्ष वाईन उद्योगासाठी उत्पादन शुल्क सवलतीची मुदत दिनांक ३१ डिसेंबर, २०२१ वाढवण्याबाबतचे आदेश व शुध्दीपत्र प्रसिध्द करणारी अधिसूचना क्रमांक बीडब्ल्युआर-०८०९ / सीआर-२४४/इएक्ससी-३, दिनांकित ११ मार्च, २०१०.

१९. (१०४) मुंबई दारुबंदी (विशेषाधिकार शुल्क) (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अधिसूचना क्रमांक एमआयएस-०६१०/सीआर-१३८/राउशु -२, दिनांकित ७ जुलै, २०१०.

२०. (१०५) महाराष्ट्र स्पिरीट आसवन आणि पेय मद्यनिर्मिती (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अधिसूचना क्रमांक एमआयएस-०६१०/सीआर-१३८/इएक्ससी-३, दिनांकित ७ जुलै, २०१०.

२१. (१०६) मुंबई विदेशी मद्य (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ०६१०/सीआर-१३८/इएक्ससी-३, दिनांकित ७ जुलै, २०१०.

२२. (१०७) मुंबई देशी मद्य (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अधिसूचना क्रमांक एमआयएस-०६१०/सीआर-१३८/इएक्ससी-१, दिनांकित ७ जुलै, २०१०.

२३. (१०८) महाराष्ट्र ताडी दुकाने (लिलाव-नि-निविदेद्वारे अनुज्ञप्ती देणे) (सुधारणा) आदेश क्रमांक टीओडी.११०८/सीआर-१/इएक्ससी-१, दिनांकित ९ ऑगस्ट, २०१०.

२४. (११०) महाराष्ट्र देशी दारु (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस. ११०९/ सीआर-२७३/ इएक्ससी-३ दिनांकित २३ ऑगस्ट, २०१०.

२५. (१११) महाराष्ट्र स्पिरीट आसवन आणि पेय मद्य निर्मिती (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस-११०९/सीआर-२७३/इएक्ससी-३, दिनांकित २३ ऑगस्ट, २०१०.

२६. (११२) महाराष्ट्र बिअर आणि वाईन निर्मिती (सुधारणा) नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस-११०९/सीआर-२७३/इएक्ससी-३ दिनांकित २३ ऑगस्ट, २०१०.

२७. (११३) महाराष्ट्र विदेशी मद्य (आयात आणि निर्यात) सुधारणा नियम, २०१० प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक एमआयएस-११०९ / सीआर-२७३ / इएक्ससी-३ दिनांक २३ ऑगस्ट, २०१०.

उपरोक्त अंतिम अधिसूचनांपैकी अधिसूचना क्रमांक ३५, ३६, ४५, ४६, ४७, ५२, ५३, ६०, ६१, ६२, ६५, १०१, १०४, १०५, १०६, १०७, १०८, या १७ अधिसूचनांना समितीने मान्यता दिली.

अंतिम अधिसूचना क्रमांक-३२,३४, यावर समितीने विभागाकडून माहिती मागविली.

अंतिम अधिसूचना क्रमांक-४९, ५०, ५१ आगामी बैठकीत विचारात घेण्याचा निर्णय घेतला.

अंतिम अधिसूचना क्रमांक-६३, या अधिसूचनेमध्ये मुंबई विदेशी मद्य नियम, १९५३ च्या नियम ७०-डी च्या उपनियम (६) मध्ये " १२ युनिट " या शब्दाएवजी " २ युनिट प्रती आठवडा " अशी दुरूस्ती प्रस्तावित करून पूर्वीची तरतूद रिस्टोअर करण्याचा निर्णय घेतला.

अंतिम अधिसूचना क्रमांक- ११०, १११, ११२ व ११३ या चारही अधिसूचनांमध्ये समितीने खालील प्रमाणे शिफारस सुचवून मान्यता दिली.

" ' वैधानिक ईशारा मद्य सेवन हे आरोग्यास हानीकारक आहे.' यामधून वाईनला वगळण्यात यावे किंवा हा मजकूर "वाईन" ला लागू करण्यात येऊ नये. "

उपविधान समितीची बैठक बुधवार, दिनांक १० नोव्हेंबर, २०१० रोजी दुपारी २.०० वाजता, विधान भवन, (समिती कक्ष क्र.२००२) मुंबई येथे घेण्यात आली. सदरहू बैठकीस खालील सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री. मानसिंग नाईक, वि.स.स. तथा कार्यकारी समिती प्रमुख

२. श्री.काशीराम पावरा, वि.स.स.

३. श्री.वामनराव कासावार, वि.स.स.

४. प्रा. शरद पाटील, वि.स.स.

५. श्री.उल्हास पवार, वि.प.स.

६. श्री.दिवाकर रावते, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय:

श्री. म. मु. काज, उप सचिव.

श्री.गो. र. दळवी, अवर सचिव (समिती).

सदरहू बैठकीत समितीने गृह विभागाची एक अंतिम अधिसूचना, उद्योग, उर्जा व कामगार विभागाची एक अंतिम अधिसूचना व गृहनिर्माण विभागाची एक प्रारुप व एक अंतिम अधिसूचना विचारात घेतल्या.

गृह (परिवहन)विभाग

डी-२९- महाराष्ट्र मोटार वाहन (स्कूल बसकरिता विनियम) नियम, २०१० प्रसिद्ध करणारी प्रारुप अधिसूचना क्रमांक एमव्हीआर-०८०८/प्र. क्र.-१५३/परि-२, दिनांकित २८ सप्टेंबर, २०१०.

महसूल व वन विभाग

अंतिम-५४- मुंबई करमणूक शुल्क (सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक ईएनटी-१००७/प्र.क्र. १६७/टी-१, दिनांकित ७ सप्टेंबर, २००९.

उपरोक्त दोन अधिसूचनांसंदर्भात विभागाकडून माहिती मागविण्यात आली व खालील अधिसूचनांना समितीने मान्यता दिली.

वित्त विभाग

अंतिम-५५- महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर (दुसरी सुधारणा) नियम, २००९ प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक मुवक-१५०९/प्र.क्र.१६/कराधान-१, दिनांक १८ जून, २००९.

वित्त विभाग

अंतिम-५६- महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिसूचना नियम, २००२ च्या अनुसूची 'घ' मध्ये सुधारणा करणेबाबत प्रसिध्द करण्यात आलेली अंतिम अधिसूचना क्रमांक मुवक-१५०९/प्र.क्र.१०९/ कराधान-१, दिनांकित १ ऑगस्ट, २००९.

विधी व न्याय विभाग

अंतिम-५७- भारतीय भागीदारी अधिनियम, १९३२ च्या परिशिष्ट-१ च्या स्तंभ २ मध्ये करण्यात आलेली सुधारणा प्रसिध्द करणारी अंतिम अधिसूचना क्रमांक आयपीए-२३०६/१(२/(०६)/का-पंधरा, दिनांकित २७ जुलै, २००९. सदरहू अधिसूचनेस मान्यता देऊन समितीने खालील प्रमाणे शिफारस केली.

" अधिसूचना निर्गमित करताना अधिकाऱ्यांच्या नावाचा नामोल्लेख मराठी अधिसूचनेमध्ये मराठीत करण्यात यावा. "

उपविधान समितीची बैठक गुरुवार, दिनांक २ डिसेंबर, २०१० रोजी दुपारी ४.३० वाजता, विधा-ा भव-ा, (समिती ज्ज ज्र. ०९), जु-ी इमारत, -ाजपूर येथे घेण्यात आली. सदरहू बैठकीस खालील सन्माननीय सदस्य व अधिकारी उपस्थित होते :-

उपस्थिती

१. श्री. चंद्रकांत दानवे, वि.स.स. तथा समिती प्रमुख.
२. श्री. संजय वाघचौरे, वि.स.स.
३. श्री. उल्हास पवार, वि.प.स.
४. श्री. संजय पाटील, वि.प.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय:

श्री. म. मु. काज, उप सचिव.
श्री. गो. र. दळवी, अवर सचिव (समिती).

सदरहू बैठकीत समितीने प्रारुप अहवाल एकमताने संमत केला.

शामुना--एचबी-१७८२-मविसना-१२-२०१०-६१० प्रती-पीए५*.